

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

PAŹDZIERNIK 2017

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Prof. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że 27 lipca 2017 r. po długiej i ciężkiej chorobie zmarła prof. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge, naukowiec, wykładowca akademicki, specjalista w zakresie ekonomiki rolnictwa, zootechniki, polityki gospodarczej, integracji europejskiej i marketingu, wieloletni kierownik Zakładu Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB, współpracownik i konsultant wielu branżowych związków oraz organizacji przemysłowych i rolniczych. Autorka licznych publikacji naukowych, wychowawca, nauczyciel i opiekun młodych pracowników nauki. Człowiek serdeczny, życzliwy, o szlachetnym sercu.

Pani Profesor Jadwiga Seremak-Bulge urodziła się 16 listopada 1946 r. w Szkocji w gminie Szubin. Po ukończeniu w 1970 r. studiów wyższych na Wydziale Zootechnicznym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i rocznym stażu pracy w PGR Samokłęski, rozpoczęła w listopadzie 1971 r. pracę zawodową w Instytucie Ekonomiki Rolnej. Stopień doktora nauk ekonomicznych uzyskała w 1976 r. w Instytucie Ekonomiki Rolnej. Zainteresowania naukowe Pani Profesor od początku pracy badawczej aż do 1990 r. koncentrowały się na ekonomice produkcji zwierzęcej, w szczególności na kosztach i efektywności różnych technologii produkcji, w tym przede wszystkim na przemysłowych metodach produkcji trzody chlewnej, bydła opasowego oraz mlecznego. Podsumowaniem rozwoju naukowego Pani Profesor w tym okresie była praca habilitacyjna pod tytułem „Przyczyny i skutki uprzemysłowienia produkcji zwierzęcej w Polsce”. W 2014 r. Pani Jadwiga Seremak-Bulge uzyskała tytuł naukowy profesora ekonomii.

W 1990 r. wraz ze zmianą systemu gospodarczego zainteresowania badawcze Pani Profesor skoncentrowały się na analizach rynkowych. W Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ rozpoczęło we współpracy z ekspertami z Economic Research Service Ministerstwa Rolnictwa Stanów Zjednoczonych unikalne w skali kraju badania koniunktury na podstawowych rynkach rolnych.

Od 1992 r., czyli od początku istnienia, Pani Profesor była członkiem, a następnie liderem zespołu opracowującego raport „Rynek mleka. Stan i perspektywy”. W latach 1992-1999 była liderem raportu „Rynek ziemniaka. Stan i perspektywy”, a od 2004 r. do 2009 r. kierowała zespołem opracowującym raport „Rynek ryb. Stan i perspektywy”.

Od 1992 r. do czerwca 2017 r. była redaktorem naczelnym biuletynu „Rynek Rolny”, poświęconego monitoringowi uwarunkowań rynkowych rolnictwa oraz sytuacji na podstawowych rynkach rolno-spożywczych.

Od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, Pani Profesor uczestniczyła w pracach zespołu ekspertów Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przygotowującego negocjacje akcesyjne w obszarze rolnictwa. Była także ekspertem Urzędu Komitetu In-

tegracji Europejskiej, opracowującym ekspertyzy z zakresu analiz rynku mleka, liberalizacji tego rynku i wpływu likwidacji kwot mlecznych na możliwości rozwojowe sektora mleczarskiego w Polsce. W latach 1997-1999 była członkiem zespołu doradców Prezesa Agencji Rynku Rolnego. W latach 1999-2003 pracowała w ARR na stanowisku zastępcy Prezesa ARR, a następnie dyrektora Biura Integracji z Unią Europejską. W 2003 r. Pani Profesor powróciła do IERiGŻ, gdzie kontynuowała prace związane z analizami rynkowymi. W ramach programów wieloletnich: „Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej” oraz „Konkurencyjność polskiej gospodarki żywnościowej w warunkach globalizacji i integracji europejskiej” kierowała pracami związanymi z monitorowaniem oraz analizą zmian polskiego łańcucha żywnościowego i jego związkami z rynkiem światowym. W ramach realizacji tych tematów w latach 2005-2014 przygotowanych zostało pod Jej redakcją naukową 9 monografii.

Przez wiele lat Pani Profesor Jadwiga Seremak-Bulge była członkiem zespołu ekspertów Agencji Rynku Rolnego ds. prognozowania cen podstawowych produktów rolnych, a także zespołu ekspertów Narodowego Banku Polskiego ds. prognozowania cen detalicznych żywności.

Pani Jadwiga Seremak-Bulge była nauczycielem akademickim na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy oraz w Wyższej Szkole Finansów i Bankowości w Radomiu. Dwukrotnie, w latach 1985-1989 i 2002-2005, była członkiem Rady Naukowej Instytutu Zootechniki w Krakowie, w latach 1998-2001 pełniła funkcję Przewodniczącej Rady Naukowej Centralnego Laboratorium Przemysłu Tytoniowego. Współpracowała z Morskim Instytutem Rybackim oraz Instytutem Rybactwa Śródlądowego, a także z wieloma organizacjami i rolniczymi związkami branżowymi.

Pomimo ciężkiej choroby, Pani Profesor pozostała aktywna zawodowo do końca swojego życia. Była dla nas wielkim autorytetem. Pozostawiła po sobie bogaty dorobek naukowy (ponad 700 publikacji) oraz pustkę, którą będzie trudno wypełnić.

Żegnamy Panią Pani Profesor, pozostanie Pani w naszej pamięci i sercach.

Pracownicy Zakładu Badań Rynkowych

Wspomnienie

1. We wrześniu 2017 r. koniunktura w rolnictwie poprawiła się pod wpływem wzrostu wskaźnika potencjalnego popytu. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,1 pkt. proc. do 101,2 pkt. pod wpływem zwiększenia wyrównanego indeksu potencjalnego popytu o 0,7 pkt. proc. do 101,8 pkt. oraz spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,5 pkt. proc. do 100,6 pkt. Wskaźnik ten był jednocześnie o 0,9 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem o tej porze. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zwiększył się przede wszystkim z powodu poprawy dynamiki obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi, a także ożywienia sprzedaży przemysłu spożywczego. Do wzrostu wskaźnika potencjalnego popytu w niewielkim stopniu przyczyniło się również relatywne potanie żywności oraz wzrost wyrównanego indeksu zmian wynagrodzeń i cen detalicznych żywności.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen zmalał w analizowanym miesiącu o 0,5 pkt. proc. do 100,6 pkt. Jednocześnie był on o 0,2 pkt. proc. wyższy niż we wrześniu 2016 r. O spadku wskaźnika nożyc cen we wrześniu zdecydowało zmniejszenie wskaźnika cen skupu, przy jednoczesnym wzroście cen środków produkcji. W sierpniu 2017 r. zmalały ceny skupu większości produktów rolnych monitorowanych przez GUS, w tym głównie produktów roślinnych. Ziemniaki w skupie potaniały o 40,7%, żyto o 12,3%, a pszenica o 8,0%. Wyższe niż miesiąc wcześniej były z kolei produkty pochodzenia zwierzęcego. Mleko krowie podrożało o 3,5%, a żywiec wołowy o 2,9%. Nieznaczne wzrosty cen odnotowano w skupie trzody chlewnej oraz drobiu. Łącznie bieżący wskaźnik zmian cen skupu wyniósł w sierpniu 98,4 pkt., a wyrównany indeks cen skupu zmalał we wrześniu o 0,5 pkt. proc. do 100,6 pkt. Jednocześnie odnotowano wzrosty cen środków produkcji (średnio o 0,3%). Pomimo tego wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji we wrześniu nie zmienił się w porównaniu z miesiącem poprzednim i wyniósł 100 pkt.

Zmiany cen jakie dokonały się w okresie ośmiu miesięcy 2017 r. w porównaniu z grudniem 2016 r. były korzystne dla rolnictwa. Ceny koszyka skupu wzrosły bowiem o 3,6 pkt. proc., podczas gdy ceny środków produkcji wzrosły przeciętnie o 0,4 pkt. proc. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł 103,1 pkt., podczas gdy przed rokiem wynosił 102,3 pkt.

W najbliższych miesiącach można spodziewać się niewielkiej poprawy rynkowych warunkowań produkcji rolniczej. Sprzyjać temu powinien rosnący popyt na żywność, pod wpływem lepszej sytuacji na rynku pracy i wzrostu dochodów, ale także relatywnie wysokie ceny artykułów rolno-spożywczych na rynkach światowych, w tym głównie produktów mlecznych. W przeciwnym kierunku działać będą sezonowe obniżki cen skupu produktów rolnych pochodzenia roślinnego.

2. Światowe zbiory zbóż są szacowane na poziomie ok. 3% niższym niż przed rokiem. Mniejsza podaż ze zbiorów została skompensowana wysokimi zapasami początkowymi, skutkiem czego podaż całkowita w sezonie 2017/18 zmalała tylko nieznacznie. Przy większym zużyciu zbóż oznacza to spadek zapasów o ponad 5% na koniec sezonu 2017/18. Nadal jednak poziom zapasów będzie wysoki, co będzie sprzyjało stabilnym cenom. Dla krajowego rynku zbóż może to oznaczać kolejny rok stosunkowo niskich cen, zwłaszcza, że w Polsce zbiory według szacunków były o 7% wyższe niż rok wcześniej. W sierpniu 2017 r. na krajowym rynku nastąpił sezonowy spadek cen skupu zbóż z dominacją odmian ozimych, ale ceny zbóż jarych oraz ceny na targowiskach nadal rosły, co wynikało z opóźnionych zniw.

3. Poprawiająca się od początku drugiej połowy 2016 r. opłacalność chowu trzody chlewnej skutkuje stopniowym wzrostem pogłowia. W czerwcu 2017 r. było ono o 4,5% większe niż rok wcześniej. Zwiększyła się liczebność wszystkich grup struktury stada, z wyjątkiem prosiąt. Jednocześnie w wie-

lu krajach unijnych następuje stopniowa odbudowa pogłowia trzody, co skutkuje wyhamowywaniem wzrostowej tendencji cen żywca wieprzowego. W Polsce, w sierpniu br., ceny skupu żywca wieprzowego wyraźnie się nie zmieniły i były na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. Nasilający się wzrost produkcji wieprzowiny w krajach Unii Europejskiej w kolejnych miesiącach będzie prawdopodobnie skutkował spadkiem cen.

4. Wciąż utrzymuje się stosunkowo wysoka dynamika produkcji mięsa drobiowego, jednak jest ona zdecydowanie niższa niż rok wcześniej. Zmniejszenie dynamiki produkcji wynika ze stopniowo malejącego eksportu od grudnia 2016 r., co jest następstwem występowania w Polsce ognisk wirusa grypy ptaków i restrykcji importowych wprowadzonych przez wiele państw spoza UE będących odbiorcami polskiego drobiu. Od początku bieżącego roku ceny skupu żywca drobiowego stopniowo rosną, wciąż są jednak na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego.

5. Utrzymuje się korzystna koniunktura na światowym rynku mleka i trwałych przetworów mlecznych. Decyduje o tym przede wszystkim rosnący popyt krajów rozwijających się, przy mniejszej presji podaży. Ceny masła w Unii Europejskiej, pod wpływem rosnącego popytu, osiągnęły rekordowe poziomy. Pod wpływem dobrej koniunktury na międzynarodowym rynku systematycznie rosną krajowe ceny skupu mleka. Ceny skupowanego mleka są najwyższe od trzech lat. Wraz ze wzrostem cen skupu mleka w ostatnich miesiącach stopniowo rosną również ceny bydła mlecznego.

6. W sierpniu odnotowano wzrost cen większości środków produkcji dla rolnictwa. Podrożały przede wszystkim bezpośrednie nośniki energii, co było następstwem wzrostu cen ropy naftowej w handlu światowym. Wyższe niż miesiąc wcześniej były również ceny maszyn rolniczych oraz materiałów budowlanych. Niewielki popyt na nawozy mineralne skutkował natomiast dalszym spadkiem ich cen.

7. W sierpniu, w porównaniu z miesiącem poprzednim, ceny detaliczne żywności zmalały, głównie pod wpływem sezonowego spadku cen warzyw i owoców. Pomimo tego żywność w sierpniu 2017 r. była zdecydowanie droższa niż przed rokiem, a wzrost cen dotyczył wszystkich podstawowych grup produktów spożywczych. Wyraźne podwyżki cen odnotowano w grupie tłuszczów jadalnych, w tym zwłaszcza masła, ale też owoców, mięsa i jego przetworów oraz artykułów mleczarskich. W pierwszych ośmiu miesiącach 2017 r. żywność pozostawała jedną z najsilniej drożejących grup towarów i usług konsumpcyjnych. Wzrostowi jej cen sprzyjały niekorzystne warunki podaży na krajowym rynku, wzrost cen artykułów rolno-spożywczych na rynkach światowych, rosnący eksport oraz ożywienie krajowego popytu w związku z poprawą sytuacji finansowej gospodarstw domowych. W najbliższych miesiącach ceny żywności prawdopodobnie nadal będą pozostawały na poziomach wyższym niż przed rokiem, m.in. z powodu wysokich cen owoców. Jednocześnie można się spodziewać wyhamowania wzrostowej tendencji cen artykułów mięsnych i mlecznych.

Arkadiusz
Zalewski

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

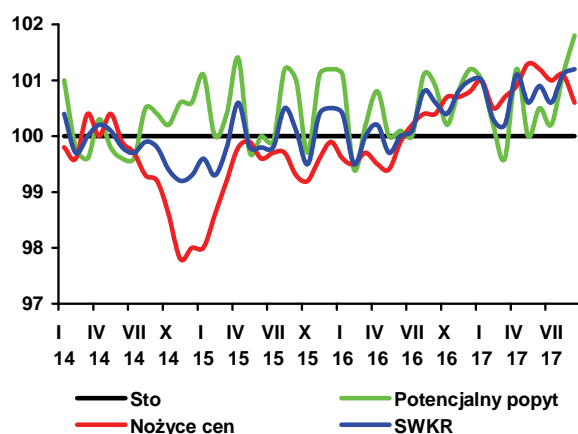
Wyszczególnienie	IX 17	VIII 17	VII 17	VI 17	V 17	IV 17	IX 16
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,2	101,1	100,6	100,9	100,6	101,1	100,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,8	101,1	100,2	100,5	100,0	101,2	100,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,6	101,1	101,0	101,2	101,3	100,9	100,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,6	101,1	101,0	101,4	101,5	101,2	100,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,0	100,1	100,2	100,2	100,2	100,0
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,0	99,8	99,6	99,5	99,6	99,6	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,8	100,7	99,1	99,6	100,3	100,7	100,5
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	103,6	101,8	101,0	100,9	100,4	102,0	102,2

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

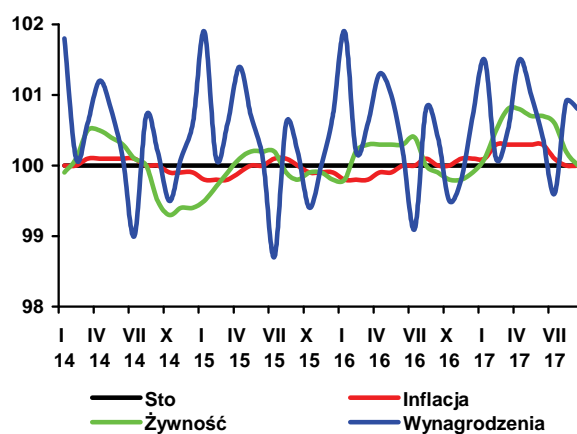
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

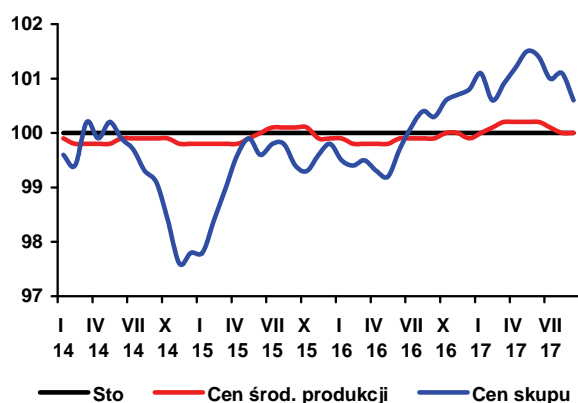
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

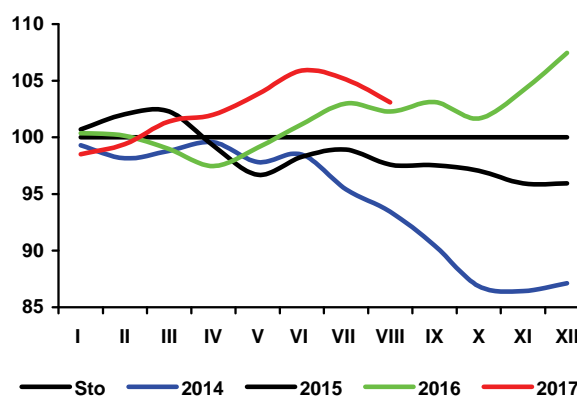
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

W sezonie 2016/17, po rekordowych zbiorach na światowych rynkach, utrzymywały się niskie ceny zbóż, a zapasy końcowe osiągnęły rekordową wielkość 517 mln ton. Zbiory zbóż w 2017 r. są szacowane na poziomie 2,07 mld ton¹, tj. o 3% mniej niż w poprzednim roku. Mniejsza podaż ze zbiorów została skompensowana wysokimi zapasami początkowymi, skutkiem czego podaż całkowita w sezonie 2017/18 zmalała tylko o 0,7% do 2,59 mld ton. Światowe zużycie w sezonie 2017/18 przewidywane jest na 2,09 mld ton, czyli o 0,4% więcej niż w sezonie 2016/17. Zapasy końcowe zmniejszą o 5,3% do 497 mln ton, w tym u głównych eksporterów o 6,6% do 169 mln ton. Nadal będzie to jednak wysoki poziom.

We wrześniu 2017 r., na światowych rynkach obserwowano wzrost cen zbóż. Index cen GOI², w porównaniu z sierpniem 2017 r. zwiększył się o 2,5%, na co złożył się głównie wzrost cen pszenicy (o 5,4%) i jęczmienia (o 8,0%). Nie było większych zmian cen kukurydzy. Wzrost cen wynikał z mniejszej podaży ziarna z nowych zbiorów u głównych, zamorskich eksporterów, dużego popytu importowego, trudności logistycznych (sztormy na Atlantyku) oraz z niekorzystnych warunków agroklimatycznych na południowej półkuli. Wzrost cen na światowych rynkach częściowo przełożył się na rynki europejskie, ale tu wzrost cen ograniczyła duża podaż ziarna z nowych zbiorów w rejonie portów Morza Czarnego i w Europie Zachodniej, szczególnie we Francji. W porównaniu z wrześniem 2016 r. indeks cen zbóż był większy o 2,2%.

Według wstępnych szacunków w 2017 r. krajowe zbiory zbóż wyniosły 32,0 mln ton i były większe niż w poprzednim roku o ok. 7%³. Na skutek bardzo niskiego stanu zapasów początkowych, podaż krajowa jednak zmalała o 2,4% do 33,6 mln ton. Zużycie krajowe może się zwiększyć o 3,2% do 28,1 mln ton, ale eksport może się zmniejszyć o 27,4%. Z tego powodu rozchody ogółem (zużycie krajowe i eksport) zmniejszą o 3,6% do 33,8 mln ton. Umożliwi to tylko niewielką odbudowę zapasów, które na koniec sezonu przewiduje się na 1,8 mln ton, co stanowiłoby 6,5% ich rocznego zużycia wobec 6,6% w poprzednim sezonie i 18,2% w sezonie 2015/16.

W sierpniu 2017 r. na krajowym rynku nastąpił sezonowy spadek cen skupu zbóż z dominacją odmian ozimych, ale ceny zbóż jarych oraz ceny na targowiskach nadal rosty. Wynikało to z opóźnianych żniw. W porównaniu z lipcem pszenica i żyto potaniały odpowiednio o 8,0 i 12,3%, a jęczmień i kukurydza podrożały o 4,5%. W sierpniu 2017 r., w porównaniu z sierpniem 2016 r., zboża w skupie były droższe od 6,6 do 8,2%, a na targowiskach od 7,9 do 13,6%.

W okresie pierwszych dwóch miesięcy sezonu 2017/18 (lipiec-sierpień 2017 r.) do skupu trafiło 2,69 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 7,4% więcej niż w analogicz-

nym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 1,76 mln ton pszenicy (1,70 mln ton w poprzednim sezonie), 647 tys. ton żyta (647 tys. ton), 412 tys. ton jęczmienia (319 tys. ton), 241 tys. ton pszenżyta (252 tys. ton) oraz mniejsze ilości pozostałych zbóż. Należy jednak zaznaczyć, że skup zbóż w sierpniu 2017 r. był znacznie większy niż rok wcześniej.

W lipcu 2017 r. z Polski wyeksportowano tylko 95,5 tys. ton ziarna zbóż, wobec 103 tys. ton w poprzednim miesiącu, w tym 14 tys. ton pszenicy, 12 tys. ton żyta, 30 tys. ton kukurydzy, 25 tys. ton jęczmienia oraz mniejsze ilości pozostałych zbóż. Import ziarna wyniósł 161 tys. ton, wobec 264 tys. ton w czerwcu 2017 r. Zmniejszył się eksport mąk oraz słodu, a wzrósł kasz i gryników oraz ziaren obrobionych inaczej. Wzrósł import tylko mąk pszennych oraz kasz i gryników. Eksport produktów przetworzonych wyraźnie się zwiększył. Zwiększył się import ciast makaronowych i pieczywa, a zmalał wyrobów otrzymywanych przez prażenie i spęcznianie ziarna.

Przemysłowe przemiaty zbóż zwiększyły się w lipcu br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, o 5,0%, skutkiem czego wzrosła produkcja mąk oraz większości pozostałych produktów zbożowych. Zwiększyła się tylko produkcja makaronu. Mniej wyprodukowano również pasz dla zwierząt.

W lipcu 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem zmalały ceny producenta i ceny detaliczne większości produktów zbożowych. Wzrosły jedynie ceny producenta mąki poznańskiej. Podrożały mieszanki przemysłowe dla bydła, loch, tuczników, prosiąt i kur niosek. Natomiast ceny mieszanek przemysłowych kurcząt zmalały. Nie były to jednak duże zmiany.

We wrześniu 2017 r. ceny zbóż na większości europejskich rynków cechowała niewielka tendencja wzrostowa.

**Wiesław
Łopaciuk**

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 481, IGC, 28.09.2017 r.

2. Grains and Oilseeds Index - indeksy dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

3. Przedwzrostkowy szacunek głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych w 2017 r., GUS, Warszawa 28.09.2017 r.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	x
2015	I-XII	668,3	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2016	VII	618,8	518,9	699,8	570,1	753,4	600,4	699,5	619,5	445,4
	VIII	595,4	491,3	673,1	558,8	736,0	569,1	662,8	600,1	435,7
	IX	611,9	501,6	532,3	631,7	742,6	603,8	678,7	599,4	438,2
	X	610,1	512,7	452,8	593,2	736,1	586,2	673,0	595,2	436,5
	XI	615,0	530,5	479,4	585,1	738,6	594,4	679,4	600,2	444,1
	XII	638,8	543,1	558,0	595,0	745,2	585,1	685,9	612,0	449,5
2017	I	656,4	557,5	581,2	600,2	748,5	589,6	688	637,4	436,6
	II	661,6	562,2	618,6	602,5	753,7	601,0	699,4	618,5	434,8
	III	687,7	579,9	630,7	619,5	766,8	609,0	718,7	639,9	429,4
	IV	686,8	584,2	652,5	622,0	773,3	615,0	721,7	648,0	429,4
	V	709,8	600,8	680,6	638,3	795,2	635,1	735,0	687,3	426,3
	VI	708,9	609,2	692,4	662,3	813,0	648,0	752,0	668,6	426,3
	VII	692,3	605,6	686,2	578,7	832,8	660,9	756,3	676,0	429,1
	VIII	636,6	531,3	717,4	604,7	794,3	646,4	730,4	658,2	432,6
Zmiana w %										
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>		-8,0	-12,3	4,5	4,5	-4,6	-2,2	-3,4	-2,6	0,8
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>		6,9	8,1	6,6	8,2	7,9	13,6	10,2	9,7	-0,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
VII 2014-VI 2015		6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1
VII 2015-VI 2016		5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4
VII 2016-VI 2017		6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5
2016	VII	518,0	168,2	64,0	154,7	64,8	64,8	804,1	332,1	64,2
	VIII	1186,8	478,9	130,0	164,7	91,5	187,3	1695,7	832,0	43,0
	IX	723,4	227,0	65,7	109,2	31,8	77,3	986,8	376,8	153,2
	X	440,0	129,5	50,6	55,5	28,9	51,6	604,6	240,5	592,3
	XI	395,4	122,9	41,0	32,5	19,2	51,8	524,0	218,5	449,7
	XII	576,7	135,2	42,1	32,6	18,2	41,0	696,1	221,6	192,0
2017	I	428,6	128,8	34,9	26,4	17,1	43,0	536,4	210,4	108,7
	II	444,4	131,0	30,2	24,8	18,2	36,6	539,1	202,7	106,3
	III	520,1	177,0	32,4	35,0	24,8	29,6	619,4	246,0	111,5
	IV	310,8	122,7	23,8	25,8	19,6	20,6	383,0	175,2	73,3
	V	333,3	136,0	19,3	30,7	26,1	24,3	409,9	193,2	78,8
	VI	258,2	119,1	22,2	25,1	22,2	16,1	324,3	173,6	76,5
	VII	200,3	91,4	15,3	194,2	93,2	14,9	426,7	208,3	67,2
	VIII	1562,6	555,6	219,8	218,4	78,5	226,3	2258,6	949,4	42,7
Zmiana w %										
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>		680,0	508,0	1341,3	12,5	-15,8	1417,9	429,3	355,8	-36,5
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>		31,7	16,0	69,1	32,6	-14,2	20,8	33,2	14,1	-0,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt	
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0	
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1	
2016 ^a	VII	151,8	119,8	11,7	84,5	11,1	649,7	
	VIII	173,7	137,1	12,1	85,6	12,2	675,1	
	IX	184,8	145,6	12,7	85,2	13,7	725,7	
	X	191,6	153,1	12,1	88,0	13,2	703,5	
	XI	187,4	148,1	12,4	84,4	14,1	702,2	
	XII	183,0	143,6	12,6	86,3	12,6	700,2	
	2017 ^a	I	179,8	142,7	12,4	80,0	12,5	705,0
		II	173,0	135,7	13,1	75,1	12,4	662,6
		III	202,0	163,0	14,5	84,4	15,1	800,6
		IV	167,5	131,6	12,7	80,6	11,9	772,4
		V	182,8	142,6	14,0	86,5	13,4	830,9
		VI	170,0	134,5	13,5	84,3	13,6	816,4
VII		178,4	139,8	13,7	86,8	11,0	806,4	
Zmiana w %								
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>		5,0	4,0	1,4	3,0	-19,2	-1,2	
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>		17,5	16,7	17,1	2,7	-0,9	24,1	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import					
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5	
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6145,1	492,6	4,2	121,8	379,4	1210,3	
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7	
2016	VII	458,7	27,7	34,5	41,4	588,9	46,9	2,1	21,3	3,2	77,5	
	VIII	294,2	56,8	8,9	54,5	508,6	73,8	3,0	8,0	2,5	96,2	
	IX	403,4	42,4	6,4	77,6	595,6	105,8	3,1	11,0	14,5	138,9	
	X	414,9	45,6	5,4	151,2	671,7	89,6	0,9	16,3	16,3	127,8	
	XI	290,8	46,7	1,0	199,4	591,3	83,2	0,0	24,4	10,2	121,5	
	XII	452,2	41,6	6,3	155,3	697,3	57,3	0,3	9,4	7,5	78,5	
	2017	I	399,2	30,4	10,1	210,7	685,7	72,3	0,8	11,0	25,0	112,1
		II	326,6	26,5	1,7	151,8	540,2	59,8	0,6	14,9	17,7	98,1
		III	522,3	21,7	2,1	173,9	755,4	81,8	0,7	21,3	33,7	143,4
		IV	210,4	12,4	0,7	83,3	322,5	68,9	0,6	20,5	41,8	135,7
		V	203,7	12,3	0,0	44,0	275,0	97,8	0,8	32,4	45,3	182,7
		VI	54,9	8,4	0,2	26,0	102,7	130,1	2,7	50,8	73,9	263,9
VII		13,8	11,6	25,0	30,0	95,5	91,4	2,1	19,3	44,5	160,6	
Zmiana w %												
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>		-74,8	39,3	14647,1	15,4	-7,0	-29,8	-22,3	-62,1	-39,9	-39,2	
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>		-97,0	-57,9	-27,4	-27,5	-83,8	95,0	1,3	-9,4	1271,9	107,1	

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	sól	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Sól	
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2015	I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2016	VII	10,0	1,8	3,9	2,4	6,8	4,3	1,3	2,8	3,1	22,7
	VIII	11,3	1,9	3,9	2,4	7,1	4,2	1,2	3,1	2,5	16,8
	IX	11,7	1,6	4,2	2,2	6,7	3,9	1,6	3,0	2,5	17,1
	X	12,8	1,4	4,6	1,9	6,6	5,0	1,5	3,1	2,6	16,3
	XI	13,1	1,6	4,4	1,9	4,4	4,7	1,8	3,2	2,3	16,3
	XII	10,3	1,4	3,4	2,2	6,0	4,5	0,9	4,0	2,8	13,7
2017	I	13,4	1,7	4,7	3,0	6,5	4,4	1,9	2,9	3,4	7,9
	II	9,2	1,6	3,7	2,5	5,5	3,7	1,4	3,5	2,8	8,5
	III	11,3	2,2	4,5	2,7	6,6	5,9	2,0	3,5	2,9	12,3
	IV	9,6	1,7	4,0	2,1	5,7	4,9	1,6	3,0	2,4	11,7
	V	10,5	2,0	4,0	2,4	10,1	4,9	1,7	2,8	3,5	17,0
	VI	11,4	1,9	2,9	2,5	10,2	4,2	1,4	2,9	4,5	14,6
	VII	9,5	1,1	3,4	3,0	6,7	4,7	1,0	3,9	2,9	12,2
Zmiana w %											
	<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	-17,0	-40,4	19,9	21,3	-33,9	11,1	-28,6	33,9	-35,7	-16,3
	<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	-5,5	-34,9	-11,5	25,8	-1,0	9,4	-19,0	38,4	-5,2	-46,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2015	I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2016	VII	2,5	9,4	39,6	.	.	7,0	2,5	12,1	.	.
	VIII	3,2	10,1	44,2	.	.	6,1	1,9	12,0	.	.
	IX	3,0	10,8	45,8	.	.	6,9	2,3	14,6	.	.
	X	3,2	10,6	45,5	.	.	6,1	2,4	12,7	.	.
	XI	3,4	9,6	44,6	.	.	6,6	2,1	12,6	.	.
	XII	3,3	7,7	37,2	.	.	6,6	1,9	9,8	.	.
2017	I	2,7	10,6	41,6	.	.	6,1	1,8	11,0	.	.
	II	3,1	7,6	42,1	.	.	6,7	3,1	11,7	.	.
	III	3,7	12,7	48,7	.	.	8,4	2,4	14,9	.	.
	IV	2,8	10,2	42,4	.	.	5,4	2,2	11,3	.	.
	V	3,2	11,8	50,8	.	.	7,6	2,7	14,8	.	.
	VI	3,7	12,6	45,8	.	.	5,6	2,6	13,5	.	.
	VII	3,2	9,7	41,2	.	.	8,6	2,1	13,7	.	.
Zmiana w %											
	<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	-12,9	-23,0	-9,9	x	x	53,5	-16,2	1,6	x	x
	<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	26,9	3,3	4,1	x	x	22,0	-14,6	13,2	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2016	VIII	0,99	2,49	2,30	4,40	3,97	4,40	4,94	5,97
	IX	0,96	2,50	2,31	4,38	3,97	4,40	4,95	5,97
	X	0,96	2,50	2,28	4,42	3,98	4,42	4,95	5,93
	XI	0,95	2,47	2,24	4,44	3,98	4,44	4,95	5,97
	XII	0,96	2,42	2,22	4,44	3,98	4,42	4,95	5,93
2017	I	0,98	2,50	2,12	4,44	3,98	4,44	5,01	5,94
	II	0,99	2,52	2,12	4,44	3,99	4,44	5,03	5,98
	III	0,99	2,53	2,11	4,44	3,99	4,46	5,08	6,00
	IV	1,00	2,46	2,06	4,46	3,99	4,46	5,09	6,04
	V	1,04	2,51	2,09	4,46	3,99	4,46	5,10	6,05
	VI	1,08	2,50	2,05	4,46	4,00	4,50	5,12	6,10
	VII	1,08	2,50	2,03	4,46	4,01	4,50	5,11	6,10
	VIII	1,07	2,51	2,04	4,48	4,02	4,56	5,12	6,14
Zmiana w %									
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>		-0,9	0,4	0,5	0,4	0,2	1,3	0,2	0,7
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>		8,1	0,8	-11,3	1,8	1,3	3,6	3,6	2,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2016	VII	1639,0	1722,8	2292,3	1373,1	1810,0	1601,4	2534,6
	VIII	1639,8	1716,5	2287,2	1373,6	1810,4	1607,7	2539,8
	IX	1635,1	1714,2	2277,2	1363,1	1809,4	1603,3	2541,7
	X	1633,5	1722,6	2285,4	1372,1	1807,8	1600,5	2528,9
	XI	1617,3	1700,9	2282,7	1358,2	1803,0	1600,2	2522,5
	XII	1618,5	1725,9	2287,7	1388,7	1792,5	1595,4	2515,4
2017	I	1612,5	1727,0	2300,1	1388,5	1791,4	1594,0	2516,4
	II	1614,2	1734,7	2313,5	1396,5	1798,9	1603,9	2526,9
	III	1617,3	1738,2	2322,4	1398,3	1795,5	1608,6	2528,4
	IV	1618,1	1720,5	2320,6	1378,5	1797,1	1608,3	2526,9
	V	1622,8	1728,1	2307,2	1370,4	1806,9	1610,7	2522,9
	VI	1628,2	1714,9	2329,2	1374,3	1815,6	1612,8	2522,3
	VII	1645,8	1723,7	2325,0	1377,8	1812,3	1613,5	2523,7
	VIII	1655,9	1726,4	2329,9	1379,4	1810,2	1615,4	2524,8
Zmiana w %								
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>		0,6	0,2	0,2	0,1	-0,1	0,1	0,0
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>		1,0	0,6	1,9	0,4	0,0	0,5	-0,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2015	XI	2,300	2,447	4,402	0,683	1,481	2,835	2,074
2016	IV	2,341	2,371	4,354	0,630	1,611	2,997	2,015
	V	2,300	2,389	4,260	0,613	1,779	3,295	2,068
	VI	2,289	2,405	4,219	0,610	1,936	3,569	2,077
	VII	2,287	2,402	4,222	0,618	2,091	3,860	2,160
	VIII	2,414	2,460	4,463	0,640	2,091	3,866	2,160
	IX	2,258	2,437	4,210	0,684	2,081	3,881	2,056
	X	2,341	2,456	4,314	0,736	1,985	3,659	1,964
	XI	2,316	2,441	4,278	0,804	1,946	3,615	1,952
	XII	2,373	2,405	4,348	0,840	2,000	3,622	1,969
2017	I	2,355	2,393	4,316	0,819	1,951	3,536	1,876
	II	2,324	2,387	4,236	0,821	1,911	3,459	1,951
	III	2,296	2,342	4,182	0,813	1,974	3,569	2,038
	IV	2,241	2,324	4,109	0,809	2,133	3,910	1,975
	V	2,158	2,272	3,980	0,811	2,192	4,035	1,981
	VI	2,121	2,233	3,903	0,817	2,224	4,082	2,060
	VII	2,085	2,176	3,828	0,820	2,092	3,832	2,130
	VIII	2,134	2,279	3,906	0,844	2,095	3,835	2,138

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

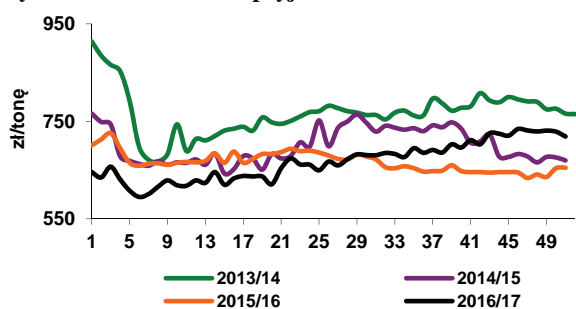
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Niemcy	
2016	V	160	146	138	144	137	125	144	159	188
	VI	162	147	133	140	138	.	146	167	189
	VII	163	147	128	135	137	112	145	136	189
	VIII	168	136	.	135	142	110	.	133	182
	IX	161	141	133	129	137	107	.	128	154
	X	163	139	134	133	140	118	110	124	163
	XI	167	139	139	134	146	.	112	131	.
	XII	168	140	147	139	149	.	116	137	.
	I	174	140	132	148	149	.	118	138	.
2017	II	176	145	133	149	150	.	122	138	.
	III	173	149	133	148	153	.	132	142	.
	IV	172	155	150	142	155	.	136	139	.
	V	174	159	149	149	151	132	137	142	.
	VI	175	163	.	146	149	136	140	143	.
	VII	176	164	.	.	153	.	136	144	.
	VIII	163	152	.	139	150	122	147	147	.
	IX	163	155	.	141	154	127	.	148	.
Zmiana w %										
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	0,4	1,9	x	0,8	3,0	4,7	x	0,7	x	
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	1,2	10,0	x	8,8	12,1	19,2	x	15,6	x	

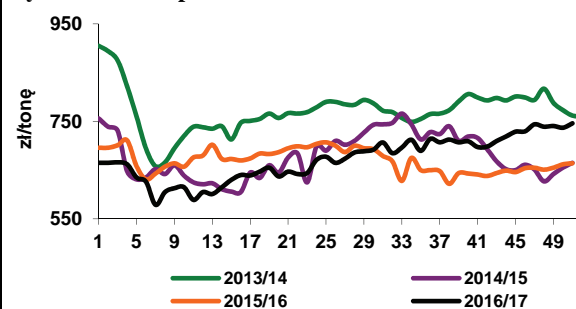
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

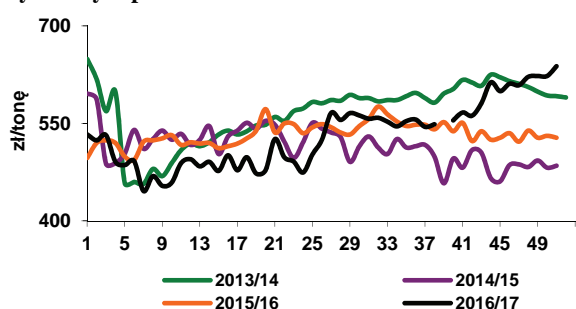
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

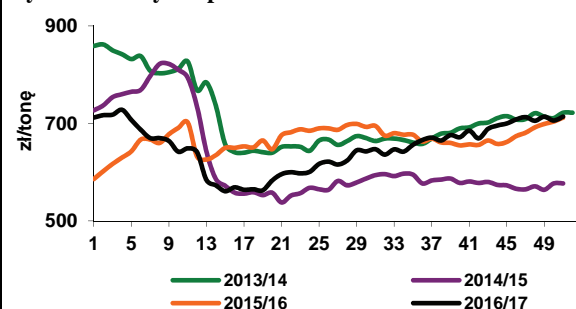
Rys. 2. Pszenica paszowa

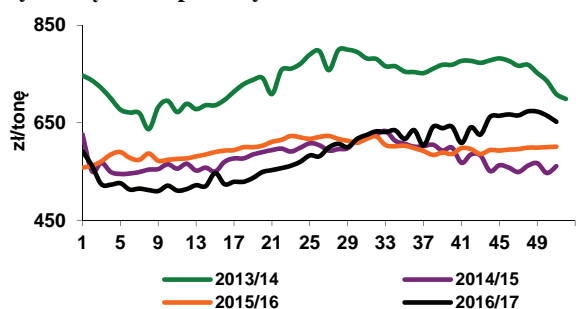
Rys. 3. Żyto paszowe

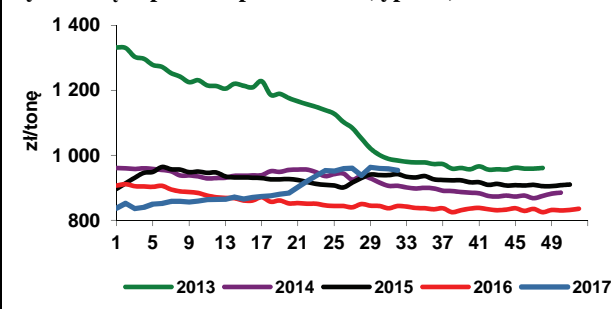
Rys. 4. Kukurydza paszowa

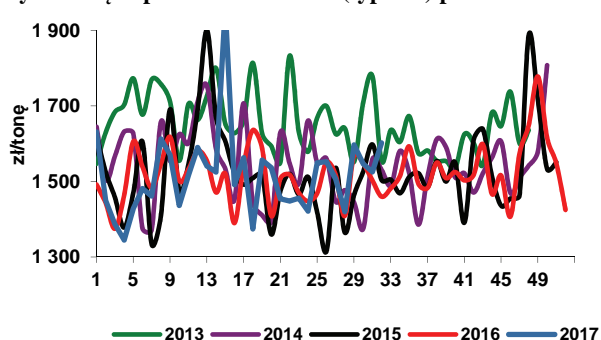
Rys. 5. Jęczmień paszowy

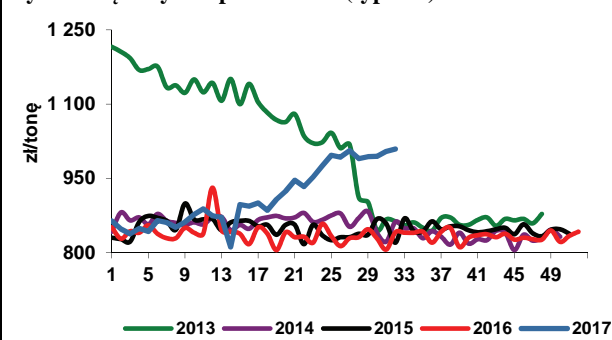
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2017/2018 rozpoczęła się w pierwszej połowie września i przebiega w trudnych warunkach atmosferycznych. Duże opady deszczu w końcu września i w pierwszej dekadzie października utrudniają zbiory buraków cukrowych oraz negatywnie wpływają na zawartość cukru w korzeniach. Powierzchnia uprawy wynosi 226 tys. ha, a plony są przewidywane na poziomie ok. 650 dt/ha. W związku z tym przewiduje się, że zbiory mogą przekroczyć ok. 14,5 mln

ton. Niska zawartość cukru w korzeniach spowoduje, że produkcja cukru może wynieść ok. 2,1 mln ton. Produkcja będzie większa od zapotrzebowania rynku wewnętrznego, które jest szacowane na ok. 1,75 mln ton. W rezultacie konieczny będzie duży eksport cukru w 2018 r.

Na krajowym rynku utrwała się spadkowa tendencja cen, decyduje o tym spadek cen cukru białego na świecie oraz duża produkcja w kampanii 2017/2018. W sierpniu br. ceny zbytu cukru w workach spadły o 6% do 2,33 zł/kg. Ceny te były o 3% wyższe niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego spadły w porównaniu z lipcem br. o 7,7% do 2,15 zł/kg i były aż o 25,3% niższe niż przed rokiem. Ceny cukru workowanego są wyższe od cen cukru konfekcjonowanego, gdyż przemysł spożywczy zgłasza większy popyt niż gospodarstwa domowe, gdzie konsumpcja spada. Średnia cena detaliczna w sierpniu br. wyniosła 3,07 zł/kg i była o 2% niższa niż przed miesiącem, ale była o 3,3% wyższa niż sierpniu 2016 r. Dalszy spadek cen na krajowym rynku będzie miał negatywny wpływ na sytuację finansową przemysłu cukrowniczego

i dochodowość uprawy buraków cukrowych, gdyż ceny skupu w umowach kontraktacyjnych są uzależnione od cen cukru.

W okresie styczeń-lipiec 2017 r. eksport cukru wyniósł 345,6 tys. ton, w tym do UE 212,4 tys. ton. Na unijnym rynku największymi odbiorcami były: Niemcy (88 tys. ton), Włochy (23 tys. ton), Litwa (15 tys. ton), Belgia i Czechy (po 13 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 534 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (34 tys. ton) oraz do Gruzji (16 tys. ton) i Rosji (14 tys. ton). Cena eksportowa na rynkach państw trzecich wyniosła średnio ok. 438 EUR/tonę. Import wyniósł 103,3 tys. ton cukru, w tym 62 tys. ton z krajów UE. Spośród krajów członkowskich głównymi partnerami handlowymi były Litwa i Niemcy (po 17 tys. ton), Wielka Brytania (11 tys. ton) oraz Czechy (7 tys. ton). Średnia cena importowa z UE wyniosła 556 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano tylko w maju z Laosu (28 tys. ton po 580 EUR/tonę), a zdecydowała o tym długa kampania cukrownicza 2016/2017.

Od lutego br. światowe ceny cukru wykazują tendencję spadkową i w maju były już niższe niż w maju 2016 r. We wrześniu nieznacznie wzrosły światowe ceny cukru surowego. Według danych USDA ERS światowe ceny cukru białego spadły we wrześniu br. do 370 USD/tonę. Ceny cukru surowego wzrosły w porównaniu z sierpniem br. o 0,9% do 307 USD/tonę. Nieznaczny wzrost cen potwierdza także indeks cen FAO, gdyż we wrześniu indeks światowych cen cukru wyniósł 204,2 pkt., wobec 203,9 pkt. Niskie ceny cukru są wynikiem dużej podaży przy niewielkich zmianach popytu.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2015	VII	467,22	463,79	403,69	397,58	450,15	378,78
	VIII	489,97	476,80	373,61	494,96	475,37	801,02
	IX	507,03	500,13	360,53	519,57	488,06	789,55
	X	436,04	485,68	350,48	636,66	584,01	838,81
	XI	403,76	454,69	368,28	499,93	468,62	829,73
	XII	423,34	473,35	384,49	569,34	523,79	794,60
2016	I	475,04	515,96	370,79	537,12	504,74	764,65
	II	463,73	490,58	377,56	408,55	465,11	385,81
	III	465,94	499,18	373,60	494,47	464,14	722,20
	IV	479,41	508,98	423,10	416,90	476,91	407,88
	V	479,66	527,84	401,35	529,03	463,99	730,60
	VI	484,04	519,37	418,37	450,53	432,56	457,19
	VII	477,95	525,53	421,91	492,16	469,23	671,32
	VIII	466,96	511,46	434,42	411,61	520,90	388,35
	IX	478,47	537,78	418,40	623,78	623,28	624,91
	X	528,36	556,28	425,05	599,95	586,00	697,56
	XI	526,47	557,85	464,07	513,44	497,36	831,74
	XII	511,75	550,44	480,29	556,81	551,00	662,87
2017	I	418,84	402,29	494,82	560,57	549,14	590,73
	II	532,99	537,92	518,88	569,51	564,35	589,75
	III	543,38	569,60	466,04	562,19	538,26	848,89
	IV	499,91	543,95	447,11	521,80	485,69	690,58
	V	496,88	540,94	454,08	586,41	596,46	584,52
	VI	452,74	491,28	413,58	636,23	611,60	707,39
	VII	478,45	537,21	395,97	576,68	568,39	647,56

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

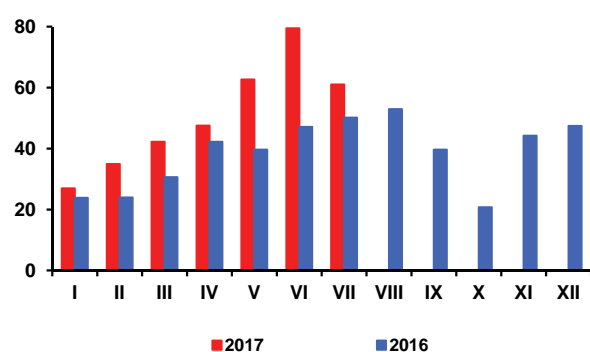
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	Workowany	paczkowany			
2015	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14	1,71	2,29
	IX	1,99	2,16	1,72	2,39
	X	2,03	2,11	1,73	2,43
	XI	2,06	2,12	1,72	2,44
	XII	2,10	2,16	1,73	2,50
2016	I	2,25	2,32	1,78	2,46
	II	2,25	2,48	1,78	2,58
	III	2,21	2,51	1,74	2,70
	IV	2,26	2,49	1,78	2,74
	V	2,31	2,47	1,78	2,77
	VI	2,31	2,46	1,78	2,78
	VII	2,33	2,50	1,74	2,80
	VIII	2,40	2,88	1,74	2,97
	IX	2,42	2,86	1,73	3,12
	X	2,54	2,71	1,75	3,17
	XI	2,55	2,74	1,75	3,16
	XII	2,55	2,75	1,76	3,17
2017	I	2,61	2,79	1,77	3,17
	II	2,61	2,74	1,76	3,18
	III	2,61	2,68	1,75	3,19
	IV	2,60	2,64	1,73	3,17
	V	2,61	2,64	1,72	3,17
	VI	2,51	2,61	1,72	3,15
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07

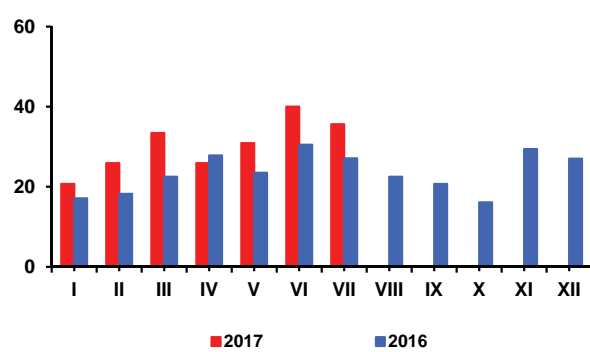
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

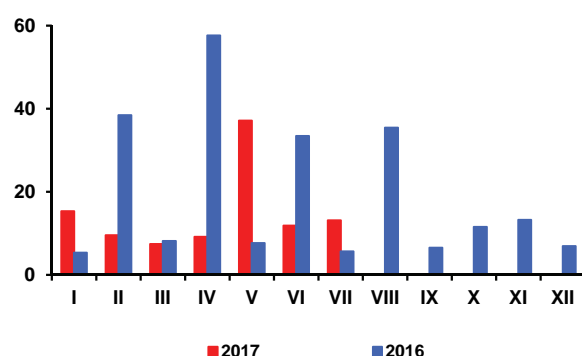
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

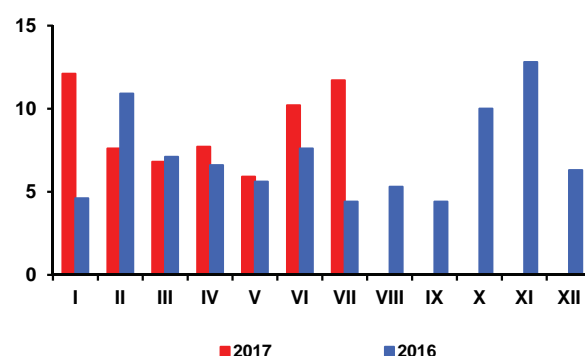
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

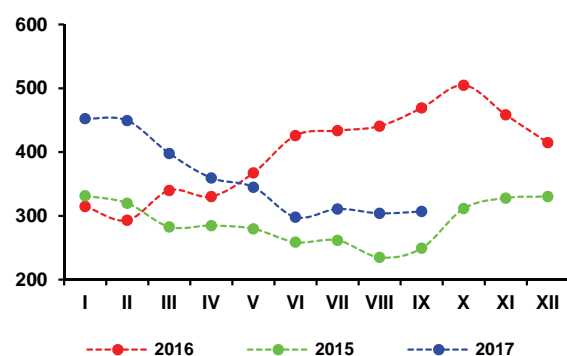
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

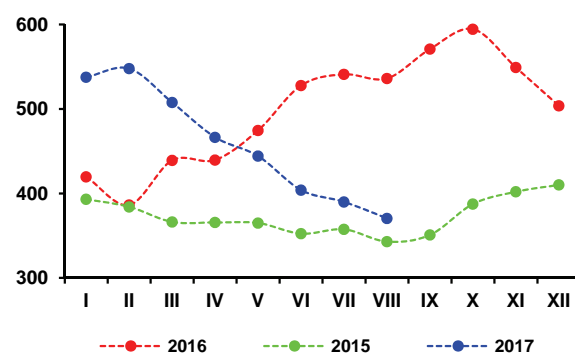
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

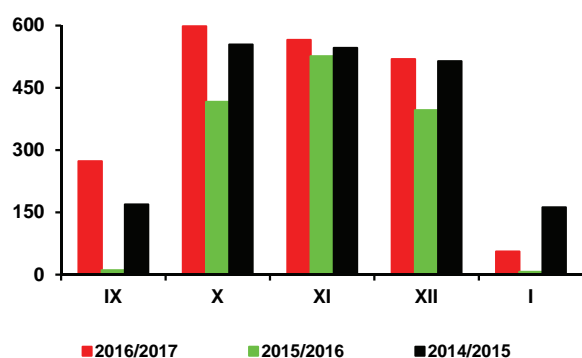
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS.

Według raportu Oil World opublikowanego 22 września br., światowe zbiory rzepaku w sezonie 2017/18 wyniosą 63,49 mln ton i prawie się nie zmienią w porównaniu z sezonem poprzednim. W ciągu miesiąca globalne szacunki produkcji rzepaku zwiększono o 0,37 mln ton. Najbardziej zwiększono je dla Kanady (o 1,41 mln ton do 19,71 mln ton), niewiele dla UE-28 (o 0,05 mln ton do 21,84 mln ton) i Rosji (o 0,10 mln ton do 1,20 mln ton), bez zmian pozostawiono dla Indii (6,40 mln ton) i Ukrainy (1,20 mln ton); zmniejszono dla Chin (o 0,60 mln ton do 5,00 mln ton) i Australii (o 0,60 mln ton do 2,90 mln ton). Aktualnie ocenia się, że światowe zasoby rzepaku (produkcja łącznie z wyższymi niż przed rokiem zapasami początkowymi) zwiększą się do 70,09 mln ton (o 0,37 mln ton), a jego zużycie wzrośnie do 63,79 mln ton (o 0,67 mln ton). W tej sytuacji zapasy rzepaku na koniec sezonu zmaleją do 6,30 mln ton (o 0,30 mln ton), w tym w UE-28 zmaleją do 1,16 mln ton (o 0,31 mln ton), a w Kanadzie zwiększą się do 1,50 mln ton (o 0,15 mln ton). Relacja zapasów do rocznego zużycia rzepaku obniży się do 9,9%, z 10,5% przed rokiem.

Niemieccy analitycy oceniają, że wśród czterech wiodących europejskich producentów największy wzrost zbiorów rzepaku nastąpił w Polsce (o 0,75 mln ton do 2,90 mln ton), następnie we Francji (o 0,48 mln ton do 5,22 mln ton) i Wielkiej Brytanii (o 0,28 mln ton do 2,05 mln ton), przy spadku zbiorów w Niemczech (o 0,20 mln ton do 4,38 mln ton).

GUS w przedwzrostowym szacunku opublikowanym 28 września br. zbiory rzepaku w Polsce ocenił na 2,7 mln ton, tj. na poziomie o 0,5 mln ton wyższym od ubiegłorocznego.

Przy niewielkim wzroście zbiorów w Europie i na świecie oraz utrzymującym się wysokim popycie na olej rzepakowy ze sektora spożywczego i biopaliwowego ceny rzepaku w portach europejskich są wyższe niż przed rokiem. Według notowań Oil World, przeciętna cena rzepaku w lipcu br. wyniosła 417 USD/tonę (cif Humburg, Europa, „00”), a w sierpniu 427 USD/tonę i była odpowiednio o 6 i 2% wyższa niż w analogicznych miesiącach przed rokiem. We wrześniu za rzepak płacono 433 USD/tonę, tj. o 1% więcej niż przed miesiącem i o 8% więcej niż przed rokiem. Droższy był też olej rzepakowy, natomiast śruta rzepakowa była tańsza. We wrześniu olej rzepakowy kosztował 889 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 2% droższy niż przed miesiącem i o 4% droższy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 211 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 3% niższa niż przed miesiącem i o 3% niższa niż przed rokiem.

Ceny skupu rzepaku na rynku krajowym są niewiele niższe niż przed rokiem. Według notowań GUS przeciętna cena skupu rzepaku w lipcu br. wyniosła 1519 zł/tonę, w sierpniu 1545 zł/tonę i była odpowiednio o 3 i 2% niższa niż w analogicznych miesiącach przed rokiem. We wrześniu, wg notowań MRiRW, wyniosła 1586 zł/tonę i była o 5% niższa niż przed rokiem. Niższe były też ceny zbytu śruty rzepakowej, a wyższe oleju rzepakowego. We wrześniu zakłady tłuszczowe sprzedawały olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany po 3461 zł/tonę, tj. o 4% drożej niż we wrześniu poprzedniego roku, a śrutę rzepakową po 779 zł/tonę, tj. o 4% taniej.

Produkcja głównych wyrobów przemysłu tłuszczowego w okresie siedmiu miesięcy br. była większa niż przed

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

rokiem. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 567 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 2,6% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego rafinowały 456 tys. ton (o 5,4% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 176 tys. ton i była o 2,1% większa.

Eksport nasion i śrut oleistych w okresie siedmiu miesięcy br. był większy, a olejów roślinnych i margaryn mniejszy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W imporcie obniżył się tylko przywóz śrut oleistych, a pozostałych produktów oleistych wzrósł. Od stycznia do lipca br. wywieziono: 171 tys. ton nasion oleistych (o 19% więcej niż w tym samym okresie poprzedniego roku), w tym 125 tys. ton rzepaku (o 8% więcej niż w tym samym okresie poprzedniego roku), 88 tys. ton olejów roślinnych (o 73% mniej), w tym 69 tys. ton oleju rzepakowego (o 78% mniej), 347 tys. ton śrut oleistych (o 19% więcej), w tym 302 tys. ton śruty rzepakowej (o 14% więcej) i 66 tys. ton margaryn (o 10% mniej). W tym samym czasie przywieziono: 1688 tys. ton śrut oleistych (o 5% mniej), 419 tys. ton olejów roślinnych (o 16% więcej), w tym 103 tys. ton oleju rzepakowego (o 13% więcej), 437 tys. ton nasion oleistych (o 39% więcej), w tym 274 tys. ton rzepaku (o 38% więcej) oraz 50 tys. ton margaryn (o 6% więcej).

W pierwszych ośmiu miesiącach br. na rynku tłuszczów roślinnych i zwierzęcych, jak i wielu innych grup produktów żywnościowych przeważały wzrosty cen. Ich średniomiesięczna dynamika była wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spośród wszystkich rodzajów tłuszczów najszybciej rosły ceny masła, w ślad za rosnącym popytem i bardzo dużym wzrostem jego cen na europejskim i światowym rynku. W pierwszych ośmiu miesiącach br. średni poziom cen detalicznych tłuszczów roślinnych był o 2,7% wyższy, a tłuszczów zwierzęcych o 23,6% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi przeciętnie o 3,7%. Wzrosty cen wszystkich rodzajów tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były większe niż stopa inflacji dla ogółu towarów i usług, która wyniosła 1,9%. W porównywanych okresach margaryny i oliwa z oliwek podrożały średnio po 2,9%, a oleje roślinne o 2,4%. Tłuszcze roślinne potaniały względem masła i „pozostałych tłuszczów zwierzęcych”, dla których wzrosty cen były większe i wyniosły odpowiednio 25,2% i 5,4%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2015 I-XII	1 276 633	551 754	538 951	1 289 436	33,49	42,2	99,0
2016 I-XII	1 119 490	635 422	473 364	1 281 548	33,28	42,3	87,4
2016 VII	68 485	46 202	39 865	74 822	1,94	58,2	91,5
VIII	116 927	54 983	34 292	137 618	3,57	29,3	85,0
IX	108 614	56 704	28 442	136 875	3,55	26,2	79,4
X	109 970	54 342	26 157	138 155	3,59	23,8	79,6
XI	100 954	56 670	31 021	126 604	3,29	30,7	79,7
XII	72 424	50 828	21 188	102 064	2,65	29,3	71,0
2017 I	89 862	45 617	9 702	125 777	3,26	10,8	71,4
II	94 231	50 298	13 550	130 978	3,40	14,4	71,9
III	91 806	72 609	12 726	151 689	3,94	13,9	60,5
IV	79 082	58 338	8 205	129 216	3,35	10,4	61,2
V	72 361	62 727	19 098	115 990	3,01	26,4	62,4
VI	65 127	65 221	9 587	120 761	3,13	14,7	53,9
VII	74 709	63 849	15 401	123 157	3,20	20,6	60,7
Zmiany w %							
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	14,7	-2,1	60,6	2,0	2,2	x	x
<u>VII 2017</u> <u>VI 2016</u>	9,1	38,2	-61,4	64,6	64,9	x	x
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	3,2	25,6	-27,3	20,7	20,8	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2015 I-XII	1 276 633	107 591	511 104	873 120	22,68	40,0	146,2
2016 I-XII	1 119 490	147 174	449 746	816 918	21,22	40,2	137,0
2016 VII	68 485	9538	37 987	40 036	1,04	55,5	171,1
VIII	116 927	12702	33 000	96 629	2,51	28,2	121,0
IX	108 614	16991	26 363	99 242	2,58	24,3	109,4
X	109 970	11903	23 992	97 881	2,54	21,8	112,4
XI	100 954	8073	29 022	80 005	2,08	28,7	126,2
XII	72 424	6510	19 493	59 441	1,54	26,9	121,8
2017 I	89 862	4 460	7 471	86 851	2,25	8,3	103,5
II	94 231	7 526	9 477	92 280	2,39	10,1	102,1
III	91 806	24 027	10 699	105 133	2,73	11,7	87,3
IV	79 082	17 269	5 625	90 726	2,35	7,1	87,2
V	72 361	14 230	16 040	70 551	1,83	22,2	102,6
VI	65 127	17 996	6 538	76 585	1,99	10,0	85,0
VII	74 709	17 273	12 970	79 012	2,05	17,4	94,6
Zmiany w %							
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	14,7	-4,0	98,4	3,2	3,0	x	x
<u>VII 2017</u> <u>VI 2016</u>	9,1	81,1	-65,9	97,4	97,1	x	x
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	3,2	165,3	-33,5	32,9	33,1	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych ^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2015 I-XII	1 837 106	3 116 534	812 865	4 140 775	44,2	44,4
2016 I-XII	1 610 973	2 795 801	714 913	3 691 861	44,4	43,6
2016 VII	102 728	204 565	25 663	281 629	25,0	36,5
VIII	175 391	155 608	77 315	253 684	44,1	69,1
IX	162 921	172 263	91 881	243 303	56,4	67,0
X	164 955	216 256	93 154	288 057	56,5	57,3
XI	151 431	291 217	86 995	355 653	57,4	42,6
XII	108 636	191 764	74 350	226 050	68,4	48,1
2017 I	134 793	314 399	48 560	400 632	36,0	33,6
II	141 347	144 341	70 725	214 962	50,0	65,8
III	137 709	240 677	77 908	300 478	56,6	45,8
IV	118 623	215 299	51 712	282 210	43,6	42,0
V	108 542	333 561	37 781	404 322	34,8	26,8
VI	97 691	250 529	34 106	314 114	34,9	31,1
VII	112 064	189 533	26 019	275 578	23,2	40,7
Zmiany w %						
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	14,7	-24,3	-23,7	-12,3	x	x
<u>VII 2017</u> <u>VI 2016</u>	9,1	-7,3	1,4	-2,1	x	x
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	3,2	-1,2	-65,0	21,9	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej ^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2015 I-XII	1 837 106	54 380	762 518	1 128 968	41,5	162,7
2016 I-XII	1 610 973	37 786	672 713	976 047	41,8	165,1
2016 VII	102 728	1 453	23 546	80 635	22,9	127,4
VIII	175 391	4 454	75 718	104 127	43,2	168,4
IX	162 921	6 118	88 774	80 265	54,5	203,0
X	164 955	2 991	90 041	77 905	54,6	211,7
XI	151 431	1 173	85 363	67 241	56,4	225,2
XII	108 636	690	67 761	41 565	62,4	261,4
2017 I	134 793	478	43 675	91 596	32,4	147,2
II	141 347	594	60 927	81 014	43,1	174,5
III	137 709	11 848	70 309	79 248	51,1	173,8
IV	118 623	8 532	44 971	82 185	37,9	144,3
V	108 542	536	31 985	77 092	29,5	140,8
VI	97 691	295	29 024	68 962	29,7	141,7
VII	112 064	289	20 702	91 651	18,5	122,3
Zmiany w %						
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	14,7	-2,1	-28,7	32,9	x	x
<u>VII 2017</u> <u>VI 2016</u>	9,1	-80,1	-12,1	13,7	x	x
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	3,2	-58,1	-69,4	120,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2015 I-XII	404 575	87 235	133 357	358 453	9,31	33,0	112,9
2016 I-XII	359 092	84 456	128 545	315 003	8,18	35,8	114,0
2016 VII	16 537	4 621	6 925	14 233	0,37	41,9	116,2
VIII	21 242	7 235	9 887	18 591	0,48	46,5	114,3
IX	24 316	6 433	10 275	20 473	0,53	42,3	118,8
X	24 245	7 450	10 951	20 744	0,54	45,2	116,9
XI	24 453	8 184	12 982	19 655	0,51	53,1	124,4
XII	26 648	7 860	10 656	23 853	0,62	40,0	111,7
2017 I	23 954	6 756	9 320	21 390	0,56	38,9	112,0
II	24 520	5 489	9 441	20 568	0,53	38,5	119,2
III	30 861	8 114	11 462	27 513	0,71	37,1	112,2
IV	23 536	7 819	9 487	21 868	0,57	40,3	107,6
V	25 366	6 896	9 177	23 085	0,60	36,2	109,9
VI	24 435	8 290	9 109	23 615	0,61	37,3	103,5
VII	23 331	6 793	8 483	21 641	0,56	36,4	107,8
Zmiany w %							
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	-4,5	-18,1	-6,9	-8,4	-8,2	x	x
<u>VII 2017</u> <u>VI 2016</u>	41,1	47,0	22,5	52,0	51,4	x	x
<u>VII 2017</u> <u>XII 2016</u>	-12,4	-13,6	-20,4	-9,3	-9,7	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2015 I-XII	1505	668	2,25
2016 I-XII	1616	620	2,61
2016 VIII	1576	595	2,65
IX	1629	612	2,66
X	1698	610	2,78
XI	1771	615	2,88
XII	1835	639	2,87
2017 I	1874	656	2,85
II	1893	662	2,86
III	1882	688	2,74
IV	1839	687	2,68
V	1794	710	2,53
VI	1687	710	2,38
VII	1519	692	2,19
VIII	1545	637	2,43
Zmiany w %			
<u>VIII 2017</u> <u>XII 2016</u>	1,7	-8,0	x
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	-2,0	6,9	x
<u>VIII 2017</u> <u>XII 2016</u>	-15,8	-0,3	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesiące – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

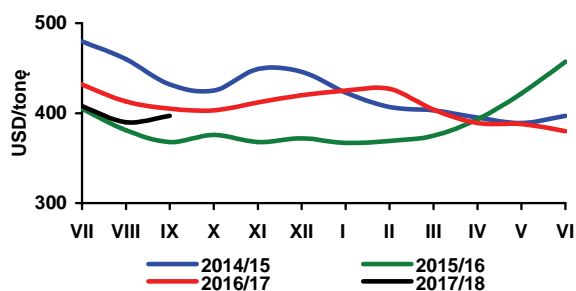
Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	13,20	20,65	6,88
2016 I-XII	4,84	6,33	16,19	5,56	5,84	12,95	20,65	6,60
2016 VIII	4,95	6,17	16,33	5,60	5,83	12,88	20,15	6,48
IX	4,87	6,28	17,81	5,64	5,90	12,95	20,95	6,48
X	4,82	6,48	19,05	5,64	5,91	12,98	22,55	6,56
XI	4,96	6,54	19,71	5,66	5,88	13,03	23,50	6,60
XII	5,10	6,58	20,22	5,74	5,88	12,95	24,50	6,64
2017 I	5,14	6,57	20,06	5,77	5,95	.	25,10	6,64
II	5,20	6,53	19,12	5,80	6,10	.	25,15	6,52
III	5,20	6,52	19,27	5,83	6,18	.	24,95	6,60
IV	5,10	6,52	19,59	5,84	6,07	.	24,90	6,60
V	5,11	6,59	20,01	5,85	6,21	.	25,15	6,64
VI	5,11	6,55	21,37	5,99	6,11	.	25,60	6,64
VII	4,90	6,68	23,64	6,01	6,09	.	28,90	6,68
VIII	4,92	6,71	25,89	6,08	6,16	.	31,85	6,68
Zmiany w %								
<u>VIII 2017</u> <u>XII 2016</u>	0,4	0,4	9,5	1,2	1,1	.	10,2	0,0
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	-0,6	8,8	58,5	8,6	5,7	.	58,1	3,1
<u>VIII 2017</u> <u>XII 2016</u>	-3,5	2,0	28,0	5,9	4,8	.	30,0	0,6

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

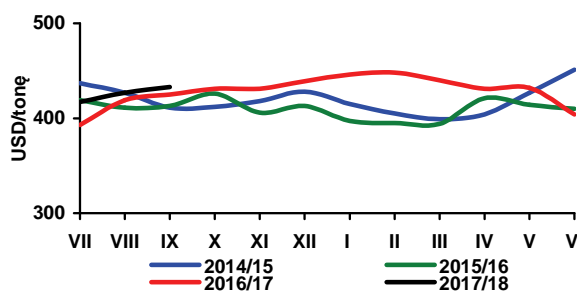
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

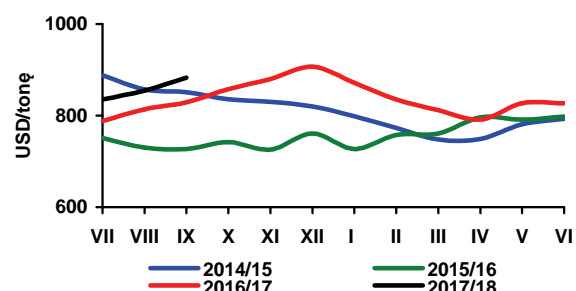
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (miesięczne - cif Rotterdam)

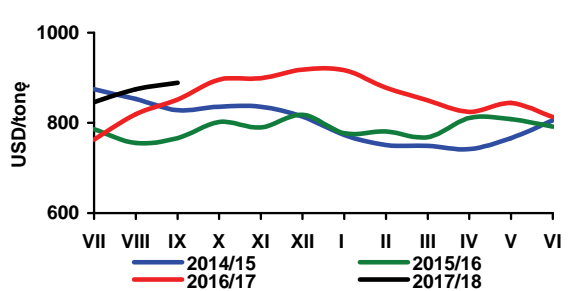
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (miesięczne - cif Hamburg)

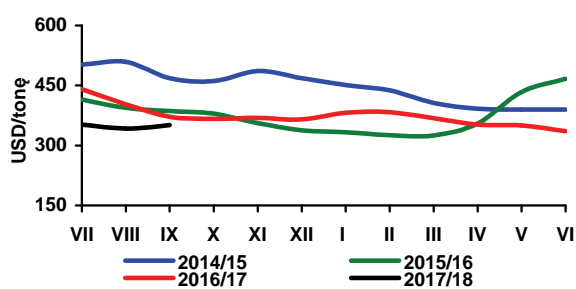
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (miesięczne - fob ex-mill)

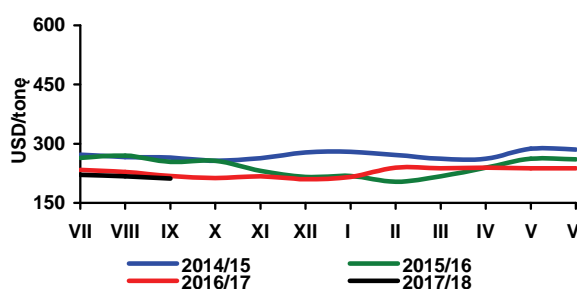
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (miesięczne - fob ex-mill)

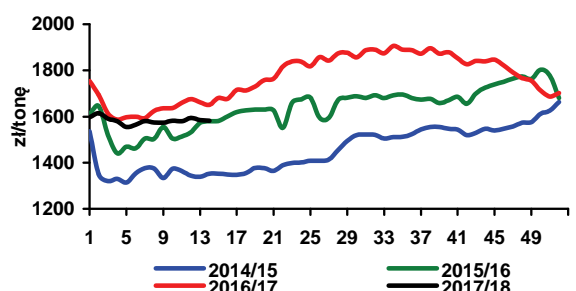
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 49% białka (miesięczne - cif Rotterdam)

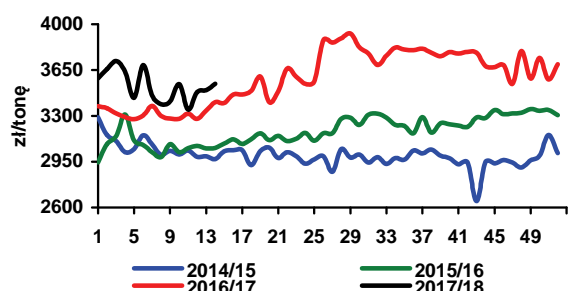
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (miesięczne - fob ex-mill Hamburg)

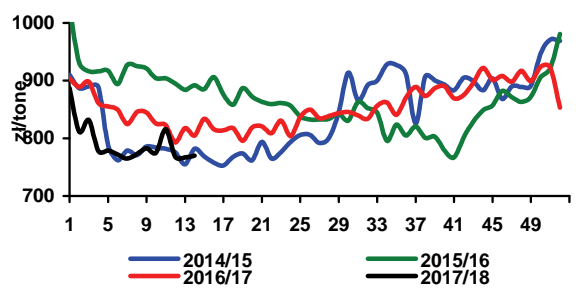
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (tygodniowe - wg notowań MRiRW)

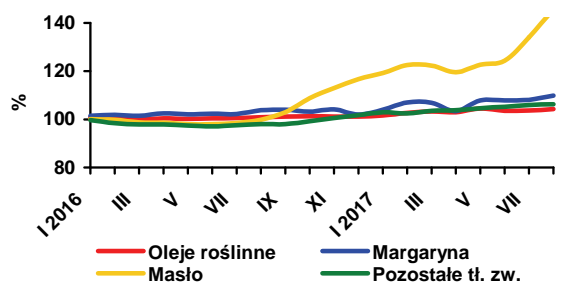
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Zmiany cen detalicznych tłuszczów (XII 2015 = 100%)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

W bieżącym roku zbiory ziemniaków w Europie Zachodniej są znacząco wyższe niż w 2016 r. NEPG (Stowarzyszenie Producentów Ziemniaków Północno-Zachodniej Europy), w najnowszym komunikacie z drugiej połowy września, oszacowało zbiory ziemniaków jadalnych w pięciu państwach członkowskich, tzw. UE-5 (Niemcy, Holandia, Belgia, Francja i Wielka Brytania) na 27,9 mln ton, wobec 24,6 mln ton w ubiegłym roku, co stanowi wzrost o 13,5%. Wzrost produkcji wynika ze zwiększenia areалу uprawy z 553 do 579 tys. ha (o 4,6%) i wyższych plonów, których średni poziom jest szacowany na 482 dt/ha, wobec 444 dt/ha w roku ubiegłym. W odniesieniu do średniej pięcioletniej w 2017 r. areal uprawy jest większy o 8,3%, plony wyższe 3,0%, a zbiory większe o 11,5%.

W końcu września niemieckie Ministerstwo Rolnictwa podało najnowsze szacunki, z których wynika, że produkcja ziemniaków ogółem w Niemczech w 2017 r. wzrosła o prawie 5% do 11,3 mln ton, wobec 10,8 mln ton w roku poprzednim i 10,4 mln ton w 2015 r. Jest to konsekwencją wzrostu średnich plonów do 454 dt/ha, gdyż areal uprawy jest podobny jak w roku ubiegłym i wynosi 248,4 tys. ha.

Konsekwencją wzrostu zbiorów jest znaczący spadek cen, których poziom od początku bieżącego sezonu w Europie Zachodniej jest bardzo niski. W Niemczech ceny ziemniaków jadalnych na przetłoczeniu września i października wynosiły 108-116 EUR/tonę i były o 20-30% niższe niż w analogicznych okresach dwóch poprzednich sezonów, ale nadal o ok. 80% wyższe niż 2014 r. Spadek cen ziemniaków do przetwórstwa spożywczego na rynku niemieckim jest jeszcze głębszy niż w przypadku ziemniaków jadalnych. Ceny ziemniaków z przeznaczeniem na frytki i chipsy w końcu września, w zależności od kierunku użytkowania, wielkości bulw i regionu wahały się od 40 do 60 EUR/tonę, wobec 140-170 EUR/tonę w analogicznych okresach dwóch poprzednich sezonów. Powyższe notowania dotyczą transakcji na wolnym rynku, gdyż dostawy w ramach zawartych kontraktów są realizowane według wcześniej ustalonych cen.

We Francji w ostatnich tygodniach miał miejsce nieznaczny wzrost cen ziemniaków jadalnych, ale ich poziom (150-200 EUR/tonę) jest nadal o 30-40% niższy niż przed rokiem. Ceny ziemniaków typu premium odmian Agata, Charlotte, Red-skinned i Various na początku października wynosiły 330-470 EUR/tonę, wobec 620-790 EUR/tonę w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Tak znaczący spadek cen ziemniaków na poziomie producenta spowodował również obniżenie ich cen detalicznych, ale w znacznie mniejszym stopniu. W okresie ostatnich czterech tygodni średni poziom cen detalicznych ziemniaków na rynku francuskim wyniósł 0,98 EUR/kg i był o 17,6% niższy niż przed rokiem. Mimo tego spadku sprzedaż detaliczna ziemniaków obniżyła się o 2,2%. Ceny ziem-

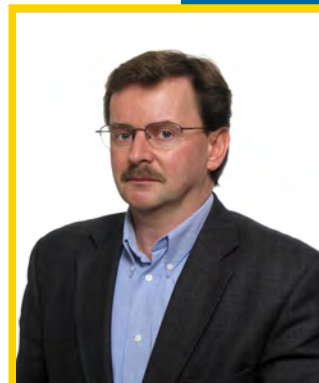
niaków w sprzedaży detalicznej są silnie zróżnicowane w zależności od wielkości opakowania. Najdroższe są ziemniaki konfekcjonowane w małych opakowaniach do 2,5 kg i mniejszych. We wrześniu ceny tych ziemniaków wynosiły odpowiednio 1,06 EUR/kg (opakowanie 2,5 kg) i 1,54 EUR/kg (w paczkach poniżej 2,5 kg). Znacznie tańsze były ziemniaki oferowane w opakowaniach 5-kilogramowych (0,64 EUR/kg) i większych (0,34 EUR/kg). Udział ziemniaków w opakowaniach najmniejszych (2,5 kg i mniej) stanowił w tym okresie 51% ich sprzedaży detalicznej ogółem.

Warunki pogodowe występujące na przeważającym obszarze kraju od rozpoczęcia okresu wegetacji do połowy września na ogół sprzyjały plonowaniu ziemniaków. Stan plantacji był jednak zróżnicowany. Wrześniowe opady deszczu doprowadziły do nadmiernego uwilgotnienia gleby, a nawracające opady deszczu utrudniały i utrudniają zbiór ziemniaków, co powoduje gnicie bulw oraz pogorszenie ich jakości.

Według wstępnych szacunków GUS areal uprawy ziemniaków w Polsce w 2017 r. jest nieco większy od ubiegłorocznego i wynosi ok. 315 tys. ha. Ocenia się, że plony ziemniaków w bieżącym roku wyniosą 285 dt/ha i będą zbliżone do ubiegłorocznych. Zbiory ziemniaków szacuje się na ok. 9,0 mln ton tj. o ok. 2% więcej od zbiorów ubiegłorocznych.

Na rynku ziemniaków obserwuje się tendencje spadkowe cen. Wpływa na to zła pogoda, która mocno utrudniła wykopki i spowodowała mniejszą dostępność ziemniaków dobrej jakości. Niewielkąwyżkę cen obserwowano we wrześniu, a wyższe ceny oferowały głównie sieci handlowe, które za ładne ziemniaki płaciły 0,50-0,60 zł/kg. Jednak koniec miesiąca przyniósł korektę i powrót do ceny sprzed wyżki. Obecnie w dużym hurcie za ziemniaki pakowane w worki płaci się 0,30-0,46 zł/kg. Duża podaż, przy ograniczonym popycie będzie wpływać na dalsze obniżki cen w kraju.

Średni poziom cen na rynkach hurtowych ziemniaków w pierwszym tygodniu października wyniósł 0,48 zł/kg i był porównywalny z analogicznym okresem 2016 r., natomiast dwa lata wcześniej wynosił 0,74 zł/kg. Krajo-we ziemniaki w Broniszach osiągały cenę 0,35-0,50 zł/kg, w Kaliszu 0,27-0,33 zł/kg, w Poznaniu 0,47-0,67 zł/kg, w Lublinie 0,60 zł/kg, we Wrocławiu 0,40-0,50 zł/kg i w Łodzi 0,40-0,67 zł/kg.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
I	50 300	64 000	62 500	63 700	140	184	221	1 230
II	48 400	59 400	69 800	60 600	141	182	274	185
III	61 000	75 600	69 500	76 600	100	270	248	267
IV	58 900	74 800	71 800	62 100	198	257	143	198
V	48 300	62 600	45 500	28 000	268	160	168	117
VI	56 700	58 300	58 800	54 100	77	187	233	154
VII	55 900	54 900	48 700	44 000	114	100	52	
VIII	92 500	86 100	138 800	130 100	2 369	2 673	10 030	
IX	318 100	289 000	349 800		39 274	36 562	48 727	
X	350 200	328 100	356 000		46 459	52 406	55 531	
XI	260 800	238 400	321 200		38 522	38 997	51 152	
XII	113 100	83 800	178 900		8 527	3 636	23 291	
RAZEM	1 514 200	1 475 000	1 771 300	529 200	135 808	135 614	190 070	2 151

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2016 IV	672	301	1 789	8 895	1 069	3 881	939	12 230	3 163	1 371
V	475	3	802	7 726	1 418	3 785	735	14 952	3 805	1 501
VI	515	2	473	7 720	1 521	243	571	16 547	3 138	1 180
VII	125	2	320	6 499	1 399	3 393	821	16 196	3 377	1 045
VIII	54	1	627	5 717	2 056	5 176	825	16 928	3 703	1 366
IX	52	6	1 138	9 465	2 115	6 356	1 599	14 355	3 508	1 850
X	36	2	3 112	14 484	2 217	5 433	876	13 663	3 059	1 777
XI	38	1	4 740	20 037	1 975	7 207	820	13 491	3 265	2 222
XII	26	422	4 208	12 264	2 538	5 503	945	14 209	3 209	1 693
2017 I	221	1	3 038	14 363	1 615	7 144	661	14 271	2 818	2 078
II	135	67	2 810	13 330	2 429	6 340	889	15 054	3 371	1 802
III	52	1 025	3 177	13 022	3 083	5 757	1 077	17 956	3 984	1 949
IV	182	677	4 026	9 754	2 249	5 262	846	15 158	4 019	1 582
V	342	297	4 006	10 869	2 334	6 538	1 008	19 198	3 693	1 947
VI	359	21	1 420	7 880	2 996	4 316	919	20 265	3 638	1 900
VII	67	-	1 159	7 008	2 713	4 681	980	20 014	3 252	1 292

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze	
2014	I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015	I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016	I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2016	IV	11 119	12 046	16 111	1 150	14 435	18 194	6 576	6 379	729	983
	V	21 767	1 435	22 610	1 214	14 243	16 508	6 973	6 075	809	1 197
	VI	3 141	25	15 458	1 003	8 819	18 660	6 336	6 540	657	615
	VII	9	0	6 445	1 120	14 155	19 871	6 282	7 652	911	1 551
	VIII	9	0	1 527	1 268	14 141	15 950	6 585	6 794	1 082	1 944
	IX	16	0	150	920	11 061	15 210	7 320	6 614	589	1 176
	X	53	0	222	810	11 991	16 497	6 604	7 375	587	1 586
	XI	38	502	2 274	924	10 479	18 156	7 175	5 097	966	1 409
	XII	49	667	2 829	869	11 468	17 220	7 198	7 329	460	1 442
2017	I	115	742	5 031	1 277	12 137	15 097	7 230	8 996	467	1 981
	II	457	391	3 079	1 124	13 583	14 811	6 804	7 243	368	1 019
	III	2 916	3 960	3 219	1 178	12 792	19 176	8 819	9 646	710	1 838
	IV	6 001	7 350	7 204	1 078	11 094	17 429	6 462	10 360	1 302	1 241
	V	19 109	1 253	12 287	1 118	10 322	18 793	7 391	11 903	1 309	1 962
	VI	5 463	41	8 697	1 427	10 966	18 445	7 249	9 522	1 256	1 932
	VII	313	-	4 116	1 431	10 417	16 975	7 113	6 747	1 236	405

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

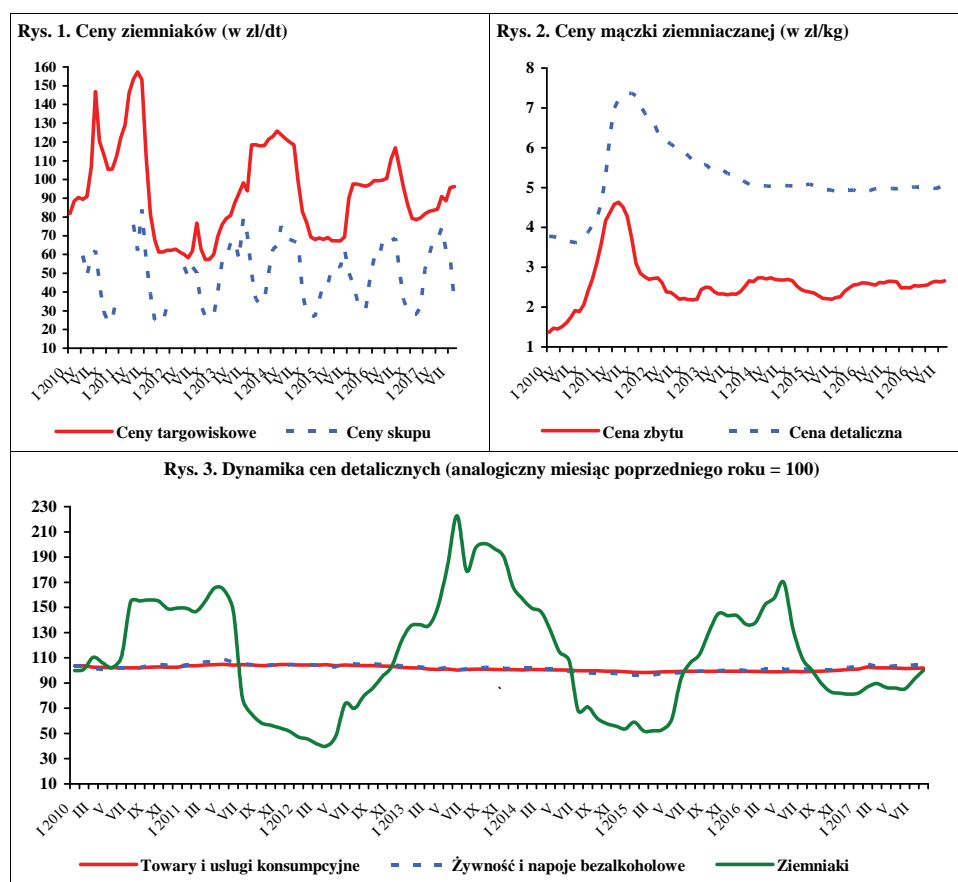
Wyszczególnienie	Rodzaj	VIII	VI	VII	VIII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2016	2017	2017	2017	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	35,5	62,4	57,6	34,2	96,3	59,4
	targowiskowa	106,5	88,7	95,6	96,2	90,3	100,6
	detaliczna (zł/kg)	1,16	1,99	1,37	1,16	100,0	84,7
	importowa	110,5	112,5	91,8	.	81,1	81,6
	eksportowa	115,0	140,0	99,2	.	86,2	70,8
Relacje cen	skup / targowisko	0,33	0,70	0,60	0,36	106,7	59,0
	targowisko / detal	0,92	0,45	0,70	0,83	90,3	118,8
	skup / detal	0,31	0,31	0,42	0,29	96,3	70,1
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,65	2,65	2,63	2,66	100,4	101,1
	detaliczna (zł/kg)	4,98	4,97	5,02	5,02	100,8	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,44	8,32	8,34	8,30	98,3	99,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,50	34,60	34,60	35,00	98,6	101,2
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,80	9,96	10,02	10,00	102,0	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2016		2017		wsk. zmian cen	
		sierpień	czerwiec	lipiec	sierpień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	105,0	110,0	136,0	110,6	105,3	81,3
2	Kujawsko-pomorskie	91,9	88,1	100,6	90,4	98,3	89,8
3	Lubelskie	105,5	75,0	77,7	97,7	92,6	125,8
4	Lubuskie	90,0	107,9	120,0	133,3	148,1	111,1
5	Łódzkie	87,4	85,8	55,6	.	.	.
6	Małopolskie	92,9	77,3	87,2	79,2	85,3	90,8
7	Mazowieckie	87,2	76,1	85,5	79,0	90,5	92,4
8	Opolskie	104,0	109,1	129,8	110,8	106,6	85,4
9	Podkarpackie	107,4	94,6	91,7	93,8	87,3	102,3
10	Podlaskie	104,8	86,1	70,0	104,5	99,7	149,3
11	Pomorskie	90,1	87,8	110,0	93,9	104,1	85,3
12	Śląskie	89,4	93,8	112,2	102,0	114,1	90,9
13	Świętokrzyskie	78,6	67,3	63,6	73,3	93,3	115,2
14	Warmińsko-mazurskie	.	103,3	100,7	102,7	.	102,0
15	Wielkopolskie	.	100,3	100,2	92,1	.	91,9
16	Zachodniopomorskie	109,4	105,8	110,8	128,9	117,8	116,3
maksimum		109,4	110,0	136,0	133,3	X	
minimum		78,6	67,3	55,6	73,3		
różnica w %		39,2	63,5	144,8	81,8		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

We wrześniu 2017 r. w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej obniżyły się ceny marchwi (o 12%), pietruszki (o 31%), cebuli (o 16%), buraków ćwikłowych (o 19%). Wzrosły ceny skupu ogórków do kwaszenia (o 75%), pomidorów szklarniowych (o 39%) i kalafiorów gruntowych (o 43%). Stabilne były ceny skupu pieczarek. W porównaniu z ubiegłym miesiącem w zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu pomidorów do mrożenia i do tłoczenia (po 5%) oraz fasoli szparagowej (o 1%), a obniżyły się ceny skupu cebuli obieranej, brokułów różyczkowanych i kalafiorów różyczkowanych (po 1%). W firmach skupujących warzywa na eksport obniżyły się ceny kapusty pekińskiej (o 44%), kapusty białej (o 46%) ogórków krótkich (o 5%), papryki czerwonej (o 24%) i cebuli (o 4%). Wzrosły ceny eksportowe pomidorów spod osłon (o 18%), a stabilne były ceny skupu kapusty czerwonej. W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków gruntowych (o 34%), ogórków spod osłon (64%), kalafiorów gruntowych (o 24%), a obniżyły się ceny cebuli i kapusty białej (po 22%), marchwi (o 8%), buraków ćwikłowych (o 9%) i pomidorów gruntowych (o 3%).

We wrześniu br., w porównaniu z wrześniem ub.r., na rynkach hurtowych wyższe były ceny cebuli (o 20%), pomidorów spod osłon (o 4%), pomidorów gruntowych (o 11%), marchwi i kapusty białej (po 5%), ogórków spod osłon (o 50%) i buraków ćwikłowych (o 12%).

W sierpniu 2017 r., w porównaniu z lipcem 2017 r., obniżyły się ceny detaliczne pomidorów (o 15%), ogórków gruntowych (o 18%), kalafiorów (o 17%), papryki (o 41%), cebuli (o 10%), buraków ćwikłowych (o 22%), selerów (o 11%), marchwi (o 12%), kapusty białej (o 14%) i porów (o 1%). Wzrosły jedynie ceny pieczarek o 1%. W relacji do cen detalicznych z sierpnia 2016 r. wzrosły ceny porów i papryki (po 8%), ogórków gruntowych (o 15%), kapusty białej (o 10%), buraków ćwikłowych (o 7%) i pieczarek (o 2%). Obniżyły się ceny detaliczne pomidorów (o 7%), selerów (o 12%), cebuli (o 4%) i kalafiorów (o 10%).

W lipcu 2017 r., w porównaniu z lipcem 2016 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wzrosła produkcja konserw warzywnych (o 31%), warzyw mrożonych (o 24%) i soku pomidorowego (o 19%), a obniżyła się produkcja marynat (o 49%).

Eksport warzyw świeżych w lipcu 2017 r. wyniósł 37,1 tys. ton, a jego wartość 23,4 mln EUR. W porównaniu z lipcem 2016 r. wolumen sprzedanych warzyw

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

świeżych obniżył się o 10%, a jego wartość zwiększyła się o 4%. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się zmniejszenie sprzedaży ogórków (o 16%), pomidorów (o 20%), kalafiorów (o 8%), cebuli (o 10%) i marchwi (o 23%). W tym samym czasie wyeksportowano 44,8 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 34,5 mln EUR. W porówniu z lipcem 2016 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 3%, a jego wartość zwiększyła się o 1%. Obniżył się wywóz mrożonek (o 1%), marynat (o 12%) i konserw (o 3%).

W lipcu 2017 r. zaimportowano 23,1 tys. ton warzyw świeżych o wartości 21,3 mln EUR, tj. odpowiednio o 14 i 26% więcej niż przed rokiem. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu marchwi (o 285%), kapusty (o 33%), pomidorów (o 53%) i papryki (o 57%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 17,8 tys. ton (spadek o 7%), a jego wartość 18,8 mln EUR (obniżka o 6%). Obniżył się import suszy (o 45%), mrożonek o 26%, konserw o 8%, w tym kuku rydzy konserwowej (o 31%).

W lipcu br. dodatnie saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 17,8 mln EUR, wobec dodatniego (23,5 mln EUR) w lipcu 2016 r. W I połowie 2017 r. ujemne saldo handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 156,8 mln EUR, wobec ujemnego 75,9 mln EUR w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 11 mln EUR do 416,1 mln EUR, a wartość importu wzrosła o 70 mln EUR do 573,2 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2016 IX	0,59	1,73	0,34	0,57	0,50	-	1,64	1,45	2,21	1,67	5,08
X	0,41	1,46	0,28	0,53	0,48	-	-	1,12	3,17	1,74	5,23
XI	0,40	1,36	0,25	0,52	0,45	-	-	1,13	3,86	2,90	4,93
XII	0,39	1,37	0,28	0,51	0,45	-	-	1,08	-	-	5,01
2016 I-XII	0,87	1,84	0,61	0,97	0,67	1,54	1,15	2,57	4,12	2,12	4,87
2017 I	0,51	1,39	0,30	0,55	0,45	-	-	1,22	-	-	5,40
II	0,55	1,39	0,37	0,63	0,46	-	-	1,33	-	-	5,14
III	0,53	1,32	0,41	0,62	0,52	-	-	1,62	-	-	5,04
IV	0,53	1,34	0,40	0,63	0,48	-	-	1,80	8,06	-	5,18
V	0,60	1,42	0,78	0,70	0,63	-	-	2,39	4,06	-	5,03
VI	0,66	1,67	1,07	0,74	0,81	-	-	3,01	2,81	1,99	4,90
VII	1,24	2,05	2,02*	0,87	1,22	2,04	1,19	3,39	2,44	2,28	4,77
VIII	0,81	1,92	1,45*	0,76	0,79	1,44	0,87	3,52	2,01	1,49	5,10
IX	0,68	1,78	0,42	0,67	0,64	-	1,52	2,44	2,79	2,13	5,08
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	84	93	x	88	81	x	175	69	139	143	100
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	115	103	124	118	128	x	93	168	126	128	100

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, * za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafioły różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2016 IX	0,61	0,20	0,27	0,25	-	0,73	1,67	1,18	-	0,58	0,30
X	0,63	0,21	0,25	0,25	-	-	1,68	1,22	-	0,61	-
XI	0,62	0,25	0,25	0,25	-	-	1,74	1,15	-	-	-
XII	0,60	0,25	0,26	0,25	-	-	1,80	1,21	-	-	-
2016 I-XII	0,95	0,47	0,27	3,69	1,18	0,75	1,75	1,24	1,70	0,59	0,34
2017 I	0,61	0,25	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
II	0,62	0,27	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
III	0,60	0,26	0,25	0,26	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,60	0,25	0,26	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,60	0,26	0,26	0,27	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,63	0,30	0,28	0,30	1,18	-	1,85	1,40	1,80	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,22	0,77	1,83	1,34	1,88	-	-
VIII	0,68	-	-	-	-	0,77	1,84	1,26	1,83	0,56	0,38
IX	0,67	0,20	0,26	0,25	-	0,78	1,82	1,25	-	0,59	0,40
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	99	x	x	x	x	101	99	99	x	105	105
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	110	100	96	100	x	107	109	106	x	102	133

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemniaki
2016 VIII	2,84	1,01	1,41	0,38	0,70	4,31	0,70	-	-	0,80	-	0,52	-
IX	2,41	1,05	0,93	0,34	0,80	2,86	0,51	1,00	0,98	0,39	-	0,40	0,50
X	2,98	-	0,61	0,31	0,80	3,44	0,47	1,07	0,89	0,38	-	0,35	0,42
XI	-	-	0,61	0,31	0,68	-	0,49	1,01	0,90	0,37	1,34	0,35	0,43
XII	-	-	0,69	0,30	0,68	-	0,50	1,00	0,90	0,37	1,65	0,35	0,38
2017 I-XII	3,02	1,00	1,18	0,59	1,08	4,28	0,85	2,01	1,54	0,74	2,25	0,52	0,52
I	-	-	0,80	0,30	0,74	-	0,50	1,00	1,00	0,37	2,00	0,35	0,38
II	-	-	1,12	0,36	0,93	-	0,51	1,05	1,10	0,39	2,01	0,37	0,40
III	-	-	1,33	0,39	1,03	-	0,54	1,10	1,20	0,40	2,10	0,41	0,43
IV	-	-	1,85	0,44	1,13	-	0,55	1,10	1,28	0,45	2,10	0,41	0,43
V	3,03	-	1,97	-	-	-	0,55	-	1,30	0,51	-	0,40	0,40
VI	1,96	-	1,95	0,94	-	5,30	0,55	-	-	0,54	-	-	-
VII	2,22	1,28	2,20	0,91	-	5,40	0,63	-	-	0,54	-	-	-
VIII	2,25	1,10	1,88	1,01	0,60	3,84	0,80	-	-	0,55	-	-	-
IX	2,66	1,05	1,06	0,55	0,60	2,93	-	-	1,20	0,53	1,00	-	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>IX 2017</u> VIII 2017	118	95	56	54	100	76	x	x	x	96	x	x	x
<u>IX 2017</u> IX 2016	110	100	114	162	75	102	x	x	122	136	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2016 VII	2 497	56 217	16 625	12 125
VIII	3 100	74 658	26 099	13 101
IX	2 778	89 439	26 297	6 750
X	2 033	83 657	22 107	4 966
XI	2 281	68 937	25 038	3 995
XII	2 316	50 404	20 209	3 192
2016 I-XII	32 626	647 208	224 477	60 494
2017 I	3 226	49 239	20 460	2 170
II	3 226	41 675	18 994	2 281
III	3 226	45 320	25 302	3 260
IV	3 226	34 844	20 555	2 521
V	3 226	31 046	20 424	2 332
VI	3 226	46 371	22 294	2 085
VII	2 967	69 836	21 787	6 141
Wskaźnik zmian w %				
<u>VII 2017</u> VII 2015	119	124	131	51

* w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016												2017							VII 2017 VII 2016 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII				
Warzywa ogółem	36950	48795	41296	51555	45997	42538	31908	32846	458361	36544	38057	40133	36955	37826	42672	37064	90			
Cebula	10289	6737	7056	9595	8769	11344	11260	10817	126188	10080	11338	12917	16270	14580	11014	5558	79			
Kapusta	2830	1704	1345	2083	2782	3231	4398	4628	37283	6289	7238	5966	4679	2587	4884	1672	124			
Marchew	1639	1213	1774	1412	1840	2458	2687	3886	23103	4048	3770	3794	3362	3150	2568	1370	77			
Ogórki	1566	2829	3252	2216	1425	351	160	870	14819	551	421	541	462	825	2262	2736	84			
Pomidory	11221	22292	14743	15012	12118	10454	3648	981	97681	1676	754	655	2788	8653	10470	11839	80			
Kalafior	723	5208	5713	4386	4397	4115	1226	407	27924	234	497	668	353	462	3386	5245	92			
Przetwory ogółem	46589	49668	46031	50407	55826	65998	71537	57480	672095	61599	60492	70126	55848	52481	50866	44808	97			
Susze	2674	2829	2334	3233	2739	5257	4938	3181	39546	3167	3345	3847	2600	2931	2754	2399	103			
Marynaty	3819	4063	3625	3960	4043	4604	5270	4523	50503	3420	3780	5171	3818	4004	3436	3189	88			
Konserwy	3907	4187	3536	3798	4581	5092	6325	5327	53166	4221	4808	5934	7009	5685	4544	3443	97			
-kapusta kwasz.	597	587	380	416	641	820	1155	1074	8407	805	744	909	2867	1885	567	480	126			
Mrożonki	28805	30072	28830	32798	38075	43735	46704	36614	436850	43005	39516	43842	33599	31575	31018	28533	99			
Pieczarki i ich przetwory	27155	26146	22386	23525	24994	26215	28160	27426	318431	27876	26831	30408	25094	27168	24292	23380	104			
Warzywa ogółem	26556	30518	26350	30966	27388	23763	14902	15238	261502	15351	15186	17223	16845	22099	23552	23566	89			
Cebula	5481	3261	3276	3590	3246	3973	3977	3471	50294	3402	3674	4695	4063	4373	3500	2134	65			
Kapusta	1012	557	377	471	600	595	920	1023	10674	1327	1635	1550	1172	938	1363	595	158			
Marchew	586	465	635	415	466	596	629	885	7107	882	933	994	813	690	655	427	67			
Ogórki	1324	1734	1875	1371	958	379	189	1303	11491	950	757	668	622	777	1537	1717	92			
Pomidory	8300	13342	9954	10776	8672	8677	3217	889	70734	1589	547	577	3174	6953	7160	8325	84			
Kalafior	584	3020	4459	2932	2812	2431	925	328	19018	233	383	357	368	292	2041	3469	78			
Przetwory ogółem	37082	38867	34087	36932	40835	47272	50045	42222	494582	42608	42169	49143	39034	37636	37262	34491	101			
Susze	4738	4458	4169	5007	5357	7271	6750	5358	64266	5929	5830	6592	4866	5090	4536	4671	112			
Marynaty	3331	3395	2980	3350	3748	4352	4816	3996	44602	3009	3255	4541	3393	3457	3052	2855	96			
Konserwy	4436	4986	3958	4208	4864	5557	5998	5526	57690	4298	5056	6006	5555	4929	4911	4235	107			
-kapusta kwasz.	434	456	286	284	464	554	825	770	6150	518	512	601	956	639	397	327	114			
Mrożonki	16822	17347	15445	17857	20460	22703	23968	19164	234903	21667	19077	21097	16389	15623	16036	15030	97			
Pieczarki i ich przetwory	37677	35851	30531	32032	35098	36862	40208	39277	441409	39732	37419	42204	36277	38754	34801	33665	110			

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016											2017							VII 2017 VII 2016 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII			
Warzywa ogółem	57009	38169	20173	15 107	11394	24842	44372	54345	544928	54725	58791	77906	65562	62367	42111	23079	114		
Cebula	8580	10936	5297	2 807	2968	2391	1249	1762	60154	2836	4027	5155	2545	7622	9337	5126	97		
Kapusta	1786	49	17	6	10	22	85	11	17077	15	278	1855	6980	4608	116	22	133		
Marchew	7963	8793	513	119	69	197	372	497	42170	1222	1807	4377	6707	6862	9134	1977	385		
Ogórki	1812	1732	2341	3 112	1497	4967	7626	8690	54787	8067	7047	8198	3462	2538	1008	1225	52		
Pomidory	14395	6789	4435	4 032	3163	3845	12686	20361	146037	18385	18845	21390	12236	13044	8778	6787	153		
Papryka	6793	4512	2650	517	383	3045	5533	6402	52639	6940	5393	6531	6681	7675	5249	4158	157		
Czosnek	1014	640	1049	1 490	540	673	594	593	9509	509	407	790	1149	913	702	788	75		
Przetwory ogółem	22104	20002	19178	21 047	23521	21019	22045	22995	263860	20630	21675	27620	17732	22179	17334	17806	93		
Mrożonki	3990	4255	4321	4 328	4785	4949	4830	4404	55338	4698	4938	4737	3436	3434	2697	3194	74		
Susze	2269	1963	2012	1 166	1632	1171	1508	2099	20485	1474	1427	1500	1524	1241	1172	1108	55		
Marynaty	1229	1238	1015	1 010	1255	1725	1738	2027	15856	1049	1402	1855	1401	1617	1230	1090	107		
Konserwy	3406	3363	3570	3 584	4186	4191	5679	5212	47443	2441	3274	5562	2660	4156	3206	3281	92		
-kukurydza																			
konserw.	1132	795	1222	1 608	1890	1816	2731	1762	18342	502	1153	2383	989	1053	855	842	69		
Koncentrat pomid.	6332	5478	4738	7 061	7227	5180	4900	5185	76808	6647	6444	8393	5292	7172	4715	5269	111		
Warzywa ogółem	53474	25564	16967	14 173	9766	25166	47886	66909	514570	79418	80770	87002	62321	56603	30963	21336	126		
Cebula	2025	2440	1135	809	531	501	358	520	16413	692	1331	1815	699	1405	1761	875	77		
Kapusta	715	17	5	2	3	15	24	7	6790	5	150	799	3388	1737	27	8	154		
Marchew	2844	2683	248	99	157	192	355	342	14823	575	781	1455	1501	1855	2088	564	227		
Ogórki	1337	798	1145	1 531	672	3801	7384	11580	47432	11313	10261	9306	2736	1769	508	666	58		
Pomidory	14893	5802	4212	4 400	4060	6164	15138	26112	162145	28568	27783	28761	19258	16257	8279	6526	155		
Papryka	12767	7445	5030	904	434	3063	6465	8808	86274	12153	11613	13051	11534	12167	8734	6866	137		
Czosnek	1789	857	1808	3 070	1044	1635	1490	1561	18891	1412	1089	1819	1752	1901	1176	1452	80		
Przetwory ogółem	23063	22359	20018	20 500	24381	21501	23941	25723	271815	21925	22219	29071	19597	23765	19444	18770	94		
Mrożonki	3090	3110	3207	3 170	3507	3465	3717	3616	40601	3775	3857	4062	2626	2580	2178	2496	78		
Susze	4806	4377	3894	2 849	4245	3262	4427	5328	48234	4757	4103	4610	5139	4254	3887	3061	79		
Marynaty	1381	1442	1198	1 228	1383	1836	1964	2471	17893	1165	1529	2153	1577	2013	1476	1314	110		
Konserwy	4649	5531	5180	4 866	5595	5469	6991	6719	61240	3457	4090	6824	3174	5589	4533	4536	88		
-kukurydza																			
konserw.	1110	749	1269	1 516	1801	1949	2658	1743	17899	515	1067	2285	974	1181	921	858	68		
Koncentrat pomid.	4992	4501	3589	5 219	5648	3950	3626	3899	62110	5073	5316	6518	4041	5336	3441	3858	107		

Źródło: Opracowanie IE:RiGZ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2016 V	0,48	0,33	0,38	0,61	0,60	0,58	1,37	0,73	0,78	0,42
VI	0,46	0,28	0,36	0,58	0,68	0,78	1,36	0,73	0,75	0,35
VII	0,37	0,23	0,29	0,62	0,72	0,67	1,36	0,77	0,68	0,47
VIII	0,37	0,22	0,25	0,67	0,72	0,64	1,40	0,82	0,72	0,41
IX	0,35	0,18	0,24	1,08	0,83	0,59	1,41	0,85	0,68	0,47
X	0,35	0,21	0,23	1,18	0,88	0,75	1,43	0,83	0,71	0,42
XI	0,32	0,22	0,23	1,50	0,91	0,80	1,43	0,79	0,72	0,38
XII	0,40	0,29	0,33	0,96	0,84	0,77	1,39	0,80	0,73	0,41
2016 I-XII	0,53	0,36	0,36	0,85	0,74	0,81	1,39	0,80	0,73	0,51
2017 I	0,34	0,21	0,22	1,73	0,95	1,00	1,43	0,84	0,64	0,42
II	0,32	0,23	0,25	1,80	0,73	0,77	1,39	0,81	0,69	0,38
III	0,36	0,26	0,26	1,23	0,88	0,54	1,39	0,83	0,66	0,38
IV	0,25	0,25	0,24	1,35	1,14	1,04	1,45	0,81	0,33	0,42
V	0,30	0,36	0,22	0,94	0,80	0,63	1,43	0,79	0,34	0,39
VI	0,32	0,28	0,25	0,68	0,68	0,60	1,43	0,81	0,70	0,44
VII	0,38	0,36	0,31	0,63	0,70	0,66	1,44	0,77	0,68	0,46
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	121	128	122	92	103	110	101	95	97	105
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	85	131	86	108	105	85	106	106	91	134

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2016 IV	1,32	1,14	1,36	0,97	-	-	4,55	6,90	-
V	1,28	1,06	1,46	0,98	-	-	2,96	3,67	-
VI	1,46	1,12	1,51	1,19	1,65	-	1,65	2,88	2,47
VII	1,40	1,00	1,23	1,03	1,42	-	1,09	2,67	2,97
VIII	1,03	0,83	0,95	0,79	1,56	1,64	1,39	2,50	-
IX	0,80	0,66	0,81	0,76	-	1,22	1,75	2,62	-
X	0,67	0,41	0,75	0,71	-	-	5,17	3,34	-
XI	0,67	0,41	0,74	0,74	-	-	6,56	4,37	-
XII	0,72	0,45	0,75	0,73	-	-	10,15	6,25	-
2016 I-XII	1,10	0,91	1,15	0,91	1,54	1,43	5,58	4,84	2,73
2017 I	0,69	0,42	0,80	0,72	-	-	12,83	-	-
II	0,83	0,52	0,88	0,78	-	-	-	-	-
III	0,71	0,49	0,86	0,76	-	-	-	-	-
IV	0,71	0,51	0,86	0,75	-	-	4,56	9,13	-
V	0,83	0,94	0,93	0,85	-	-	4,35	4,14	-
VI	0,91	1,18	1,00	1,13	3,14	-	2,73	3,07	2,93
VII	1,23	1,05	1,12	1,14	2,14	-	2,14	2,78	3,00
VIII	1,24	0,89	0,92	0,93	1,96	1,39	1,60	1,69	2,46
IX	0,96	0,69	0,85	0,85	-	1,35	2,63	2,73	3,06
Wskaźnik zmian w %									
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	78	78	92	91	134	97	164	162	124
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	120	105	105	112	x	111	150	104	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2016 VIII	3,63	9,76	3,24	3,32	3,57	4,67	2,02
IX	3,58	9,73	3,38	3,38	3,59	4,69	2,03
X	3,54	9,70	3,32	3,31	3,60	4,80	2,21
XI	3,59	9,80	3,40	3,36	3,61	4,82	1,89
XII	3,57	9,65	3,32	3,29	3,57	4,77	1,86
2016 I-XII	3,68	9,78	3,29	3,25	3,56	4,70	2,06
2017 I	3,44	9,47	3,31	3,20	3,52	4,75	1,91
II	3,43	9,39	3,30	3,19	3,53	4,72	2,00
III	3,41	9,44	3,33	3,15	3,46	4,72	1,98
IV	3,42	9,51	3,29	3,15	3,40	4,75	1,98
V	3,41	9,40	3,33	3,19	3,46	4,77	1,93
VI	3,44	9,40	3,32	3,18	3,42	4,76	1,93
VII	3,43	9,13	3,18	3,15	3,31	4,71	1,93
VIII	3,40	9,10	3,21	3,18	3,30	4,69	1,86
Wskaźnik zmian w %							
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>	99	100	101	101	100	100	96
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	95	94	95	94	92	100	92

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2016 IV	2,32	2,01	2,45	1,89	4,77	5,88	14,66	8,57	-	8,35	7,41
V	2,46	2,02	2,58	1,93	5,75	6,44	13,01	6,37	6,10	7,55	7,34
VI	2,87	1,97	2,74	2,55	6,67	6,82	12,43	4,47	-	3,87	7,43
VII	3,04	1,89	2,59	2,30	6,66	6,42	12,34	4,13	2,98	3,90	7,44
VIII	2,47	1,74	2,10	1,92	5,40	6,00	6,19	3,88	2,66	3,90	7,50
IX	2,09	1,73	1,83	1,76	4,40	5,33	5,04	4,13	3,14	3,77	7,56
X	1,88	1,35	1,72	1,69	4,03	5,27	5,75	4,89	5,47	3,76	7,59
XI	1,76	1,36	1,64	1,61	3,78	5,10	7,32	5,80	-	4,56	7,51
XII	1,76	1,27	1,59	1,60	3,80	5,33	9,95	7,62	-	6,95	7,80
2016 I-XII	2,29	1,77	2,20	1,91	4,93	5,73	10,31	6,04	4,08	5,45	7,51
2017 I	1,78	1,23	1,64	1,62	3,80	6,35	11,11	9,19	-	7,68	7,78
II	1,85	1,26	1,70	1,66	3,84	8,04	14,40	10,14	-	7,75	7,58
III	1,82	1,25	1,69	1,67	3,74	7,65	14,01	8,84	-	6,38	7,61
IV	1,80	1,22	1,65	1,66	3,81	6,61	12,90	10,11	6,99	6,30	7,65
V	1,82	1,48	1,75	1,74	4,40	6,63	12,26	7,07	7,03	7,17	7,57
VI	2,08	1,72	2,07	2,20	4,83	6,73	10,71	4,78	4,96	4,30	7,61
VII	2,62	2,23	2,40	2,62	5,33	6,55	11,41	4,24	3,73	4,24	7,58
VIII	2,36	1,92	2,10	2,05	4,77	6,46	6,68	3,62	3,07	3,52	7,62
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>	90	86	88	78	89	99	59	85	82	83	101
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2016</u>	96	110	100	107	88	108	108	93	115	90	102

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

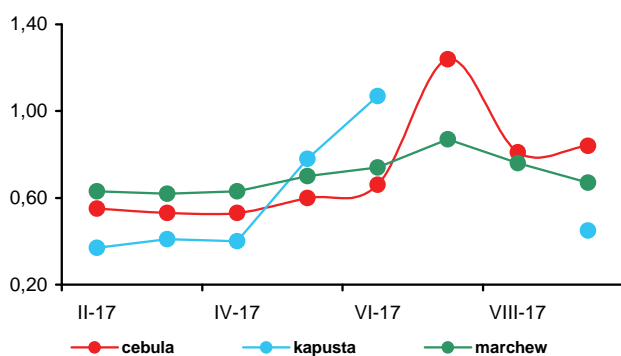
Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2016 IV	5,99	15,00	8,38	9,68	8,50	10,80	3,75	6,30	8,91	4,09
V	6,01	15,15	8,46	9,74	8,56	10,75	3,74	6,35	9,00	4,05
VI	5,99	15,00	8,48	9,78	8,54	10,75	3,73	6,38	9,06	4,02
VII	5,96	15,00	8,42	9,68	8,56	10,80	3,74	6,33	9,06	4,04
VIII	5,97	15,05	8,34	9,66	8,54	10,70	3,74	6,35	9,06	4,05
IX	5,94	15,05	8,34	9,56	8,48	10,80	3,69	6,33	9,00	4,07
X	6,03	15,15	8,34	9,60	8,48	10,80	3,71	6,38	9,09	4,03
XI	6,04	15,30	8,36	9,66	8,54	10,75	3,71	6,38	9,06	3,95
XII	5,88	15,10	8,42	9,66	8,48	10,65	3,69	6,20	8,80	3,94
2016 I-XII	5,98	15,03	8,41	9,63	8,55	10,73	3,74	6,31	8,99	4,05
2017 I	5,99	15,25	8,38	9,68	8,44	10,70	3,73	6,35	8,94	3,91
II	5,97	15,25	8,38	9,70	8,54	10,65	3,71	6,28	8,86	3,94
III	6,06	15,30	8,38	9,60	8,52	10,65	3,70	6,33	8,89	4,04
IV	5,88	15,35	8,26	9,62	8,44	10,60	3,70	6,10	8,63	4,04
V	6,07	15,40	8,42	9,64	8,52	10,50	3,72	6,25	8,89	4,08
VI	6,09	15,50	8,42	9,64	8,50	10,55	3,73	6,23	8,86	4,08
VII	6,18	15,60	8,46	9,64	8,50	10,60	3,75	6,28	8,91	4,07
VIII	6,19	15,45	8,38	9,72	8,48	10,55	3,74	6,28	8,94	4,05
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2017</u> VII 2016	100	99	99	101	100	100	100	100	100	100
<u>VIII 2017</u> VII 2016	104	103	100	101	99	99	100	99	99	100

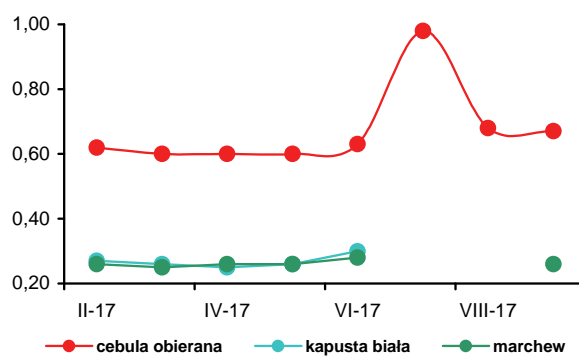
^a w zł/l, ^b/ cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

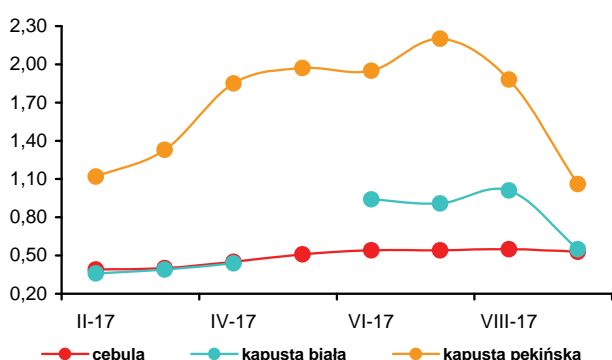
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

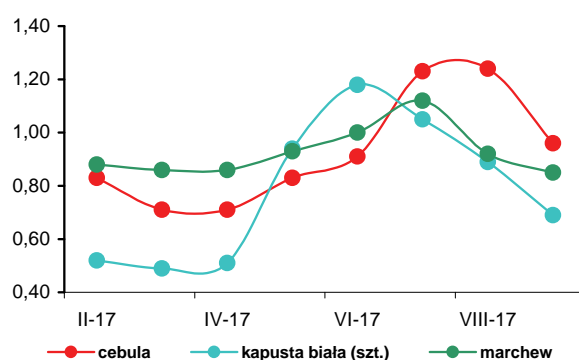
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

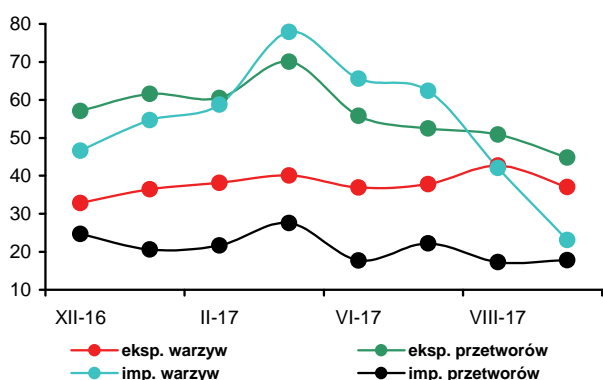
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

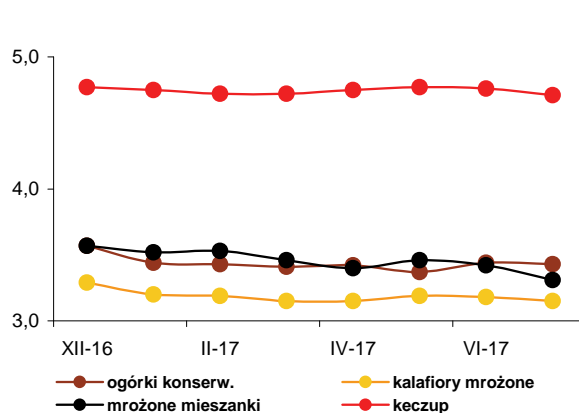
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

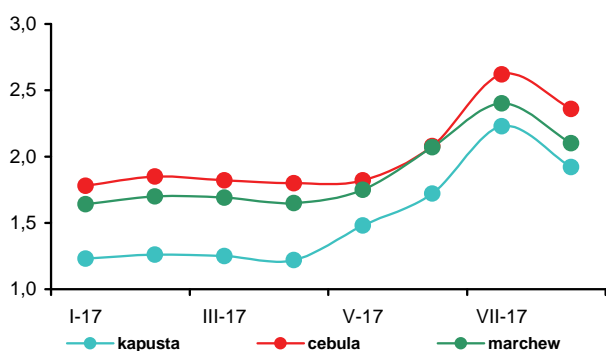
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

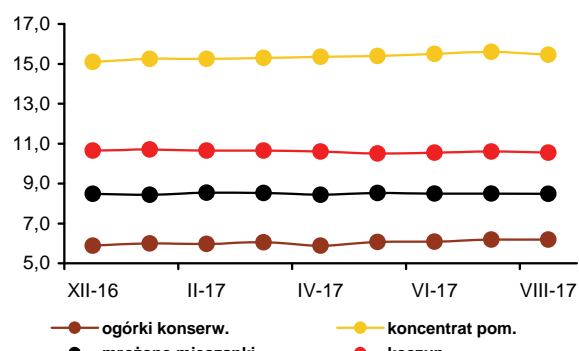
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Zbiory owoców z drzew w Polsce, wg przedwinkowego szacunku GUS z 28 września br., są niższe o ok. 35%, a owoców jagodowych o ok. 15% niż w 2016 r. W konsekwencji tego średnie ceny oferowane za jabłka we wrześniu 2017 r., w porównaniu z wrześniem 2016 r., w firmach eksportujących wzrosły o 162%, w spółdzielniach ogrodniczych o 107%, a na rynkach hurtowych o 58%. Śliwki w skupie na eksport podrożały trzykrotnie, w spółdziel-

niach ogrodniczych o 168%, na rynkach hurtowych o 137%, a gruszki odpowiednio o 43, 68 i 51%. Na rynkach hurtowych wzrosły także ceny truskawek (o 5%) i mandarynek (o 2%). Najbardziej potaniały cytryny (o 25%), które w okresie od września do kwietnia importowane są głównie z Turcji i krajów Europy południowej, a w pozostałych miesiącach sprowadzane są znacznie droższe cytryny z Argentyny. W hurcie obniżyły się także ceny importowanych bananów (o 20%), pomarańcz (o 13%) oraz winogron (o 1%). Zakłady przetwórcze, z powodu małej podaży surowca, za jabłka do tłoczenia płaciły 0,79 zł/kg (trzykrotnie drożej), za śliwki do mrożenia 2,30 zł/kg (o 181%), a za aronię i maliny do przerobu odpowiednio o 21 i 1% więcej. We wrześniu 2017 r., w porównaniu z sierpniem br., ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące wzrosły o 13%, na rynkach hurtowych o 8%, a potaniały w spółdzielniach ogrodniczych o 5%. W zakładach przetwórczych wzrosła cena skupu jabłek (o 4%), aronii (o 4%) oraz malin (o 5%). Śliwki do mrożenia, w wyniku rosnącej podaży potaniały o 11%. W skupie w firmach eksportujących i w spółdzielniach ogrodniczych śliwki potaniały o 15 i 11%. Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny gruszek (o 13%), truskawek (o 9%), winogron (o 6%), cytryn (o 5%) oraz pomarańcz (o 3%). Podrożały jedynie banany (o 3%), a cena mandarynek nie zmieniła się.

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów w sierpniu 2017 r., w relacji do sierpnia 2016 r., zwiększyły się o 5,3%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 4,3%. Najbardziej wzrosły ceny jabłek (o 28,8%), owoców pestkowych (o 27,1%), a także owoców jagodowych (o 12,4%). Obniżyła się cena owoców cytrusowych (o 5,6%), a także bananów (o 12,6%). Przetwory owocowe były droższe o 4,9%. Obniżyły się ceny owoców suszonych i orzechów (o 0,3%) oraz owoców mrożonych (o 1,0%).

W średnich i dużych firmach produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w lipcu 2017 r., w relacji do lipca 2016 r., była o 28% mniejsza. Produkcja pozosta-

łych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się 38%, produkowanych z owoców cytrusowych o 10%, a soków pitnych z jabłek zwiększyła o 18%. Mniejsza o 73% była produkcja soków zagęszczonych, kompotów i owoców pasteryzowanych o 34%, a mrożonek o 20%. Zwiększyła się natomiast produkcja dżemów (o 44%). W miesiącach I-VII 2017 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych, w wyniku rosnącego popytu, zwiększyła się w relacji do analogicznego okresu 2016 r. o 25% do 371,7 tys. ton. Wyższa była produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek (o 37%) oraz z owoców cytrusowych (o 5%), a pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się o 17%. Produkcja soków zagęszczonych zmniejszyła się o 55%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 13%, a owoców mrożonych o 2%. Zwiększyła się produkcja dżemów (o 43%).

Średnie ceny zbytu pitnych soków pomarańczowych w sierpniu 2017 r., wobec sierpnia 2016 r., z powodu wzrostu cen importowych surowca, zwiększyły się o 10%, a pitnych soków jabłkowych w wyniku dużych zapasów, zmniejszyły się o 7%. Ceny dżemów produkowanych z czarnych porzeczek były niższe o 7%, a z truskawek o 17%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w lipcu 2017 r. wobec lipca 2016 r. był mniejszy o 31%, a przetworów owocowych o 9%. O spadku eksportu owoców świeżych zdecydowało zmniejszenie sprzedaży większości owoców, głównie jabłek (o 15%), a w przypadku przetworów, ograniczenie wywozu mrożonek (o 14%) i zagęszczonego soku jabłkowego (o 33%). Wartość eksportu owoców świeżych obniżyła się o 34% (do 40,5 mln EUR), natomiast wyższe ceny mrożonek (o 3%), a także dżemów (o 14%) zahamowały spadek wartości eksportu przetworów owocowych, który pozostał na poziomie 112,6 mln EUR. Import owoców świeżych zwiększył się o 20% do 167,0%, przy większych zakupach owoców z innych stref klimatycznych. Obniżył się przywóz przetworów (o 5%) do 32,5 tys. ton, przy spadku importu zagęszczonych soków (o 16%) i mrożonek (o 15%). W okresie I-VII 2017 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 128,2 mln EUR, wobec -9,4 mln EUR w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 2% do 1 047,0 mln EUR, a importu wzrosła o 15% i wyniosła 1 175,2 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2016 VII	0,97	1,80	7,43	3,38	5,86	2,83	2,50
VIII	1,20	1,83	10,17	3,25	4,71	2,23	1,68
IX	0,91	1,78	8,75	-	3,08	-	1,29
X	0,78	2,02	-	-	-	-	2,01
XI	0,88	2,34	-	-	-	-	-
XII	0,93	2,37	-	-	-	-	-
2016 I-XII	1,02	2,36	6,63	3,50	4,42	2,26	1,94
2017 I	0,95	2,66	-	-	-	-	-
II	1,01	2,79	-	-	-	-	-
III	1,08	3,59	-	-	-	-	-
IV	1,15	4,02	-	-	-	-	-
V	1,58	4,29	10,00	-	-	-	-
VI	1,91	4,50	5,87	-	-	-	-
VII	1,79	3,83	7,79	5,36	4,54	5,00	-
VIII	1,98	-	10,00	-	3,08	3,68	3,85
IX	1,88	2,99	12,00	-	3,08	3,21	3,42
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	95	x	120	x	100	87	89
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	207	x	168	x	100	x	268

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2016 VII	0,33	4,30	-	1,80	0,64	5,44	-	1,76	1,31	-
VIII	0,25	-	-	-	-	4,94	0,76	1,24	0,83	1,24
IX	0,26	-	-	-	-	4,65	0,62	-	-	0,82
X	0,25	-	-	-	-	4,53	-	-	-	0,72
XI	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2016 I-XII	0,28	3,90	1,67	1,75	0,67	4,98	0,69	1,50	1,07	0,93
2017 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,47	5,09	3,67	2,90	1,00	4,10	-	-	-	-
VII	0,48	5,71	3,80	4,08	1,00	4,32	-	5,06	2,20	-
VIII	0,76	-	-	-	-	4,47	0,72	6,13	2,50	2,50
IX	0,79	-	-	-	-	4,70	0,75	-	-	2,30
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	104	x	x	x	x	105	104	x	x	92
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	304	x	x	x	x	101	121	x	x	281

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Łukasówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2016 VII ^a	0,84	1,12	1,13	0,73	0,68	0,73	0,81	-	-	5,25	4,47	-
VIII	0,84	-	-	0,82	0,65	0,83	0,83	1,78	-	8,67	4,50	1,30
IX	0,65	1,13	1,00	-	-	-	0,63	1,89	1,82	8,50	-	1,04
X	0,64	1,07	0,94	0,64	0,61	0,62	0,61	2,03	1,90	-	-	2,20
XI	0,76	1,21	1,16	0,74	0,76	0,76	0,76	2,18	2,06	-	-	-
XII	0,84	1,24	1,22	0,76	0,80	0,81	0,82	2,20	2,20	-	-	-
2016 I-XII	0,84	1,29	1,18	0,79	0,78	0,83	0,83	2,07	2,16	6,88	4,82	1,51
2017 I	0,89	1,32	1,28	0,74	0,81	0,84	0,86	2,20	2,20	-	-	-
II ^a	0,96	1,52	1,36	0,93	0,93	0,96	0,99	-	-	-	-	-
III ^a	1,04	1,53	1,35	0,97	0,96	0,98	1,02	-	-	-	-	-
VI ^a	1,07	1,53	1,37	1,00	0,98	1,02	1,05	-	-	-	-	-
V ^a	1,57	1,89	1,85	1,60	1,58	1,62	1,63	-	-	-	-	-
VI ^a	1,64	2,00	1,86	1,66	1,64	1,71	1,76	-	-	5,04	-	-
VII ^a	1,46	2,00	1,89	1,45	1,45	1,59	1,59	-	-	5,25	-	-
VIII	1,50	-	-	1,61	-	1,51	-	-	-	-	-	4,00
IX	1,70	1,89	1,90	-	1,60	1,65	1,73	2,70	-	-	-	3,38
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	113	x	x	x	x	109	x	x	x	x	x	85
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	262	167	190	x	x	x	275	143	x	x	x	325

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2016 VI	10 012	10 209	28 753	15 368	69 036	3 218	4 928
VII	8 855	11 014	62 661	16 213	102 369	2 409	5 929
VIII	74 408	13 073	36 269	24 442	60 536	3 031	5 732
IX	18 232	12 896	38 092	50 793	36 903	2 783	4 971
X	21 731	10 235	30 280	77 046	19 849	3 330	4 751
XI	20 111	11 068	27 873	58 226	19 324	3 674	4 590
XII	17 794	18 455	26 975	17 087	17 286	3 224	4 031
2016 I-XII	229 527	141 303	382 866	302 790	403 096	34 192	59 643
2017 I	13 245	10 730	24 075	4 771	17 445	2 459	3 944
II	15 778	10 095	26 861	4 197	17 953	3 225	4 404
III	20 668	13 554	33 659	3 475	21 778	3 669	4 985
IV	18 580	12 542	28 652	3 615	13 696	4 572	4 560
V	15 563	10 992	29 456	4 020	12 988	3 942	4 700
VI	11 209	11 614	34 305	5 387	78 184	4 611	4 428
VII	10 464	9 952	39 148	4 405	81 818	3 464	3 916
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	93	86	114	82	105	75	88
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	118	90	62	27	80	144	66

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016											2017*							VII 2017 VII 2016 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII			
	145 153	120 104	78 148	48 447	52 640	75 835	107 113	137 508	1 366 272	157 008	161 824	161 635	148 828	134 864	110 026	53 763	69		
Jabłka	134 199	94 492	39 787	18 428	29 182	59 012	81 669	103 600	1 092 142	132 448	140 878	142 055	134 317	122 417	90 379	33 933	85		
Gruszki	1 917	4 418	431	860	4 571	5 517	5 918	8 705	49 620	6 182	6 999	6 018	3 359	1 681	1 046	104	24		
Truskawki	2 123	9 267	687	699	360	165	136	138	15 254	86	171	1 276	754	270	4 558	488	71		
Śliwki	10	4	282	3 419	4 335	727	184	178	9 204	52	29	36	23	13	62	264	93		
Maliny	133	998	4 772	5 379	5 404	1 035	379	144	18 900	7	376	281	221	289	264	1 719	36		
Wiśnie	47	571	5 836	1 773	81	87	128	28	9 207	25	92	16	53	131	231	691	12		
Przetwory owocowe	83 257	85 128	87 476	91 714	88 692	91 287	97 247	69 592	1 001 187	75 194	77 330	95 189	76 528	86 783	79 921	79 573	91		
Zagęszczony sok jabłkowy	26 664	26 489	22 684	23 858	26 787	31 983	34 748	17 015	292 010	18 505	19 668	22 076	19 331	23 226	17 857	15 089	67		
Truskawki w puszkach	984	929	1 071	1 065	680	912	668	541	10 007	585	779	849	990	822	903	1 084	101		
Wiśnie w puszkach	398	407	677	547	455	465	432	293	5 427	404	247	705	550	592	455	466	69		
Dżemy	2 996	2 868	2 680	2 672	2 908	3 297	2 722	3 383	33 935	2 718	2 775	3 309	2 850	3 091	3 567	3 011	112		
Mrożonki	30 387	30 765	35 694	35 000	32 413	29 181	31 424	24 767	374 121	29 164	31 303	34 103	27 847	31 639	30 559	30 861	86		
Owoce świeże	50 339	51 231	61 394	54 556	41 498	31 398	42 796	52 740	592 254	54 885	56 460	59 478	52 938	56 092	52 789	40 531	66		
Jabłka	40 165	27 434	11 940	5 929	8 243	16 540	23 431	30 036	316 823	37 762	40 708	43 901	40 752	43 500	33 235	13 185	110		
Gruszki	887	206	244	520	2 338	2 552	2 624	4 094	23 252	2 994	3 532	2 524	1 243	717	304	95	39		
Truskawki	1 606	9 502	1 207	1 494	717	295	208	233	16 442	142	167	446	249	278	6 532	913	76		
Śliwki	15	4	193	1 689	2 182	446	62	40	4 736	45	33	55	41	33	52	219	114		
Maliny	346	1 806	7 356	8 115	8 974	2 367	1 042	486	32 363	23	953	675	612	672	749	2 711	37		
Wiśnie	46	483	4 245	1 155	80	71	105	29	6 804	23	84	15	63	110	203	990	23		
Przetwory owocowe	104 027	102 159	112 350	117 716	112 285	111 659	113 936	80 289	1 235 576	84 067	87 968	105 055	85 762	96 957	101 346	112 648	100		
Zagęszczony sok jabłkowy	30 656	29 630	24 359	25 825	28 521	29 436	34 125	16 878	314 495	17 504	18 932	20 439	18 012	22 065	17 526	15 012	62		
Truskawki w puszkach	1 390	1 331	1 594	1 496	896	1 287	949	774	14 146	832	1 188	1 264	1 571	1 221	1 342	1 855	116		
Wiśnie w puszkach	502	481	767	624	548	545	561	373	6 526	474	324	845	677	686	607	616	80		
Dżemy	4 874	5 173	4 436	3 990	4 474	5 229	4 441	4 755	52 865	3 704	4 211	4 890	4 002	4 296	5 329	5 047	114		
Mrożonki	37 476	34 487	41 151	42 221	41 308	37 805	39 807	30 102	455 737	34 731	35 914	41 162	33 745	36 924	37 740	42 576	103		

* dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwa Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016												2017*							VII 2017 VII 2016 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII				
Owoce świeże	118 595	116 814	138 841	145 196	110 317	118 718	146 898	163 763	1 521 397	143 766	116 439	122 731	100 123	127 892	128 015	167 032	120			
Banany	35 341	30 227	29 431	31 102	26 648	39 355	40 823	34 038	402 822	41 967	38 218	45 905	41 078	45 417	34 692	35 007	119			
Owoce cytrusowe	27 250	15 319	14 868	14 396	18 320	33 599	66 640	97 395	498 942	75 517	54 614	44 445	29 384	25 234	15 937	15 281	103			
Brzoskwinie i nekt.	4 250	16 588	31 562	33 122	17 095	2 370	749	1 185	107 333	67	100	282	174	6 497	21 240	37 739	120			
Winogrona	4 640	1 987	6 729	17 243	18 157	17 454	10 490	4 572	97 649	3 043	3 041	5 826	5 877	5 610	2 459	9 128	136			
Arbuzy	17 657	31 355	35 058	28 449	11 095	1 256	1 025	780	134 148	967	707	991	1 954	14 334	29 008	40 827	116			
Jablka	1 075	1 403	1 703	1 621	562	865	1 109	417	11 912	725	595	648	676	980	855	1 402	82			
Przetwory razem	26 251	26 877	34 351	31 244	33 626	35 133	36 067	31 300	371 779	31 416	28 730	37 281	30 218	31 571	28 974	32 490	95			
Soki zagęszczone	12 064	14 287	13 168	12 288	14 571	14 968	15 187	13 223	163 068	15 051	9 473	14 379	11 130	13 357	11 160	11 081	84			
-sok pomarańczowy	2 621	2 343	2 201	2 656	2 697	2 156	2 028	3 600	31 089	2 243	1 553	2 567	2 003	2 839	2 577	1 422	65			
Mrożonki	3 565	3 510	10 180	8 246	6 501	6 574	6 445	5 295	66 918	4 830	5 609	6 705	6 271	6 044	7 034	8 673	85			
Susze	687	859	1 222	1 268	2 015	2 358	2 092	1 232	15 171	1 364	1 344	1 294	1 045	778	774	1 292	106			
Dżemy	1 087	952	1 116	854	1 156	1 134	1 142	1 060	12 287	831	1 471	1 555	1 032	1 191	1 200	1 200	108			
Przetwory puszkow.	8 732	7 191	8 556	8 454	9 151	9 919	11 052	10 234	112 439	8 987	10 632	13 224	10 644	10 127	8 643	10 127	118			
-ananas	1 422	1 033	1 201	1 607	1 378	1 219	1 217	1 376	15 837	1 804	1 529	2 112	2 412	1 823	1 523	1 510	126			
-brzoskwinie	1 501	1 110	1 136	1 354	2 126	1 736	2 833	2 136	20 784	1 336	1 964	2 795	1 822	2 137	1 402	1 325	117			
Owoce świeże	122 540	101 692	112 766	114 698	94 958	105 036	122 478	127 783	1 312 996	117 701	105 120	122 518	101 634	138 887	121 698	132 027	117			
Banany	24 563	19 588	18 452	18 320	14 838	19 360	21 004	18 513	253 194	22 878	22 118	30 704	29 368	32 857	22 577	18 841	102			
Owoce cytrusowe	27 194	20 580	22 059	18 216	17 544	26 462	44 329	60 453	377 839	49 812	40 078	33 627	23 100	25 276	20 071	20 146	91			
Brzoskwinie i nekt.	4 969	14 763	23 771	23 931	12 274	1 718	628	997	83 774	1 30	250	500	191	7032	19 416	27 897	117			
Winogrona	7 653	3 548	8 410	15 246	15 270	16 447	12 433	7 855	114 566	6 693	6 165	9 783	7 885	8 642	4 013	11 297	134			
Arbuzy	8 346	9 405	8 168	5 184	1 669	800	651	473	39 079	724	673	1 071	1 764	7 103	11 013	9 932	122			
Jablka	903	933	1 014	825	527	672	1 060	429	9 081	733	529	633	616	972	785	1 061	105			
Przetwory razem	41 777	39 176	50 664	46 888	50 592	50 213	52 949	51 775	582 733	44 376	42 885	55 556	43 468	47 828	45 751	55 771	110			
Soki zagęszczone	15 146	16 072	16 380	14 918	16 811	14 932	16 834	17 254	192 506	15 778	11 996	17 267	14 031	17 086	15 416	18 446	113			
-sok pomarańczowy	4 541	3 828	3 699	4 240	4 697	3 614	3 731	6 727	53 685	4 028	2 828	5 015	4 157	5 540	4 710	2 982	81			
Mrożonki	5 956	5 842	16 432	12 936	10 069	9 768	10 194	8 310	109 273	7 433	8 321	10 509	9 816	9 025	10 304	14 379	88			
Susze	2 867	3 108	3 068	3 834	5 587	6 521	6 320	4 269	48 102	4 205	4 124	4 560	3 240	3 040	2 655	3 751	122			
Dżemy	1 757	1 812	2 122	1 721	2 378	2 420	2 337	2 186	22 248	1 671	2 424	2 419	1 697	2 380	2 450	2 558	121			
Przetwory puszkow	15 811	12 141	12 387	13 097	15 223	16 129	16 853	19 196	206 041	14 575	15 644	20 492	14 447	16 104	14 568	16 401	132			
-ananas	1 676	1 210	1 310	1 822	1 571	1 676	1 508	1 721	18 642	2 180	1 894	2 596	2 744	2 096	1 753	1 724	132			
-brzoskwinie	1 242	861	907	1 035	1 775	1 362	2 519	1 865	17 064	1 067	1 544	2 269	1 374	1 707	1 170	1 024	113			

* dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2016 VI	0,29	0,49	1,03	0,40	1,81	0,85	1,05	0,72	1,12	1,43	1,18
VII	0,30	0,56	1,76	0,39	1,54	0,73	1,19	0,69	1,07	1,49	1,13
VIII	0,32	0,60	2,14	0,44	1,51	0,65	1,23	0,64	1,08	1,40	1,14
IX	0,28	0,51	1,99	0,43	1,66	0,99	1,33	0,63	1,06	1,32	1,20
X	0,28	0,46	1,79	0,46	2,29	0,82	1,31	0,66	0,92	1,41	1,17
XI	0,29	0,44	1,53	0,43	2,75	0,82	1,36	0,63	0,98	1,42	1,30
XII	0,29	0,47	1,69	0,43	3,39	1,04	1,37	0,64	0,99	1,43	1,27
2016 I-XII	0,29	0,47	1,08	0,44	1,71	0,74	1,18	0,68	1,08	1,41	1,20
2017 I	0,29	0,48	1,66	0,37	3,19	0,92	1,28	0,68	0,95	1,42	1,17
II	0,29	0,50	0,98	0,86	2,53	0,91	1,26	0,62	0,96	1,52	1,31
III	0,31	0,42	0,35	0,57	2,41	0,94	1,34	0,67	0,93	1,49	1,20
IV	0,30	0,37	0,33	0,51	2,77	-	1,31	0,67	0,93	1,59	1,23
V	0,36	0,43	1,03	0,65	2,33	-	1,40	0,68	0,95	1,49	1,16
VI	0,37	0,29	1,43	0,70	2,84	0,88	1,28	0,87	0,98	1,49	1,33
VII	0,39	0,92	1,87	0,54	1,58	1,43	1,31	0,69	0,99	1,71	1,32
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	105	317	131	77	56	163	102	79	101	115	99
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	130	164	106	138	103	196	110	100	93	115	117

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2016 VII	1,52	-	-	-	-	2,92	9,07	3,40	6,51	2,74	4,71	11,93	7,91	6,35	9,18
VIII	1,49	-	-	-	-	2,94	9,36	-	8,14	2,21	4,47	11,40	7,08	6,33	7,08
IX	1,47	1,39	1,55	1,57	1,55	2,83	9,48	2,13	-	1,85	4,04	8,43	6,79	5,79	5,86
X	1,29	1,25	1,32	1,38	1,31	2,62	11,75	-	-	2,84	3,83	5,61	5,91	5,63	5,69
XI	1,20	1,16	1,25	1,23	1,20	2,72	-	-	-	3,36	3,71	5,42	4,85	5,64	7,02
XII	1,20	1,15	1,23	1,24	1,21	3,01	-	-	-	-	3,73	4,78	4,31	4,78	9,74
2016 I-XII	1,41	1,37	1,43	1,45	1,41	2,89	9,39	3,79	7,52	2,60	4,43	7,93	5,39	4,98	9,25
2017 I	1,23	1,20	1,25	1,24	1,23	2,80	-	-	-	-	3,98	4,95	4,58	4,59	14,16
II	1,43	1,35	1,43	1,48	1,45	3,03	-	-	-	-	4,23	5,22	4,99	4,53	13,96
III	1,54	1,45	1,55	1,55	1,52	3,57	-	-	-	-	4,60	4,95	5,37	4,67	12,74
IV	1,60	1,43	1,60	1,59	1,57	3,59	-	-	-	-	-	5,07	5,76	4,74	11,31
V	2,01	1,85	1,98	1,97	1,96	4,34	16,80	-	-	-	5,17	7,09	6,45	4,75	10,36
VI	2,07	-	2,05	2,09	2,08	4,49	6,38	-	9,40	-	4,77	7,51	6,16	4,83	11,06
VII	2,18	-	-	-2,18	-	4,67	8,92	7,05	14,14	5,17	3,78	7,10	7,12	5,06	8,66
VIII	2,15	-	-	-	-	4,93	10,94	9,77	-	4,34	3,14	6,56	6,99	5,19	6,18
IX	2,32	-	2,35	2,35	2,32	4,27	9,90	-	-	4,39	3,23	6,23	6,95	5,05	5,78
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IX 2017</u> <u>VIII 2017</u>	108	x	x	x	x	87	91	x	x	101	103	95	100	97	94
<u>IX 2017</u> <u>IX 2016</u>	158	x	152	150	150	151	105	x	x	237	80	75	102	87	99

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jablkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2016 VI	7,90	9,53	2,31	2,65
VII	7,93	9,43	2,31	2,61
VIII	7,97	9,50	2,29	2,63
IX	8,00	9,67	2,31	2,64
X	8,00	9,70	2,27	2,64
XI	7,93	9,87	2,27	2,53
XII	7,93	9,83	2,25	2,49
2016 I-XII	8,01	9,44	2,28	2,60
2017 I	7,40	7,70	2,24	2,65
II	7,30	7,77	2,24	2,72
III	7,30	7,77	2,28	2,73
IV	7,20	7,73	2,24	2,78
V	7,20	7,67	2,25	2,85
VI	7,23	7,60	2,23	2,86
VII	7,27	7,83	2,23	2,92
VIII	7,43	7,93	2,23	2,89
Wskaźniki zmian cen (%)				
$\frac{\text{VIII 2017}}{\text{VII 2017}}$	102	101	100	99
$\frac{\text{VIII 2017}}{\text{VIII 2016}}$	93	83	97	110

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2016 VI	2,62	5,70	-	15,91	6,43	39,40	13,80	5,27	5,42	12,95	6,68
VII	2,76	6,09	6,14	10,41	11,28	21,42	12,03	5,19	5,77	13,54	8,17
VIII	2,78	5,89	3,81	-	13,48	20,28	8,04	4,97	5,86	14,06	8,76
IX	2,52	4,97	3,24	-	-	20,06	6,57	4,81	5,75	12,01	8,74
X	2,32	4,55	4,32	-	-	-	6,94	4,62	6,01	7,99	8,00
XI	2,35	4,68	-	-	-	-	8,54	4,51	5,90	7,07	5,81
XII	2,36	4,91	-	-	-	-	12,34	4,49	5,06	6,55	4,90
2016 I-XII	2,57	5,25	4,38	13,16	11,48	25,29	11,25	5,03	5,31	9,70	6,71
2017 I	2,37	5,11	-	-	-	-	15,77	4,60	5,16	6,56	5,13
II	2,36	5,47	-	-	-	-	16,33	4,75	5,09	6,47	5,91
III	2,43	5,76	-	-	-	-	15,20	5,07	5,17	6,42	6,44
IV	2,49	6,05	-	-	-	-	12,41	5,30	5,19	6,51	6,95
V	2,78	6,33	-	-	16,89	-	12,15	5,51	5,49	8,12	8,03
VI	3,23	6,74	-	18,82	8,77	47,20	12,75	5,40	5,70	8,95	8,56
VII	3,47	6,98	7,87	16,58	11,65	25,80	11,71	4,86	6,27	9,07	9,04
VIII	3,55	6,56	6,43	-	15,13	23,98	8,15	4,32	6,69	8,77	8,53
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{\text{VIII 2017}}{\text{VII 2017}}$	102	94	82	x	130	93	70	89	107	97	94
$\frac{\text{VIII 2017}}{\text{VIII 2016}}$	128	111	169	x	112	118	101	87	114	62	97

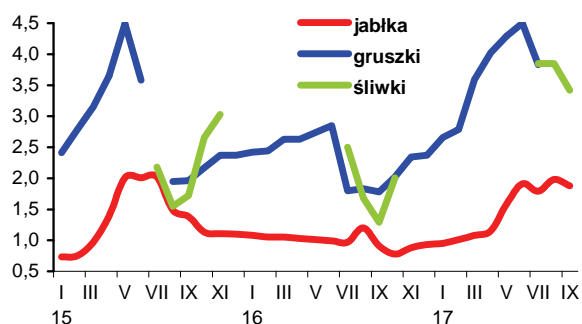
Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

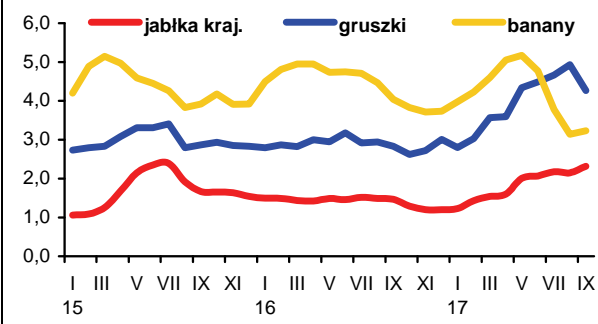
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2016 VI	13,17	3,63	4,22	15,76	8,46	6,25
VII	13,08	3,67	4,29	15,76	8,52	6,25
VIII	13,19	3,71	4,34	15,60	8,56	6,24
IX	13,17	3,64	4,38	15,62	8,64	6,27
X	13,17	3,61	4,22	15,46	8,72	6,31
XI	12,94	3,64	4,26	15,54	8,86	6,39
XII	13,14	3,63	4,26	15,34	8,84	6,35
2016 I-XII	13,16	3,65	4,29	15,66	8,55	6,25
2017 I	13,28	3,58	4,24	15,40	8,94	6,46
II	13,36	3,60	4,21	15,20	9,06	6,46
III	13,19	3,59	4,23	15,42	9,04	6,47
IV	13,25	3,51	4,21	15,18	8,98	6,44
V	13,53	3,61	4,21	15,28	9,12	6,49
VI	13,47	3,64	4,30	15,40	9,12	6,51
VII	13,67	3,65	4,27	15,62	9,18	6,54
VIII	13,78	3,60	4,28	15,64	9,16	6,56
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>	101	99	100	100	100	100
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	104	97	99	100	107	105

Źródło: Dane GUS.

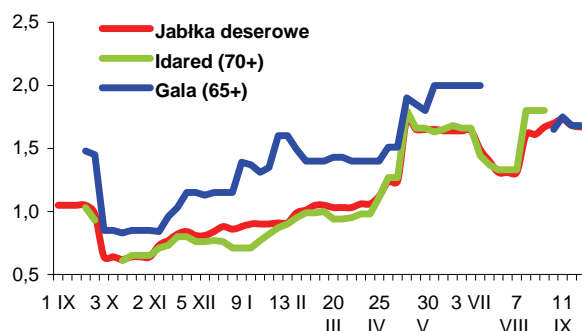
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2015 - 2017 r. (zł/kg)

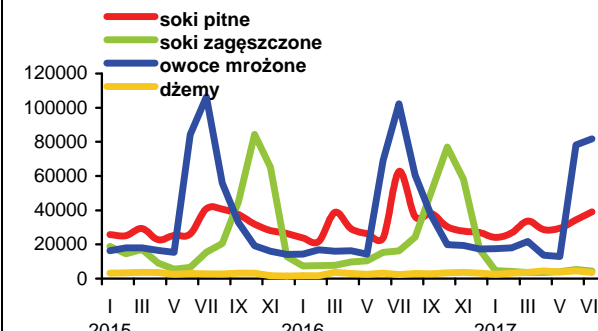
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2015 -2017 (zł/kg)

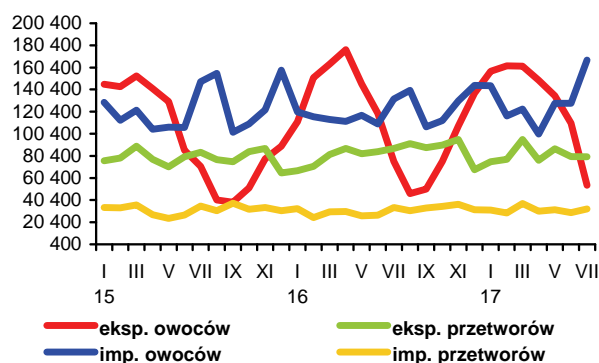
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od IX. 2016 r. do IX. 2017 r. (zł/kg)

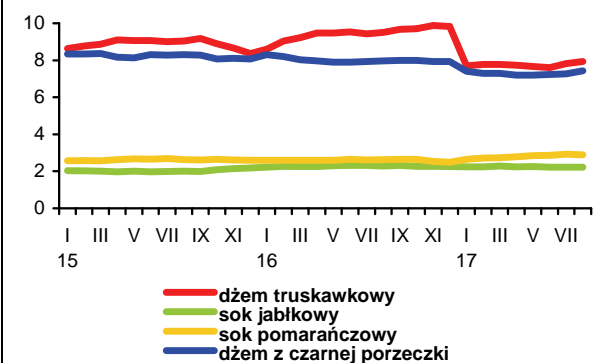
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2015 - 2017 r. (tony)

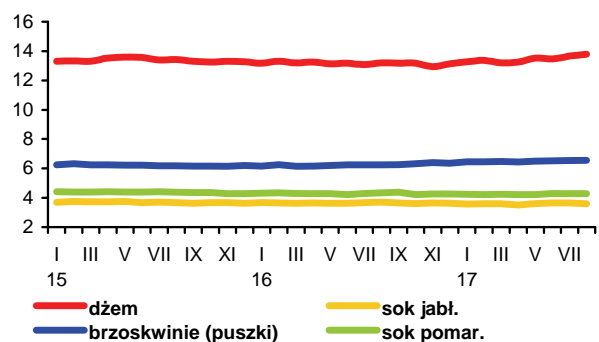
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2015 - 2017 r. (tony)

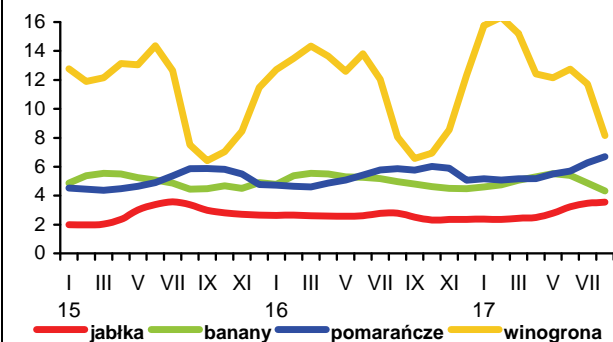
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2015 - 2017 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2015 - 2017 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2015 - 2017 r. (zł/kg)

Utrzymują się relatywnie wysokie ceny mleka surowego i trwałych przetworów mlecznych na światowym rynku. Decyduje o tym przede wszystkim rosnący popyt krajów rozwijających się. W sierpniu średnia cena mleka surowego w UE-28 wyniosła 34,48 EUR/100 kg i była o ok. 1% wyższa niż w lipcu. Na zachodnio-europejskich giełdach towarowych notowane są rekordowe ceny masła. We wrześniu wzrosły one o ok. 6% do 6826 EUR/t. Natomiast odtuszczone mleko w proszku potaniało o ok. 6% do 1694 EUR/t, z powodu dużych zapasów w krajach unijnych. Ceny pełnego mleka w proszku pozostały na poziomie 3200 EUR/t. Na giełdzie w Chicago ceny sera Cheddar, po znacznym wzroście w drugiej połowie 2016 r., od początku br. charakteryzują się różnokierunkową dynamiką zmian. W maju podrożał o ok. 8%, a we wrześniu potaniał o ok. 6% do 3023 EUR/t.

Pod wpływem dobrej koniunktury na międzynarodowym rynku systematycznie rosną krajowe ceny skupu mleka, a także ceny zbytu i ceny uzyskiwane w eksporcie, które stymulują wzrost produkcji przetworów mlecznych, przy dużych dostawach surowca. W efekcie poprawia się opłacalność produkcji mleka i rentowność przemysłu mleczarskiego. W sierpniu skup mleka wyniósł 972,1 mln l i był o 2,7% mniejszy niż w lipcu, ale o 5,6% większy niż przed rokiem. Ceny skupowanego mleka są najwyższe od trzech lat. W sierpniu wzrosły one do 139,70 zł/hl, tj. o 3,5% w porównaniu z miesiącem poprzednim i o 33,2% w porównaniu z sierpniem 2016 r. W okresie styczeń-sierpień br. rolnicy dostarczyli ok. 7,7 mld l mleka, tj. o 4,6% więcej niż w takim samym okresie ub.r. Przeciętny poziom cen skupu mleka wzrósł w tym czasie o 27,7% do 133,31 zł/hl.

Wraz ze wzrostem cen skupu mleka rosną ceny bydła mlecznego. W sierpniu targowiskowe ceny jałówek zwiększyły się do 2243 zł/szt., tj. o 2,0% w porównaniu z lipcem, a ceny krów dojnych o 4,1% do 3114 zł/szt. Od września 2016 r. ceny jałówek stale rosną w relacji miesiąc do miesiąca roku poprzedniego. W sierpniu wzrosły one o 20,4%. W tym czasie ceny krów dojnych wzrosły o 3,8% i był to pierwszy od maja ub.r. wzrost w skali rocznej. W okresie styczeń-sierpień br. średni poziom cen jałówek był o 14,3% wyższy, a krów dojnych o 3,3% niższy niż w analogicznym okresie 2016 r.

Ceny zbytu przetworów mlecznych w sierpniu wzrosły średnio o ok. 2% w relacji do lipca. Podrożała większość przetworów, przede wszystkim masło (konfekcjonowane o 9,5%, w blokach o 7,7%, a z dodatkiem oleju o 7,5%). Znaczący był także wzrost cen śmietany (o 2,8-4,0%). W mniejszym stopniu wzrosły ceny świeżego mleka tłustego w folii (o 2,7%), pełnego mleka w proszku (o 1,9%), jogurtu naturalnego (o 1,3%), półtłustego mleka świeżego w folii (o 1,2%) oraz serów dojrzewających (o 0,6-1,1%). Chude mleko w proszku potaniało o 1,0%. Zmiany cen pozostałych przetworów wynosiły od -0,5% do +0,5%. W okresie styczeń-sierpień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub.r., najbardziej wzrosły ceny zbytu przetworów trwałych. Przeciętne ceny zbytu masła w blokach wzrosły o 53,9%, masła konfekcjonowanego o 43,8%, masła z dodatkiem oleju o 32,7%, serów dojrzewających o 30,5-31,1%, pełnego mleka w proszku o 30,0%, a odtuszczonego mleka w proszku o 13,7%. Spośród przetworów świeżych największy był wzrost cen mleka UHT (o 10,6-12,6%).

W sierpniu 2017 r. ceny detaliczne przetworów mlecznych (bez masła) wzrosły średnio w porównaniu z lipcem o 0,7%. Najbardziej podrożała śmietana (o 1,8%) oraz grupa „napoje i produkty mleczne” obejmująca: kefiry, maślanki, mleko smakowe, desery mleczne i twarogowe, serki homogenizowane smakowe itp. (o 1,0%). Ceny pozostałych przetworów wzrosły o 0,3-0,6%. Na uwagę zasługuje znaczny wzrost cen masła (o 8,7% w skali miesiąca i o 42,9% w skali roku), co jest konsekwencją rosnących cen surowca mlecznego i zwiększonego w roku poprzednim spożycia, a także rekordowych cen masła na rynku światowym. W kolejnych miesiącach dynamika cen masła może wyhamować z powodu spadku spożycia.

Według badań budżetów gospodarstw domowych w I kwartale br. było ono o 3,6% mniejsze niż w I kwartale 2016 r. W okresie ośmiu miesięcy br., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., przeciętny poziom cen przetworów mlecznych wzrósł o 4,2%, a masła o 25,2%.

Zwiększenie skupu mleka w okresie styczeń-lipiec 2017 r. (o 4,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r.) przełożyło się przede wszystkim na wzrost produkcji przetworzonego mleka płynnego łącznie z mlekiem „przerzutowym”, suszonej serwatki oraz śmietany (o 4-8%), z uwagi na rosnące zapotrzebowanie zakładów wtórnego przetwórstwa żywności na surowiec. Zwiększono również produkcję serów, których eksport od wielu lat systematycznie rośnie i które mają największy udział w wartości wywozu przetworów mlecznych. Produkcja serów dojrzewających i twarogowych wzrosła o 4-5%, a serów tartych, pleśniowych i proszkowanych o 17,8%, przy minimalnym spadku produkcji serów topionych. Natomiast znacznie zmniejszyła się produkcja mleka zagęszczonego (o 21,2%) oraz chudego mleka w proszku (o 13,4%), z powodu dużych zapasów zarówno na rynku krajowym, jak i światowym. Spadła również produkcja jogurtów (o 5,9%), co świadczy o nasyceńiu rynku tymi produktami. Produkcja masła i tłuszczów mlecznych w okresie pierwszych siedmiu miesięcy br. była tylko nieznacznie mniejsza niż w analogicznym okresie 2016 r., o czym zadecydował wzrost produkcji w lipcu (o 11,9% w porównaniu z lipcem ub.r.).

Od początku 2017 r. poprawiają się wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej. W okresie styczeń-lipiec br., w porównaniu z analogicznym okresem ub.r., wolumen eksportu przetworów mlecznych zwiększył się o ok. 8% do ok. 2,42 mld litrów w przeliczeniu na mleko surowe. W wyniku znacznego wzrostu cen transakcyjnych wpływy z eksportu osiągnęły poziom ok. 1,25 mln EUR, tj. o ok. 40% wyższy niż w okresie siedmiu miesięcy 2016 r. W tym czasie wolumen importu zmniejszył się o ok. 4% do ok. 1 mln litrów, ale z powodu wyższych cen jego wartość wzrosła o ok. 10% do 549,7 mln EUR. W rezultacie ilościowe saldo wymiany handlowej zwiększyło się o ok. 18% do ok. 1,42 mld litrów, a wartościowe o ok. 78% do 694,4 mln EUR.

Teresa Zdziarska

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2015 I-XII	10 567,4	113,40	.
2016 I-XII	10 809,6	110,76	.
2016 VII	937,3	101,28	102,42
VIII	920,4	104,88	107,26
IX	871,7	111,81	114,21
X	866,1	120,29	121,95
XI	828,9	129,69	130,00
XII	891,2	135,97	136,07
2017 I	921,6	132,03	132,02
II	854,1	132,56	131,70
III	967,8	131,49	131,03
IV	954,4	130,93	129,95
V	1012,8	131,62	130,10
VI	982,9	133,01	131,53
VII	998,8	134,96	133,83
VIII	972,1	139,70	138,97
Wskaźnik zmian w %			
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>	97,3	103,5	103,8
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	105,6	133,2	129,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2015 I-XII	3 123,0	161,6	46,0	412,5	359,2	191,4	429,9	309,5
2016^a I-XII	3 143,2	153,9	35,3	378,2	343,8	202,5	441,0	321,2
2016 ^a VI	246,7	15,6	2,6	34,4	31,2	15,0	35,0	26,4
VII	267,1	13,7	2,1	32,8	30,4	16,5	34,4	26,1
VIII	265,8	12,1	2,3	31,3	29,8	16,5	36,7	27,6
IX	260,0	9,1	2,8	30,2	27,5	14,3	38,2	25,3
X	258,7	7,8	2,3	29,3	28,1	16,0	37,8	27,6
XI	254,9	6,4	2,4	27,8	26,5	14,8	38,4	27,9
XII	285,9	10,6	3,0	25,5	28,5	17,5	36,5	32,4
2017 ^a I	271,5	13,2	4,5	28,6	27,7	18,1	36,9	26,6
II	251,4	11,1	3,7	28,5	27,3	15,9	35,1	24,9
III	280,8	13,1	2,4	34,2	32,5	17,8	43,3	28,0
IV	270,6	14,5	2,8	30,3	32,2	17,3	37,1	26,0
V	288,6	13,8	3,7	34,7	33,9	18,4	39,5	29,6
VI	263,5	14,7	3,2	33,8	33,1	16,6	35,9	26,7
VII	271,2	13,0	2,3	30,2	32,3	18,5	35,9	27,7
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	102,9	88,9	73,0	89,5	97,5	111,6	100,0	103,6
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	101,5	95,3	113,4	92,1	106,1	111,9	104,3	106,3

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2016 VI	1,85	1,76	7,32	10,15	12,93	14,30	0,88	5,39	9,81	11,04
VII	1,85	1,78	7,50	10,24	14,14	15,48	0,89	5,38	9,77	11,77
VIII	1,86	1,81	7,76	10,31	14,97	16,33	0,88	5,45	9,78	12,84
IX	1,87	1,87	8,20	10,73	16,66	17,81	0,88	5,53	9,86	13,91
X	1,89	1,92	8,35	11,17	18,38	19,05	0,88	5,70	9,96	14,97
XI	1,89	1,99	8,66	11,93	19,16	19,71	0,91	5,74	10,04	15,41
XII	1,89	2,01	8,97	12,23	19,72	20,22	0,93	5,79	10,02	15,43
2017 I	1,91	2,03	9,03	13,72	19,45	20,06	0,96	5,81	10,10	15,16
II	1,89	2,01	8,87	13,45	17,90	19,12	0,98	5,76	10,12	14,76
III	1,86	2,01	8,53	13,37	18,14	19,27	0,97	5,78	10,11	14,15
IV	1,86	2,00	8,27	13,05	18,56	19,59	0,99	5,75	10,07	14,04
V	1,86	2,00	8,21	13,11	19,55	20,01	0,99	5,80	10,12	14,34
VI	1,87	2,03	8,33	13,37	21,31	21,37	1,00	5,92	10,13	15,09
VII	1,88	2,05	8,20	13,71	23,23	23,64	1,01	5,97	10,15	15,20
VIII	1,93	2,06	8,12	13,97	25,03	25,89	1,01	6,16	10,19	15,36
IX ^a	1,91	2,02	7,32	13,23	25,01	26,99	.	6,07	9,10	14,57
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>	102,7	100,5	99,0	101,9	107,7	109,5	100,0	103,2	100,4	101,1
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	103,8	113,8	104,6	135,5	167,2	158,5	114,8	113,0	104,2	119,6

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniu 24 IX 2017 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2016 VI	2,48	2,69	16,84	3,35	3,83	0,72	1,18	1,63	13,83	17,02
VII	2,47	2,69	16,89	3,34	3,89	0,72	1,16	1,63	13,67	17,32
VIII	2,49	2,70	16,95	3,35	4,03	0,72	1,16	1,63	13,63	17,75
IX	2,49	2,70	16,62	3,34	4,19	0,72	1,16	1,63	13,62	18,45
X	2,51	2,70	16,71	3,34	4,51	0,72	1,17	1,63	13,87	19,17
XI	2,52	2,74	16,65	3,32	4,70	0,73	1,16	1,65	13,90	20,08
XII	2,53	2,78	16,38	3,35	4,90	0,74	1,17	1,65	13,88	20,55
2017 I	2,56	2,79	16,49	3,39	5,02	0,74	1,21	1,67	14,00	20,99
II	2,54	2,78	16,40	3,43	5,03	0,74	1,24	1,67	13,93	20,89
III	2,55	2,73	16,46	3,44	4,99	0,75	1,26	1,68	13,96	20,61
IV	2,57	2,73	16,37	3,44	4,98	0,75	1,26	1,68	13,93	20,55
V	2,54	2,77	16,51	3,49	5,03	0,75	1,26	1,67	13,98	20,51
VI	2,54	2,75	16,54	3,48	5,12	0,75	1,26	1,68	14,06	20,62
VII	2,55	2,76	16,46	3,49	5,78	0,75	1,27	1,68	13,90	20,93
VIII	2,57	2,76	16,21	3,50	6,37	0,76	1,28	1,71	14,07	21,32
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2017</u> <u>VII 2017</u>	100,8	100,0	98,5	100,3	110,2	101,3	100,8	101,8	101,2	101,9
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	103,2	102,2	95,6	104,5	158,1	105,6	110,3	104,9	103,2	120,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2015 I-XII	142,4	223,2	41,3	525,8	101,5	238,5	106,4	76,2	13,7	212,4	38,7	72,6
2016 I-XII	107,9	234,8	45,2	607,1	92,6	222,3	116,6	88,4	16,7	254,0	63,3	61,1
2016 VI	9,6	20,0	3,9	51,2	7,9	18,7	9,2	7,2	1,0	24,5	5,8	3,9
VII	9,8	19,1	3,0	55,8	7,4	17,2	7,5	7,3	1,9	26,9	4,2	6,8
VIII	8,7	20,8	3,4	49,1	7,5	19,1	8,5	7,7	1,7	34,4	4,3	9,5
IX	8,6	20,7	3,8	54,7	7,9	20,8	7,8	8,5	1,9	24,6	4,0	9,2
X	7,1	19,9	3,5	56,9	8,1	17,5	8,8	7,2	1,6	21,6	6,8	4,1
XI	7,6	21,1	2,4	53,3	7,8	16,9	8,7	7,6	2,1	16,6	5,8	3,7
XII	7,1	18,8	2,6	44,2	7,0	18,9	9,5	8,8	1,7	19,4	6,4	3,2
2017 I	7,1	18,0	3,8	44,0	7,9	19,8	11,0	6,9	1,8	18,3	6,3	4,0
II	12,6	19,6	5,3	44,1	8,0	17,0	8,0	7,3	1,4	13,5	6,0	4,3
III	13,8	21,7	5,5	49,4	9,1	21,4	9,4	8,5	1,4	16,1	6,7	6,4
IV	12,4	20,6	4,0	53,9	8,3	18,1	6,9	7,8	1,5	14,7	5,1	6,1
V	14,8	21,0	4,4	54,6	9,5	19,3	8,1	8,1	1,7	18,6	7,1	11,8
VI	12,7	19,9	4,6	52,9	8,4	17,5	6,0	7,3	1,9	18,0	5,4	14,9
VII	10,6	20,8	3,7	46,5	7,6	16,4	5,1	7,6	1,4	18,7	5,5	10,3
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	83,3	104,4	80,3	88,0	90,4	93,6	85,4	104,0	75,1	103,9	102,1	68,7
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	108,1	108,9	121,5	83,4	102,0	94,9	67,8	103,3	74,5	69,7	131,3	151,3

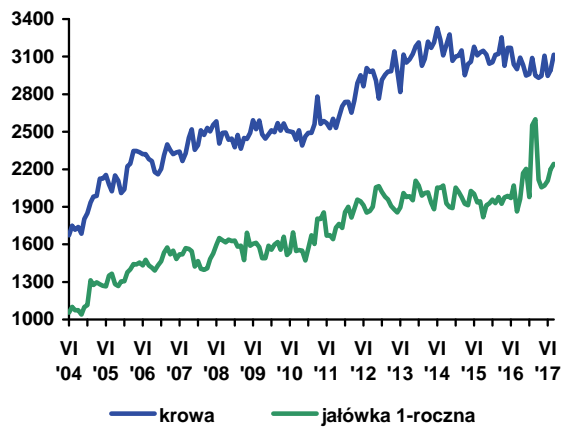
Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2015 I-XII	1 972	2 677	2 924	506	1 098	719	2 289	3 442	3 531	409	1 330	433
2016 I-XII	1 755	2 663	2 901	461	1 110	675	1 992	3 252	3 698	504	1 148	491
2016 VI	1 617	2 452	2 627	435	1 089	607	2 224	3 158	3 192	370	1 157	631
VII	1 752	2 484	2 758	441	1 089	628	2 003	3 168	3 355	598	1 126	414
VIII	1 729	2 627	3 143	449	1 083	670	1 966	3 252	3 406	410	1 125	302
IX	1 621	2 694	2 970	513	1 119	765	2 327	3 356	3 690	508	1 144	351
X	1 807	2 893	3 560	532	1 116	786	2 441	3 484	4 046	582	1 056	542
XI	1 851	3 257	3 788	590	1 118	843	2 368	3 499	4 286	580	1 114	696
XII	2 215	2 891	4 120	585	1 157	812	1 900	3 458	4 399	680	1 143	626
2017 I	2 429	2 981	3 966	579	1 174	896	1 755	3 595	4 520	606	1 128	737
II	2 236	2 903	3 755	623	1 183	1 031	1 591	3 266	4 522	627	1 142	767
III	2 278	2 933	3 897	656	1 213	889	1 397	3 405	4 378	642	1 056	605
IV	2 218	2 889	3 904	581	1 198	1 076	1 669	3 164	4 666	622	1 102	567
V	2 060	2 934	4 277	573	1 224	1 153	1 421	3 513	4 895	650	1 159	405
VI	1 817	3 023	4 710	692	1 222	1 142	1 714	3 865	5 129	761	1 143	299
VII	1 856	3 120	4 964	627	1 196	1 063	2 126	3 941	5 165	771	1 266	401
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VII 2017</u> <u>VI 2017</u>	102,1	103,2	105,4	90,6	97,9	93,1	124,0	102,0	100,7	101,3	110,8	134,1
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	105,9	125,6	180,0	142,2	109,8	169,3	106,1	124,4	153,9	128,9	112,4	96,9

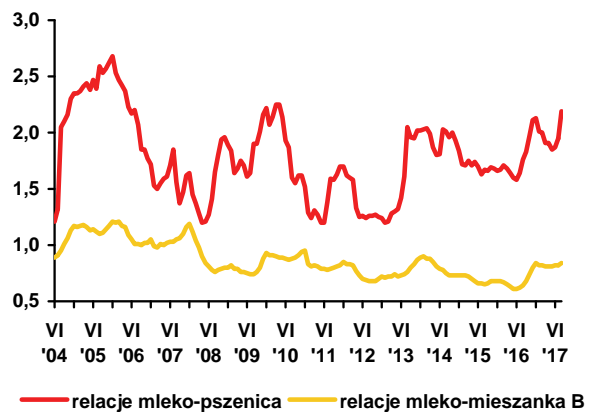
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

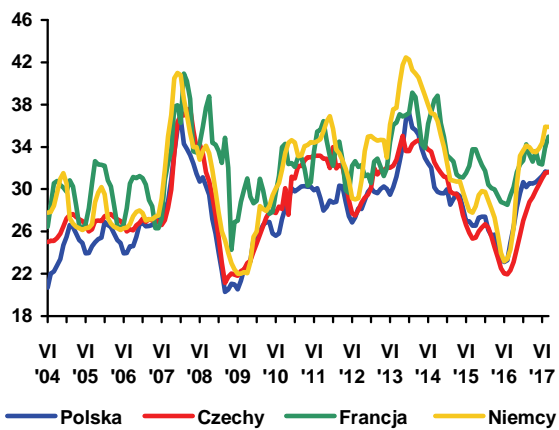
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

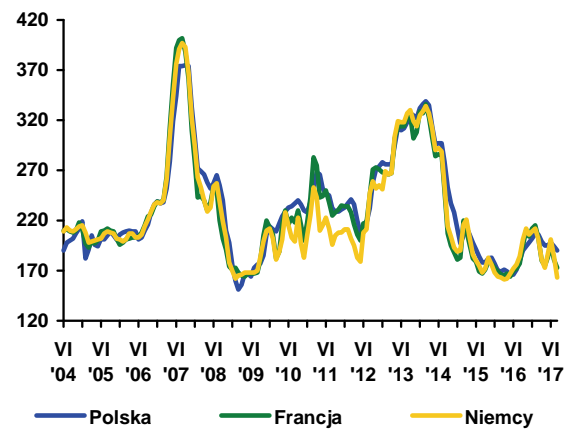
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

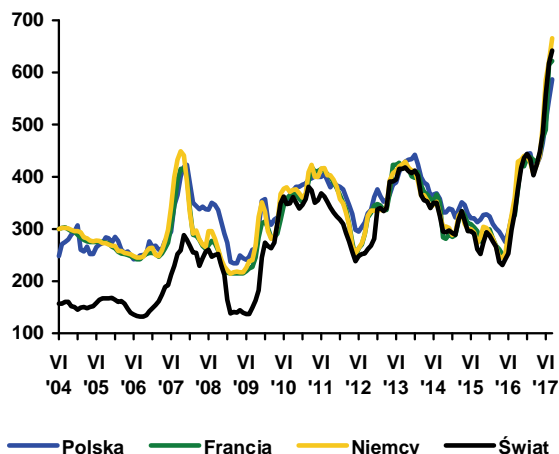
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

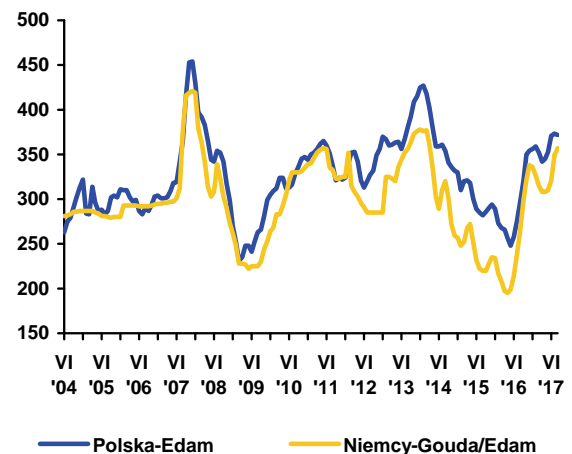
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

W okresie styczeń-sierpień 2017 r. skupiono 515,9 tys. ton bydła (wagi żywej), tj. o 11,3% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 137,0 tys. ton wołowiny (wzrost o 10,8%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,25 zł/kg i była o 4,9% wyższa niż przed rokiem, natomiast w sierpniu br. była większa niż w lipcu 2017 r. o 2,7% (6,36 zł/kg). Cena skupu młodego bydła wyniosła w sierpniu br. 6,58 zł/kg i była o 3,3% wyższa niż przed miesiącem. Zwiększenie cen skupu

żywcza wołowego, przy niskich cenach pasz wpłynęło na poprawę relacji cen żywicz: mieszanka B2 dla opasów. Relacja ta była korzystniejsza w pierwszych ośmiu miesiącach br. niż w analogicznych miesiącach 2016 r.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu września 2017 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (5,93 zł/kg), a najwyższe w regionie południowym (6,61 zł/kg). Ćwierci z krów były najtańsze w regionie centralnym (11 047 zł/tonę), a byków w regionie południowym (13 037 zł/tonę), natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat i krów były najwyższe w regionie północnym i wynosiły odpowiednio 13 513 zł/tonę i 11 675 zł/tonę.

Na poziomie detalu od stycznia do sierpnia 2017 r. mięso wołowe zdrożało średnio o 2,6%, a cielęce o 1,7%. W sierpniu 2017 r. w porównaniu z poprzednim miesiącem przeciętne ceny detaliczne wołowiny i cielęciny były wyższe średnio o 0,3%. Mięso wieprzowe staniało o 0,2%, natomiast drobiowe o 0,6%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W sierpniu 2017 r. w porównaniu ze styczniem 2017 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: szponder (mięso wołowe z kością) z 18,85 do 19,01 zł/kg, rostbef i antrykot z 26,81 do 27,27 zł/kg, mięso wołowe bez kości z udźca z 32,88 do 33,30 zł/kg, mięso cielęce z kością z 28,57 do 28,81 zł/kg i mięso cielęce bez kości z 47,39 do 48,07 zł/kg.

Polska wołowina pozostaje konkurencyjna cenowo na rynku unijnym. W okresie 11.08-17.09.2017 przeciętna cena

tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 14% niższa niż średnio w UE i wyniosła (329,18 EUR/dt), a tusz młodego męskiego bydła w wieku 12-24 miesiące (kategorii A klasy U+R+O) o 13% niższa (329,27 EUR/dt). Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe również u naszych głównych odbiorców tj. we Włoszech (o 20%), Niemczech (o 14%), Hiszpanii (o 16%), Francji (o 5%) i Wielkiej Brytanii (o 24%).

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła w pierwszych siedmiu miesiącach 2017 r. o 6,7% (do 1090 tys. szt.), na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 9,5%, jałówek o 14,0%, krów o 1% oraz spadek ubojów cieląt o 10,0%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (50,2%), a następnie krowy (ok. 30,0%), choć udział tych ostatnich zmalał o 1,7 pkt. proc. Może to zwiastować spowolnienie przeciętnej stopy redukcji pogłowia krów mlecznych. Większy udział w ubojach miały jałowki (16%), a mniejszy cielęta (3,4%).

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych siedmiu miesiącach 2017 r. był większy o ok. 6% w porównaniu z rokiem poprzednim. Było to wypadkową wzrostu eksportu mięsa schłodzonego o 2%, mięsa mrożonego o 23%, mięsa solonego i wędzonego prawie 5-krotnie oraz spadku wywozu bydła domowego i hodowlanego (o odpowiednio o 30% i 3%) oraz przetworów wołowych o 1%. Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił ok. 91%. Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w tym okresie został zmniejszony o 11% do 34,8 tys. ton.

¹ A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy

² U, R, O – klasy uformowania tuszy, U- tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R - tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O - tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 - ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim odtuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złoży tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej*	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2016	I-XII	589,7	398,1	16,4	359,4	69,1	40,1	26,9
2016	VI	33,8	35,8	1,9	31,9	5,3	2,9	2,2
	VII	30,8	34,4	1,5	31,0	5,1	3,0	1,9
	VIII	30,5	32,3	1,3	28,9	5,5	3,2	2,1
	IX	31,2	34,1	1,2	31,1	5,8	3,3	2,3
	X	30,6	34,6	1,4	31,5	6,9	3,6	3,1
	XI	33,3	33,4	1,4	30,2	6,8	4,3	2,2
	XII	31,2	35,2	1,1	31,9	5,7	3,1	2,5
2017	I	32,5	30,2	0,9	27,4	5,6	3,2	2,2
	II	32,0	32,9	1,1	29,8	5,4	3,1	2,1
	III	39,0	37,3	1,3	34,1	6,5	3,8	2,5
	IV	30,9	32,7	1,0	29,7	4,9	2,8	1,9
	V	35,7	36,7	1,0	33,9	4,7	2,8	1,8
	VI	37,2	37,1	1,4	33,7	3,7	2,1	1,5
	VII	38,2	35,9	1,0	33,0	4,0	2,4	1,5
	VIII	37,8	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	123,9	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	99,0	-	-	-	-	-	-

* dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2016	V	6,09	9,33	25,02	25,93	4,11	4,26
	VI	6,11	9,17	25,02	25,94	4,09	4,25
	VII	5,96	10,72	25,10	26,12	4,21	4,38
	VIII	6,08	9,10	25,11	26,18	4,13	4,31
	IX	6,07	9,11	25,12	26,24	4,14	4,32
	X	5,86	9,11	25,21	26,32	4,30	4,49
	XI	5,94	9,08	25,21	26,33	4,24	4,43
	XII	6,22	9,60	25,25	26,60	4,06	4,28
2017	I	6,31	8,82	25,05	26,81	3,97	4,25
	II	6,19	9,32	25,03	27,00	4,04	4,36
	III	6,19	8,79	25,09	26,95	4,05	4,35
	IV	6,24	8,87	25,18	27,04	4,04	4,33
	V	6,28	9,13	25,19	27,05	4,01	4,31
	VI	6,23	9,21	25,18	27,12	4,04	4,35
	VII	6,19	9,23	25,34	27,16	4,09	4,39
	VIII	6,36	8,55	25,34	27,27	3,98	4,29
w % ceny	sprzed roku	104,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	102,7	-	-	-	-	-

* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

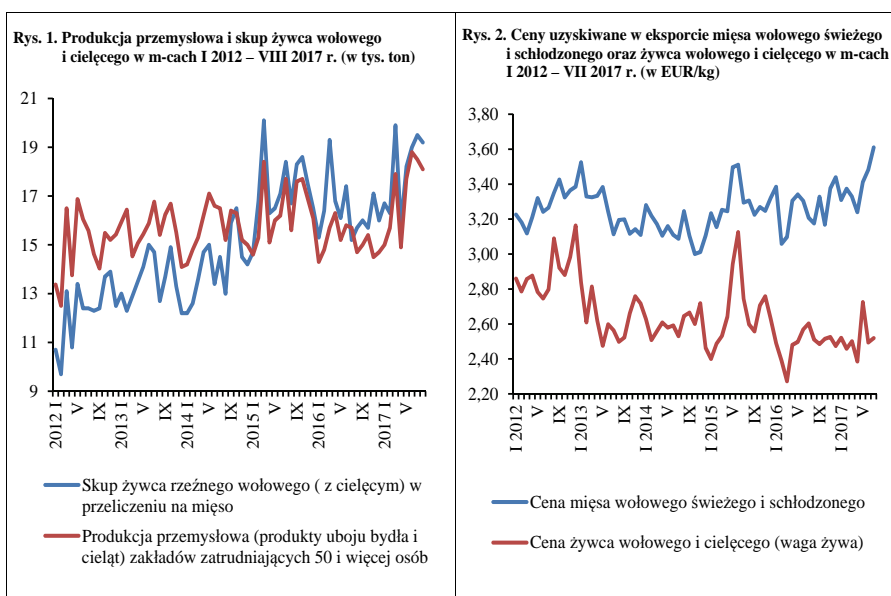
Wyszczególnienie	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,38	6,37	6,34	6,25	6,21	6,28	6,34	6,19	6,38	6,50
Byki (12-24 miesiące)	7,29	7,32	7,21	7,04	7,01	7,02	7,08	6,98	7,26	7,36
Krowy	4,75	4,81	4,86	4,92	5,00	5,04	5,09	4,98	5,03	5,20
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	12,00	11,64	12,19	12,07	12,17	13,00	13,33	13,10	12,72	12,83
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13266	12853	12657	12295	12254	12632	12643	12622	13101	13203
ćwierci z krów rzeźnych	10237	10273	10124	10146	10328	10823	10860	10353	10642	11160
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	373,89	374,98	374,63	372,39	370,16	372,63	372,73	371,90	324,14	329,18
Polska	312,90	318,55	319,74	312,38	314,29	319,36	322,32	315,89	377,78	381,01

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU	
2016	VI	342,87	402,81	372,98	321,22	377,01	304,04	424,16	362,19
	VII	338,49	384,61	369,58	322,92	374,00	299,59	409,46	356,91
	VIII	353,31	379,26	368,79	325,50	376,85	313,43	418,37	361,34
	IX	359,84	373,29	369,51	322,02	378,52	314,21	430,90	363,35
	X	364,85	361,71	370,85	322,99	372,33	310,88	409,77	360,39
	XI	373,60	357,92	377,23	326,64	384,51	309,92	419,31	366,69
2017	XII	395,31	379,65	394,70	344,58	410,48	325,25	444,63	385,38
	I	366,77	362,87	371,96	324,06	388,56	309,29	408,05	374,40
	II	378,17	375,38	383,60	336,31	408,70	319,66	421,56	375,30
	III	371,60	380,66	380,94	337,74	405,26	315,52	412,79	372,11
	IV	361,96	395,37	379,44	337,55	398,41	317,63	421,87	371,77
	V	360,54	406,45	381,50	337,77	393,78	321,72	427,29	371,73
	VI	361,84	408,60	381,67	338,97	387,51	319,48	425,47	372,56
	VII	364,10	400,48	384,04	340,01	392,60	317,40	428,81	373,33
VIII	379,90	385,05	385,26	345,24	403,04	326,37	423,02	377,51	

Źródło: Dane KE.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

Z notatki sygnałnej GUS wynika, że w czerwcu 2017 r. pogłowie trzody wyniosło 11,4 mln sztuk i było o 4,5% większe niż w czerwcu 2016 r. Pogłowie prosiąt zmniejszyło się o 3,1%. Pogłowie warchlaków wzrosło o 6,5%, a trzody na chów o wadze 50 kg i więcej o 3,5%, w tym loch prośnych o 2,8%. Pogłowie trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej wzrosło o 8,8%. Był to kolejny wzrost pogłowia trzody wywołany poprawą warunków chowu, która nastąpiła w drugiej połowie 2016 r. W grudniu 2016 r. pogłowie trzody wzrosło w skali roku o 4,9%, a w marcu 2017 r. o 7,6%.

Wzrost pogłowia trzody dotyczył większości województw. W ośmiu z nich, wzrost pogłowia był większy od średniego w kraju. W woj. lubuskim pogłowie trzody zwiększyło się o 11%, lubelskim o 10,4%, mazowieckim o 8,9%, warmińsko-mazurskim o 7,4%, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim po 6,1%, a w woj. małopolskim o 5,8%. W woj. opolskim wzrost pogłowia był zbliżony do średniego w kraju (4,9%), a woj. zachodniopomorskim nieco od niego mniejszy (3,5%). W dwóch województwach (podkarpackie i łódzkie) pogłowie trzody pozostało na poziomie sprzed roku, a w pozostałych czterech województwach obniżyło się. W woj. podlaskim jego spadek wyniósł 1,6%, woj. pomorskim 3,1%, śląskim 5,1%, a w woj. dolnośląskim 5,7%.

Uwagę zwraca relatywnie wysoki wzrost pogłowia trzody w dwóch województwach (lubelskie i mazowieckie), gdzie znajduje się jeden z trzech obszarów związanych z chorobą ASF (obszar ochronny, obszar z ograniczeniami lub obszar zagrożenia). W województwach tych mamy jednak do czynienia ze spadkiem pogłowia prosiąt, znacznie większym niż średni w kraju. W woj. lubelskim pogłowie to zmniejszyło się o 10%, a w woj. mazowieckim o 6%. Nie nastąpił tam też wzrost pogłowia loch prośnych. Pogłowie warchlaków zwiększyło się natomiast o 25% w woj. lubelskim i o 28% w woj. mazowieckim. Zmiany te mogą sugerować relatywnie wysoki import prosiąt w miesiącach poprzedzających badanie GUS. Pogłowie trzody na ubój wzrosło o 16,5% w woj. lubelskim i o 5% w woj. mazowieckim. Z kolei w woj. podlaskim spadek pogłowia prosiąt był nieco mniejszy niż średni w kraju, ale pogłowie loch prośnych zmniejszyło się o prawie 4%. Pogłowie warchlaków obniżyło się o 10%, a pogłowie trzody na ubój wzrosło o prawie 7%. Wpływ choroby ASF na rozwój pogłowia w tych województwach można

na bieżąco ocenić więc jako niewielki, ale struktura stada, która ukształtowała się w wyniku tych zmian wskazuje, że w przyszłości sytuacja ta może być odmienna, zwłaszcza w woj. mazowieckim, w którym relatywnie niski jest udział pogłowia macior prośnych.

W Polsce postępuje proces regionalizacji pogłowia trzody. W czerwcu 2017 r. 65% pogłowia znajdowało się w czterech sąsiadujących ze sobą województwach (wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie i mazowieckie), w tym prawie 36% pogłowia znajdowało się w największym pod tym względem woj. wielkopolskim.

Wstępne wyniki badania pogłowia w Unii Europejskiej wskazują, że oprócz Polski, wzrost pogłowia nastąpił w Hiszpanii (o 4,5%), w Wielkiej Brytanii (o 2,3) i w Danii (o 1,3%). W pozostałych krajach miał miejsce spadek pogłowia trzody. W Niemczech stopa spadku pogłowia była stosunkowo mała i wyniosła 0,2%, w tym macior prośnych 1,7%. Na Węgrzech pogłowie trzody obniżyło się o 7,2%, w Belgii o 2,9%, w Irlandii o 2,3%, a we Francji o 1,8%. W porównaniu z grudniem 2016 r. we wszystkich tych krajach stopa spadku pogłowia była jednak istotnie mniejsza, zwłaszcza w odniesieniu do macior prośnych. Na przykład w Belgii spadek pogłowia trzody w czerwcu był taki sam jak w grudniu 2016 r., ale spadek pogłowia macior prośnych o połowę mniejszy, natomiast w Danii już nastąpiło przekształcenie tendencji spadkowej w tendencję wzrostową. Wyniki te sugerują, że w końcu roku w i połowie 2018 r. możemy mieć do czynienia ze wzrostem pogłowia trzody w wielu krajach unijnych, co niewątpliwie wpłynie na wielkość produkcji i ceny trzody.

W Polsce, po dobrych warunkach chowu w sezonie 2016/2017, w sezonie 2017/2018 warunki te prawdopodobnie pogorszą się. Wskazują na to pierwsze miesiące tego sezonu, charakteryzujące się stagnacją cen trzody i wzrostem cen zbóż i pasz. W rezultacie średnia w okresie dwóch miesięcy (lipiec i sierpień) relacja cen żywiec:żyto zawężała się z 1:9,1 w analogicznym okresie 2016 r. do 1:8,1 a relacja cen żywiec:jęczmień z 1:7,8 do 1:7,1.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2016	I	126,5	108,4	58,9	97,0	52,8	98,7	6,1
	II	126,5	125,3	65,9	118,7	53,9	106,7	12,0
	III	131,7	97,8	63,2	99,5	68,1	103,3	-4,9
	IV	119,9	112,8	67,0	120,1	56,2	104,5	10,8
	V	122,5	105,0	66,5	111,6	57,1	100,5	9,4
	VI	119,2	100,8	71,1	114,7	52,7	91,5	18,4
	VII	111,3	95,0	57,4	88,4	54,6	89,7	-1,3
	VIII	125,0	115,2	65,7	106,1	61,6	104,8	4,1
	IX	123,5	105,3	70,4	104,1	58,0	91,6	12,4
	X	129,7	105,1	68,2	98,1	66,4	107,6	1,8
	XI	131,6	102,1	66,4	100,9	60,5	105,2	5,9
	XII	134,8	99,9	61,7	105,5	57,9	95,1	3,8
2017	I	122,9	97,1	63,8	108,3	54,2	102,7	9,6
	II	119,0	94,0	68,3	103,6	51,9	96,3	16,4
	III	137,8	104,7	78,5	124,2	65,3	95,9	13,2
	IV	120,8	100,6	64,1	95,7	55,0	97,9	9,1
	V	125,0	102,1	71,2	107,1	61,8	108,2	9,4
	VI	115,9	97,2	68,9	96,9	58,8	111,6	10,1
	VII	129,0	115,9	59,4	90,4	59,0	108,1	0,4
	VIII	139,4	111,5	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2016	I	3,96	6,4	5,5	136,37	2,9	260,16	1,5	143
	II	4,10	6,9	5,7	137,95	3,0	258,05	1,6	139
	III	4,20	7,1	5,9	136,91	3,1	255,47	1,6	146
	IV	4,10	7,0	5,8	136,81	3,0	254,47	1,6	147
	V	4,50	7,6	6,4	136,59	3,3	252,96	1,8	153
	VI	4,90	8,2	7,0	137,30	3,6	253,06	1,9	151
	VII	5,30	8,8	7,6	137,31	3,9	253,46	2,1	155
	VIII	5,31	9,3	8,0	137,36	3,9	253,98	2,1	155
	IX	5,29	8,8	7,8	136,31	3,9	254,17	2,1	164
	X	5,02	8,6	7,5	137,21	3,7	252,89	2,0	167
	XI	4,91	8,3	7,2	135,82	3,6	252,25	1,9	171
	XII	5,03	8,6	7,3	138,87	3,6	251,54	2,0	165
2017	I	4,91	8,3	7,1	138,85	3,5	251,64	2,0	167
	II	4,83	8,0	6,9	139,65	3,5	252,69	1,9	172
	III	4,99	8,2	6,9	139,83	3,6	252,84	2,0	175
	IV	5,39	8,8	7,5	137,85	3,9	252,69	2,1	182
	V	5,53	8,7	7,5	137,04	4,0	252,29	2,2	188
	VI	5,61	8,7	7,5	137,43	4,1	252,23	2,2	188
	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2016 I	5,19	12,32	19,78	12,36	13,69	23,92	15,37	111,1	120,9	124,4
II	5,37	12,23	19,70	12,30	13,65	24,08	15,27	111,6	122,2	124,1
III	5,50	12,27	19,71	12,33	13,49	24,09	15,26	109,9	122,2	123,8
IV	5,37	12,25	19,72	12,26	13,55	24,12	15,20	110,6	122,3	124,0
V	5,89	12,56	19,76	12,28	13,62	24,04	15,09	108,4	121,7	122,9
VI	6,41	12,84	19,82	12,34	13,89	24,43	15,31	108,2	123,3	124,1
VII	6,94	13,10	20,07	12,53	14,25	24,65	15,10	108,8	122,8	120,5
VIII	6,95	13,18	20,21	12,38	14,46	24,92	15,53	109,7	123,3	125,4
IX	6,93	13,27	20,26	12,64	14,50	24,86	15,59	109,3	122,7	122,7
X	6,58	13,17	20,34	12,71	14,57	25,04	14,57	110,6	123,1	123,1
XI	6,43	13,10	20,30	12,71	14,41	25,08	15,93	110,0	123,5	125,3
XII	6,59	13,24	20,34	12,71	14,53	24,93	15,83	109,7	122,6	124,5
2017 I	6,43	13,13	20,32	12,62	x	25,01	x	x	123,0	x
II	6,33	12,99	20,34	12,67	x	25,16	x	x	123,7	x
III	6,40	13,05	20,39	12,72	x	24,97	x	x	122,5	x
IV	7,05	13,44	20,47	12,90	x	25,12	x	x	122,7	x
V	7,23	13,68	20,65	13,11	x	25,25	x	x	122,3	x
VI	7,33	13,74	20,79	13,29	x	25,41	x	x	122,2	x
VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
VIII	6,91				x	25,75	x	x		x

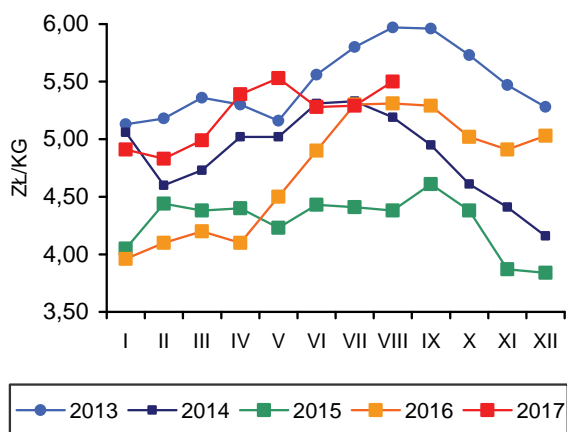
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

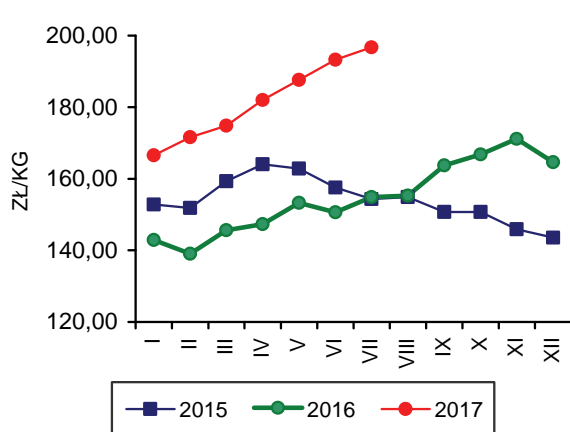
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-28	Niemczech	Danii
2016 I	127,45	122,08	132,89	121,82	95,6	91,9	100,2
II	127,66	126,29	133,20	121,81	98,9	94,8	103,7
III	127,29	130,92	131,93	120,13	102,9	99,2	109,0
IV	127,57	127,53	131,85	123,73	100,0	96,7	103,1
V	136,85	136,86	143,89	128,84	100,0	95,1	106,2
VI	151,40	150,30	157,84	140,85	99,3	95,2	106,7
VII	161,54	161,22	168,60	149,63	99,8	95,6	107,7
VIII	163,46	163,28	169,78	147,14	99,9	96,2	111,0
IX	165,64	164,76	172,77	150,90	99,5	95,4	109,2
X	158,01	155,69	161,21	147,49	98,5	96,6	105,6
XI	151,55	149,12	157,48	142,51	98,4	94,7	104,6
XII	153,09	151,47	159,67	146,20	98,9	94,9	103,6
2017 I	151,69	149,99	157,40	141,79	98,9	95,3	105,8
II	152,31	148,98	156,61	141,49	97,8	95,1	105,3
III	156,53	153,49	161,92	143,98	98,1	94,8	106,6
IV	168,85	169,22	176,82	153,96	100,2	95,7	109,9
V	174,01	176,02	182,65	161,56	101,2	96,4	109,0
VI	176,72	178,89	185,64	163,49	101,2	96,4	109,4
VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

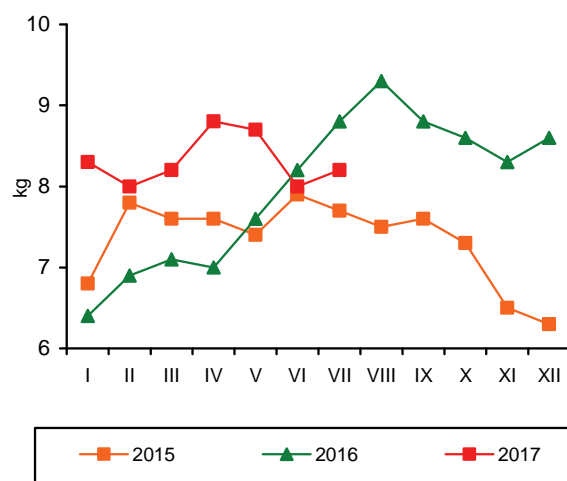
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

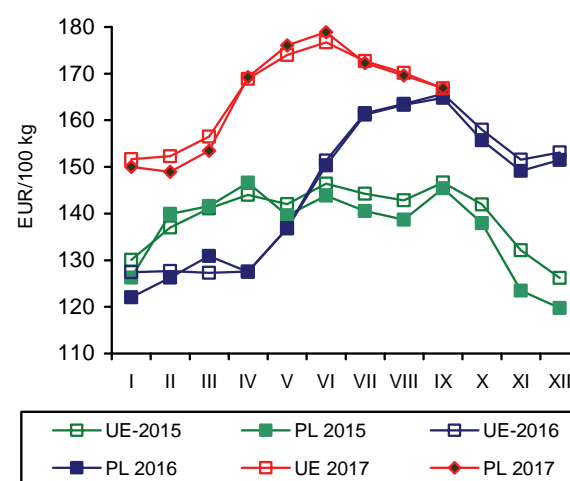
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

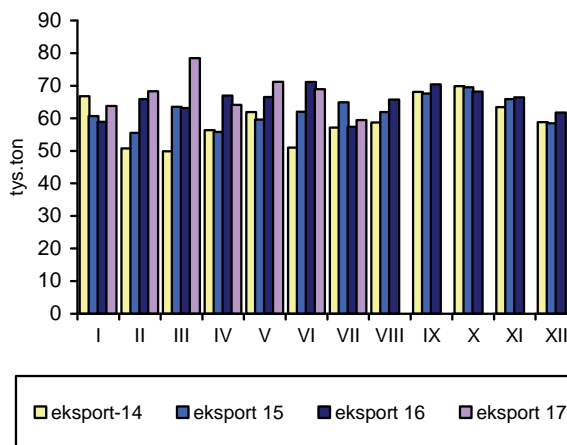
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

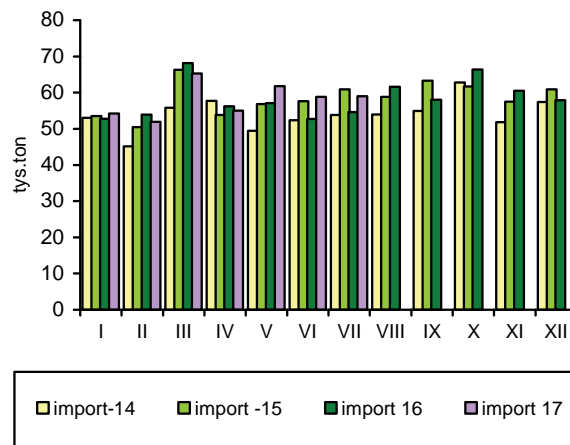
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w sierpniu 2017 r. ok. 228 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 0,4% więcej niż przed miesiącem i o 10,7% więcej niż przed rokiem. W okresie ośmiu miesięcy br. łącznie produkcja mięsa drobiowego w dużych zakładach przemysłowych była o 9,9% wyższa niż w tym samym okresie przedniego roku. Dynamika ta jest jednak znacząco wolniejsza niż w roku 2016, kiedy wskaźnik wzrostu wyniósł 17,2%. Jest to w dużym stopniu następstwem występowania w Polsce ognisk wirusa grypy ptaków w okresie od grudnia ubiegłego do kwietnia bieżącego roku.

Skutkiem wystąpienia wirusa jest też spowolnienie przyrostu eksportu. Sprzedaż zagraniczna w okresie siedmiu miesięcy br. była o 8,4%, tj. o prawie 48 tys. ton większa niż przed rokiem. Spowolnienie to jest w dużym stopniu następstwem restrykcji importowych związanych z grypą ptaków, wprowadzonych przez wiele państw spoza UE będących odbiorcami polskiego drobiu. Eksport drobiu stanowił ok. 35% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego, podczas gdy jeszcze w końcu pierwszego kwartału br. ok. 42%. Import mięsa drobiowego zwiększył się w okresie siedmiu miesięcy 2017 r. o ponad 26,9%, tj. o 6,2 tys. ton w relacji do analogicznego okresu 2016 r. Nadal jest to jednak niewielki odsetek krajowej konsumpcji.

W okresie ośmiu miesięcy 2017 r. nieznacznie wzrosły przeciętne koszty paszowe w chowie kurcząt rzeźnych. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt podrożały o 0,6% w relacji rok do roku. Pasje dla indyków były o 2,3% droższe. W sierpniu 2017 r., w porównaniu z lipcem, pasze dla kurcząt były średnio o 1,3% tańsze, a dla indyków o 0,8% tańsze. Ceny skupu kurcząt były we wrześniu 2017 r. takie same jak w sierpniu, ale o 3,3% przewyższały poziom z poprzedniego roku. Ceny skupu indyków rzeźnych obniżyły się o 1,2% w relacji do sierpnia, ale również były, o 3,6%, wyższe niż przed rokiem. W okresie dziewięciu miesięcy br. przeciętna cena skupu kurcząt była o 1,3% niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a indyków o 4,8% niższa. Średnia relacja cen żywiec/pasza na rynku kurcząt wyniosła 2,56 wobec 2,60 przed rokiem, a na rynku indyków 3,77 wobec 4,05. Optymalność produkcji kurcząt i indyków uległa więc dalszemu pogorszeniu.

Przeciętna cena zbytu tuszki kurcząt w zakładach przemysłu drobiarskiego była we wrześniu br. o 10% niższa niż przed miesiącem i o 6,3% niższa niż przed rokiem. Cena zbytu indyków obniżyła się w relacji do

sierpnia o 0,6%, ale była o 2,4% wyższa niż we wrześniu 2016 r. Przyczyniła się do tego wysoka podaż mięsa drobiowego na rynku. Średnia miesięczna cena detaliczna kurczęcia patroszonego w okresie styczeń-sierpień 2017 r. wyniosła 6,93 zł/kg i była zbliżona do ceny w analogicznym okresie poprzedniego roku. Można więc stwierdzić, że mimo grypy ptaków, ceny drobiu na polskim rynku detalicznym były stabilne, a wysoka podaż przeciwdziałała wzrostowej tendencji obserwowanej na rynku produktów mięsnych, wynikającej z antycypowania przez handel większego popytu konsumentów wynikającego ze wzrostu dochodów.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim poprawiły się. W sierpniu 2017 r. średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 40,2% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 33,4%. Przeciętna cena sprzedaży tuszek kurcząt w UE wzrosła w tym czasie o 4,1%, podczas gdy w Polsce obniżyła się o 0,9%. Spośród obserwowanych państw członkowskich UE spadek cen kurcząt patroszonych notowano jeszcze w Holandii. W Czechach, Hiszpanii, Francji, Niemczech i na Węgrzech ceny sprzedaży kurcząt wzrosły. Średnio w okresie ośmiu miesięcy 2017 r. cena unijna była o 46,8% wyższa od ceny polskiej wyrażonej w euro, co zapewnia dużą przewagę konkurencyjną polskim eksporterom.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych w pierwszym kwartale 2017 r. wyniosła średnio 1,55 kg, a wędlin drobiowych 0,18 kg. Był to poziom spożycia taki sam jak w analogicznym okresie poprzedniego roku. W całym 2016 r. bezpośrednia miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego wyniosła 1,57 kg na jednego mieszkańca i była wyższa o 2,6% niż w roku poprzednim, a wędlin drobiowych 0,18 kg, co oznaczało wzrost o 4,3% w porównaniu do 2015 r. W roku bieżącym, mimo dużej podaży i relatywnie niskich cen drobiu, jego spożycie w gospodarstwach domowych nie zwiększyło się.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
I	146,0	162,0	174,0	195,0	212,0
II	131,0	142,0	159,0	188,0	196,0
III	148,0	157,0	174,0	198,0	230,0
IV	157,0	169,0	171,0	218,0	209,0
V	151,0	163,0	182,0	196,0	232,0
VI	144,0	145,0	173,0	206,0	228,0
VII	157,0	169,0	174,0	201,0	227,0
VIII	151,0	154,0	165,0	206,0	228,0
IX	150,0	171,0	172,0	211,0	
X	175,0	179,0	201,0	217,0	
XI	162,0	163,0	189,0	220,0	
XII	155,0	156,0	190,0	207,0	
RAZEM	1827,0	1930,0	2124,0	2463,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2016	2017	2016	2017
I	2958	4234	72222	86881
II	2743	4669	76211	84292
III	2612	5202	81296	90565
IV	3143	3717	86933	84991
V	4120	4244	85630	93593
VI	2965	3952	86315	94165
VII	4402	3087	83359	85293
VIII	4009		81933	
IX	4748		90229	
X	5014		97592	
XI	4614		97405	
XII	5222		84670	
RAZEM	46550		1023795	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
I	1318	1281	3,14	3,12	6,63	6,76	6,82	6,60
II	1310	1302	3,27	3,28	6,58	6,26	6,64	6,66
III	1290	1300	3,38	3,41	6,55	6,17	6,84	6,94
IV	1278	1304	3,28	3,28	6,45	6,02	6,67	6,89
V	1264	1315	3,48	3,20	6,92	5,82	7,05	6,88
VI	1293	1307	3,44	3,35	6,55	6,10	6,96	6,94
VII	1313	1320	3,55	3,43	6,97	6,06	7,12	7,25
VIII	1300	1303	3,53	3,48	6,83	6,58	7,23	7,26
IX	1288		3,37	3,48	6,33	5,93	7,06	
X	1269		3,18		6,68		6,74	
XI	1253		3,10		6,49		6,67	
XII	1265		3,08		6,09		6,45	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I	1377	1350	1343	6,02	5,91	4,94	8,85	8,83	7,90
II	1395	1331	1369	6,02	5,73	5,05	8,74	8,73	8,20
III	1393	1347	1351	5,97	5,65	5,05	9,68	9,78	8,44
IV	1361	1325	1358	5,99	5,48	5,14	8,75	8,50	8,75
V	1342	1328	1366	5,97	5,38	5,21	8,86	8,85	8,71
VI	1337	1332	1382	5,99	5,36	5,47	8,94	8,67	8,52
VII	1343	1355	1395	5,99	5,17	5,31	8,86	8,10	8,46
VIII	1339	1336	1384	5,96	5,09	5,17	8,97	8,19	8,30
IX	1325	1317		5,94	5,03	5,11	8,96	8,06	8,25
X	1333	1300		5,98	4,97		8,96	7,91	
XI	1338	1290		5,97	5,01		8,81	8,68	
XII	1350	1311		5,94	5,00		9,84	9,01	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	192,50
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	191,81
IX	132,94	260,00	183,52	151,98	225,00	201,00	175,70	189,31
X	125,02	260,00	183,51	152,47	225,00	198,90	162,16	186,84
XI	118,85	260,00	183,70	150,15	225,00	193,59	157,70	181,58
XII	114,62	260,00	184,36	149,45	225,00	188,10	159,94	179,85
2016 I	115,10	259,32	184,38	149,17	225,00	186,00	158,60	179,56
II	116,51	262,10	183,28	148,55	225,00	186,00	156,73	177,61
III	126,21	265,00	182,71	148,59	225,00	186,00	160,46	179,01
IV	117,85	265,43	181,69	146,45	225,00	186,00	159,55	177,68
V	129,49	266,52	180,98	142,14	225,00	186,00	156,69	181,83
VI	121,68	267,00	178,18	142,80	225,00	186,00	162,25	181,41
VII	129,36	266,32	177,54	140,45	225,00	186,00	165,52	178,59
VIII	132,09	266,00	176,03	141,14	225,00	182,13	163,04	176,24
IX	119,34	266,87	175,33	139,76	225,00	181,20	158,18	175,79
X	109,95	267,00	175,50	142,96	225,06	179,71	155,47	174,55
XI	107,57	267,00	176,10	143,48	229,30	174,33	153,32	174,20
XII	105,62	267,00	174,84	140,08	230,00	171,00	158,25	174,46
2017 I	109,51	265,06	174,73	140,00	230,00	171,00	167,56	176,00
II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	171,00	164,31	178,47
III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	171,00	156,94	177,62
IV	118,21	266,70	176,34	143,56	230,00	171,00	160,21	180,74
V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	171,00	169,53	182,20
VI	129,28	270,63	177,89	145,74	230,00	171,00	175,83	184,92
VII	131,51	269,13	181,45	144,31	230,00	171,00	178,04	178,24
VIII	130,90	270,42	182,71	149,22	230,00	171,00	172,09	183,48

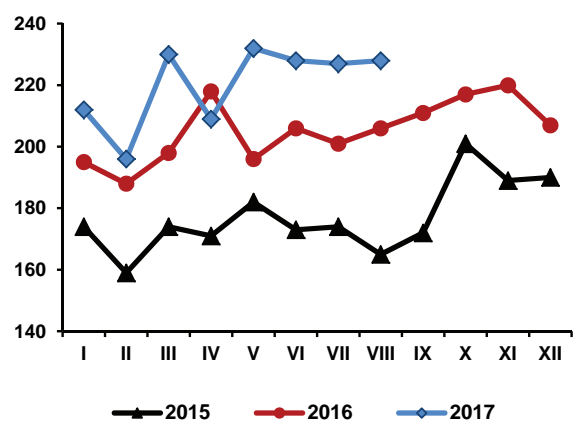
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

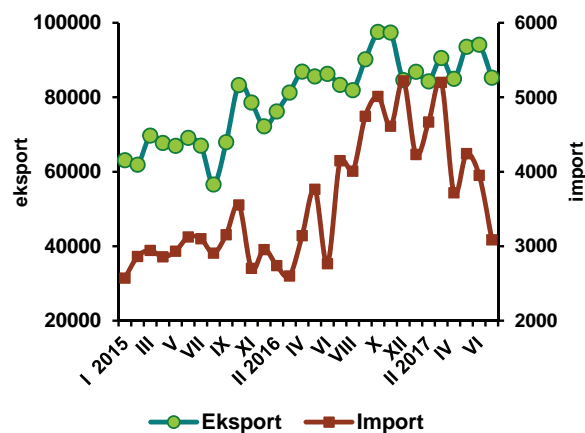
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I	1,54	1,55	1,55	0,18	0,18	0,18
II	1,51	1,51		0,17	0,18	
III	1,47	1,55		0,18	0,18	
IV	1,61	1,67		0,17	0,19	

Źródło: Dane GUS.

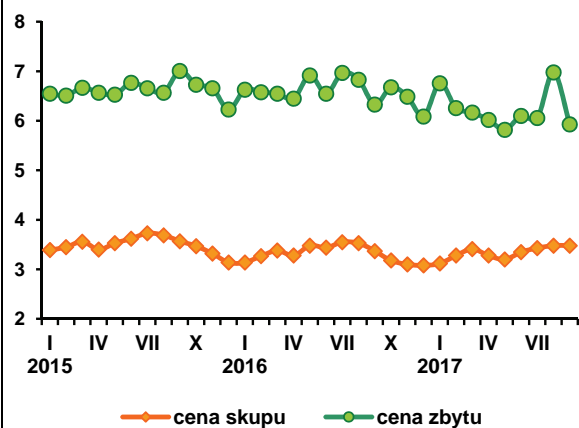
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

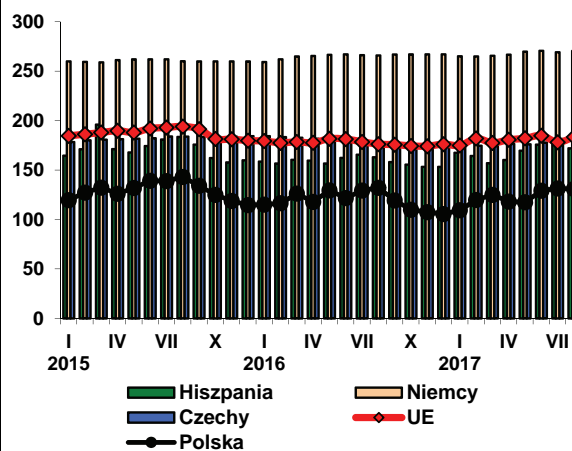
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i MF.

We wrześniu 2017 r. średnia miesięczna cena jaj wszystkich klas wagowych, sprzedawanych przez zakłady pakujące, wyniosła 35,55 zł/100 sztuk i była o 5% wyższa niż w sierpniu i o 7,6% wyższa niż w roku poprzednim. W relacji rok do roku najbardziej, bo aż o 15,4% podrożały jaja bardzo duże, klasy XL. Jaja duże, klasy L były droższe o 8,2%, jaja średnie, klasy M zdrożały o 2,2%, a jaja małe, klasy S o 1,6%. W relacji miesiąc do miesiąca we wrześniu br. podrożały jaja wszystkich klas wagowych. Najbardziej jaja klasy S (o 14,5%) i klasy L (o 7,6%). Ceny jaj średnich, klasy M wzrosły o 0,6%, a bardzo dużych, klasy XL o 1,1%. W okresie od stycznia do września 2017 r. przeciętna miesięczna cena jaj klasy XL była wyższa o 9,1% niż w analogicznym okresie 2016 r., jaj klasy L o 3,7%, klasy M o 0,6%, natomiast jaja klasy S potaniały o 1,4%.

Przeciętne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek w okresie ośmiu miesięcy br. były o 2,5% wyższe niż w takim samym okresie roku poprzedniego, ale ceny jaj sprzedawanych przez fermy produkcyjne wzrosły o ok. 20%. Ceny producenta wynosiły średnio w tym okresie ok. 0,30 zł/sztukę, wobec 0,25 zł w 2016 r. Opłacalność produkcji jaj, która w 2016 r. kształtowała się na bardzo niskim poziomie, od końca ubiegłego roku do sierpnia bieżącego roku uległa znaczącej poprawie. W czerwcu zanotowano spadek cen sprzedaży jaj przez fermy o ok. 3,5% w relacji miesiąc do miesiąca. Miało to związek z silnym ponad 23% zmniejszeniem sprzedaży zagranicznej jaj świeżych w pierwszej połowie roku. W sierpniu 2017 r. przeciętna cena jaj płacona na szczeblu fermy powróciła do wysokiego poziomu z pierwszego kwartału.

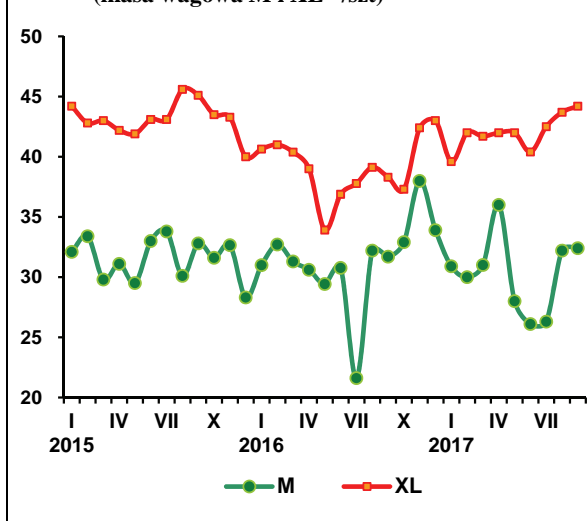
Geny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego były we wrześniu 2017 r. o ok. 16% wyższe niż przed miesiącem i aż o ok. 60% wyższe niż przed rokiem. Na rynku jaj przerobowych występuje nadal silna wahliwość cen skupu. Ceny te kształtowały się w 2017 r. w przedziale od 2832 do 4466 zł/tonę.

Przeciętna miesięczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych w okresie styczeń-sierpień 2017 r. była o ok. 4% wyższa niż w analogicznym okresie 2016 r. W sierpniu br. jaja w detalu sprzedawane były średnio po 0,52 zł/sztukę - podobnie jak w pierwszych czterech miesiącach roku, ale była to cena o 6,1% wyższa niż w sierpniu 2016 r. Zmiany cen jaj w detalu były więc podobne jak w zakładach pakujących.

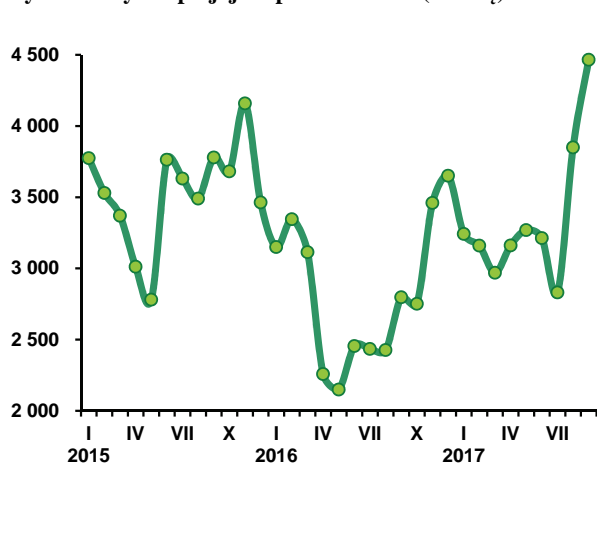
W 2016 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 1,2%, a import o 16,1% większy niż w roku poprzednim. Eksport przetworów z jaj wzrósł o 30,2%, natomiast import o 33,8%. W okresie styczeń- lipiec 2017 r. sprzedano za granicą o 21,4% mniej jaj w skorupkach, ale o 9,6% więcej przetworów z jaj niż w analogicznym okresie 2016 r. Zmniejszenie eksportu jaj świeżych to w dużym stopniu efekt grypy ptaków i dużej podaży jaj w całej UE. Polska nie wykazuje tu również przewagi cenowej, jaką ma na rynku mięsa drobiowego. W okresie od stycznia do sierpnia cena polskich jaj (średnia cena jaj klasy L i M) wyrażona w euro była o ok. 5% wyższa niż przeciętna cena unijna. Niektórzy importerzy nie objęli restrykcjami produktów poddanych obróbce termicznej, stąd wzrost eksportu przetworów z jaj. Import jaj świeżych zwiększył się w okresie styczeń-lipiec o 6,8%, a przetworzonych o 10,9%. Jednak w lipcu zakupiono za granicą o 31% mniej jaj w skorupkach i o 40% mniej przetworów z jaj niż w lipcu 2016 r.

W skali całego 2016 r. spożycie jaj w gospodarstwach domowych nie uległo zmianie w porównaniu z rokiem poprzednim, było jednak o 2,2% niższe niż w 2014 r. W pierwszym kwartale br. konsumpcja bezpośrednia jaj wyniosła 12,6 sztuki na osobę i była taka sama jak w analogicznym okresie przed rokiem. Spożycie jaj w gospodarstwach domowych nie wykazuje więc tendencji wzrostowej. Jest to m.in. skutek drożenia jaj w handlu detalicznym.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
I	1403	2274	24131	19138	383	589	1655	2331
II	1097	1851	22617	16586	530	876	2224	2278
III	1646	1985	22399	15673	396	741	2271	2597
IV	1704	1385	19164	14864	382	331	2062	2217
V	1590	1514	21546	18278	603	594	2836	2966
VI	1776	1557	18793	16009	554	387	2313	2217
VII	1921	1332	18576	15249	707	426	1631	1832
VIII	1762		18420		637		1997	
IX	1307		16709		818		2125	
X	1445		18178		769		2445	
XI	1853		17930		493		2629	
XII	1985		18434		426		2310	
RAZEM	19489		236897		6698		26498	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
I	40,64	39,60	34,64	34,90	30,99	30,90	30,06	24,00
II	41,00	42,00	36,69	34,00	32,70	30,00	23,66	25,00
III	40,38	41,70	35,23	33,00	31,29	31,00	28,62	30,00
IV	39,01	42,00	33,13	40,50	30,61	36,00	26,01	26,00
V	33,91	42,00	33,13	32,00	29,42	28,00	23,03	23,00
VI	36,88	40,40	31,29	31,90	30,77	26,10	24,90	23,90
VII	37,78	42,50	29,42	31,80	21,61	26,30	18,92	21,30
VIII	39,12	43,70	33,14	36,70	32,20	32,20	24,30	22,80
IX	38,30	44,20	36,50	39,50	31,70	32,40	25,70	26,10
X	37,30		34,10		32,90		20,40	
XI	42,40		38,40		38,00		28,99	
XII	43,00		35,70		33,90		30,60	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

W Unii Europejskiej trwa nadal spadkowa tendencja cen jagniąt. W I półroczu 2017 r. przeciętna cena jagniąt wyniosła 558 EUR/100 kg i była niższa niż rok wcześniej o 2%. W pierwszych dwóch miesiącach drugiego półroczu, a więc w lipcu i w sierpniu, cena jagniąt wyniosła odpowiednio 541 i 562 EUR/100 kg wagi poubojowej. W stosunku do analogicznych miesięcy 2016 r. ceny te były niższe o 3 i 4%. Ceny owiec ciężkich, które do niedawna także charakteryzowały się tendencją spadkową, od maja br. zaczęły rosnać w skali roku. W I półroczu przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w UE-28 491 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 5% niższa niż w I półroczu 2016 r. W lipcu wyniosła ona 529 EUR/100 kg, a w sierpniu 505 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż rok wcześniej o 7,5 i 2,3%.

W Polsce przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w I półroczu 2017 r. 360 EUR/100 kg i była o 1% niższa niż w I półroczu 2016 r. W lipcu wyniosła ona 354 EUR/100 kg i była o 1% wyższa niż w lipcu 2016 r. W sierpniu cena polskich owiec ciężkich wyniosła 412 EUR/100 kg i była o 16% wyższa niż w sierpniu 2016 r.

Cena skupu żywca baraniego wyniosła w I półroczu 2017 r. 6,61 zł/kg i była o 3% niższa niż rok wcześniej. W lipcu br. cena ta obniżyła się do 5,79 zł/kg i była o 27% niższa niż w lipcu 2016 r. W sierpniu wyniosła ona 6,00 zł/kg i była o 7% niższa niż przed rokiem. Częściowym

wy tłumaczeniem spadku tych cen może być zmiana struktury skupu owiec. Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wskazują, że w lipcu 2017 r. owce o wadze 17-24 kg stanowiły 3%, a o wadze 24-31 kg 42% (łącznie 45%) skupowanych owiec, podczas gdy w lipcu 2016 r. było to odpowiednio 3% i 73% (łącznie 76%). Znacząco mniejszy udział owiec o korzystniejszych parametrach handlowych (wyższe ceny) wpłynął niewątpliwie na wysokość przeciętnej ceny skupu w lipcu br.

W krótkookresowej prognozie z czerwca 2017 r. Komisja Europejska przewidywała, że produkcja baraniny w 2017 r. w UE-28 będzie o 2% większa niż przed rokiem, a jej import mniejszy o 12%. W rezultacie podaź rynkowa (produkcja po uwzględnieniu salda handlu zagranicznego) może wynieść 1074 tys. ton, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego o prawie 2%. Konsekwencją może być wzrost cen owiec w 2018 r. Komisja Europejska przewiduje, że w 2018 r. nastąpi niewielkie zmniejszenie konsumpcji z 1,9 do 1,8 kg/mieszkańca.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	Zmiana w % 2016/2015
I półrocze	928	609	735	121
II półrocze	876	478	531	111
Rok	1 804	1 087	1 266	116

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2015	130,5	94,2	284,5	178,7	150,8	135,5	125,5	78,9	66,2	62,1	68,6	147,6	1523
2016	74,1	88,2	116,8	261,3	132,9	43,0	88,5	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	56,8	93,6	41,1	146,2	88,1	31,7	70,5	x	x	x	x	x	x
Import 2015	41,5	108,9	131,1	143,2	110,8	115,9	123,2	40,9	86,4	41,4	75,3	44,0	1063
2016	107,1	86,3	149,8	122,4	98,4	40,2	75,8	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	258,1	79,2	114,3	85,5	88,8	34,7	61,5	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2015/2016	6,98	7,05	6,50	8,01	6,48	5,97	8,59	5,86	6,89	7,10	7,96	6,45
2016/2017	7,29	6,75	6,52	7,56	6,20	6,26	7,39	7,45	6,09	6,28	5,79	6,00
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,4	95,7	100,3	94,4	95,7	104,9	86,0	127,1	88,4	88,5	72,7	93,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VI 2016	7,9	17,2	1,80	3,83
VII	7,7	16,7	1,76	3,74
VIII	7,7	16,7	1,78	3,78
IX	7,6	16,5	1,76	3,74
X	7,6	16,5	1,76	3,74
XI	7,5	16,3	1,70	3,61
XII	8,3	18,0	1,90	4,12
I 2017	7,8	16,6	1,81	3,85
II	7,7	16,3	1,78	3,79
III	7,8	16,6	1,84	3,92
IV	8,1	17,6	1,67	4,13
V	7,9	17,1	1,87	4,07
VI	7,7	16,8	1,82	3,98
VII	7,4	16,0	1,74	3,76
VIII	7,6	16,5	1,78	3,86

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2015/2016	53,17	52,40	54,08	54,47	55,18	54,51	54,90	55,73	55,46	55,35	55,14	55,43
2016/2017	54,38	54,95	55,17	54,94	55,04	54,35	53,10	53,55	54,38	55,02	55,36	55,01
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,3	104,9	102,0	100,9	99,7	99,7	96,7	96,1	98,1	99,4	100,4	99,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-28												
2015/2016	636,2	639,2	635,5	619,3	604,4	575,8	578,8	562,1	544,9	543,9	555,6	585,2
2016/2017	598,9	620,5	623,7	619,1	621,5	554,0	512,7	541,7	555,7	562,7	541,4	561,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	94,1	97,1	98,1	100,0	94,4	96,2	88,6	96,4	102,0	103,5	97,4	96,0
Włochy												
2015/2016	640,9	659,2	663,9	657,5	596,3	552,3	594,0	530,1	517,7	539,9	572,1	578,2
2016/2017	601,7	633,6	616,0	588,8	527,2	492,3	513,7	627,5	578,4	625,3	607,6	617,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,9	96,1	92,8	89,6	88,4	89,1	86,5	118,4	111,7	120,8	106,2	106,8

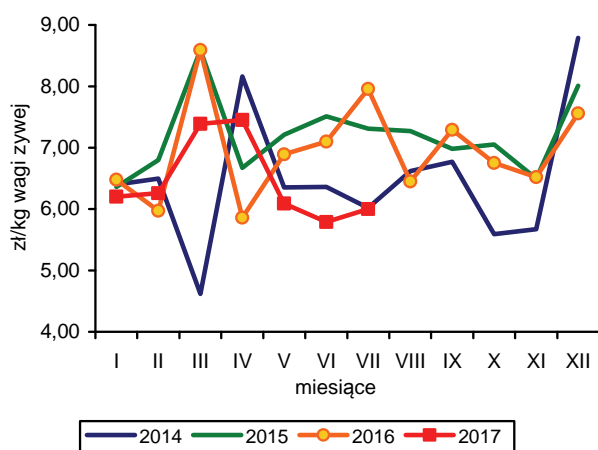
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

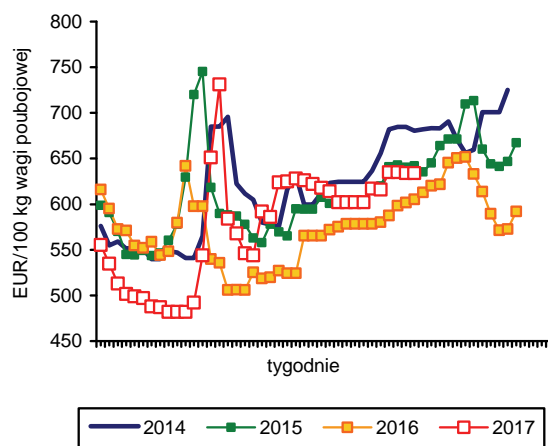
Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
UE-28												
2015/2016	485,8	477,0	495,1	498,9	508,3	520,2	531,7	526,2	522,1	504,3	491,8	493,6
2016/2017	489,4	469,0	468,8	478,7	461,1	455,3	470,6	491,5	523,4	541,9	528,9	504,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,7	98,3	94,7	96,0	90,7	87,5	88,5	93,4	100,2	107,5	107,5	102,3
Wielka Brytania												
2015/2016	472,4	455,4	484,9	500,6	511,8	536,7	546,6	529,6	549,9	525,6	496,3	483,2
2016/2017	471,9	430,6	438,4	454,8	440,7	448,3	466,5	484,5	535,0	559,6	510,1	469,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,9	94,6	90,4	90,9	86,1	83,5	85,3	91,5	97,3	106,5	102,8	97,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

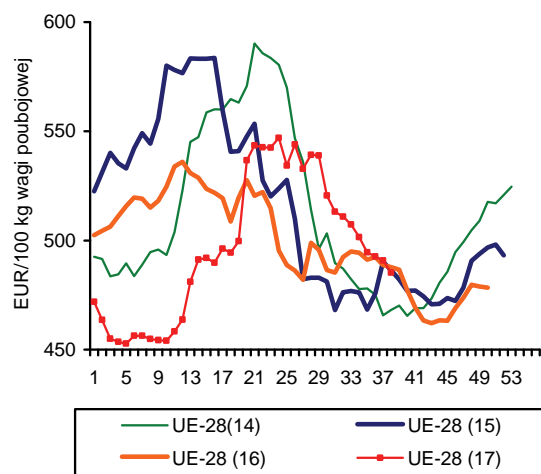
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

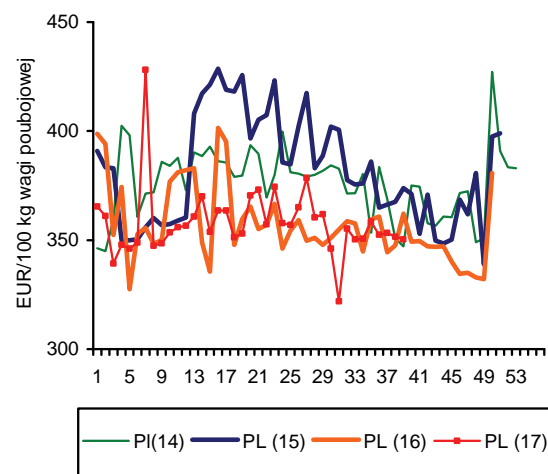
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

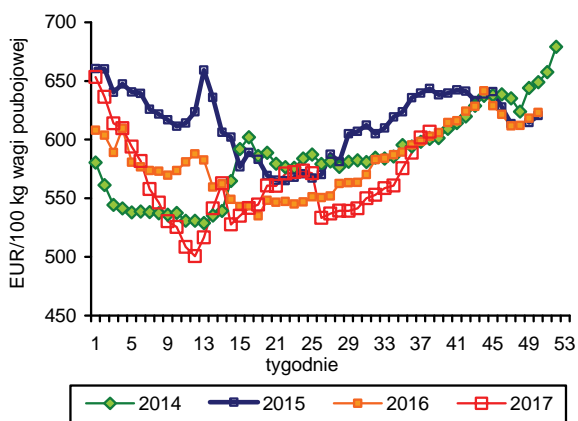
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

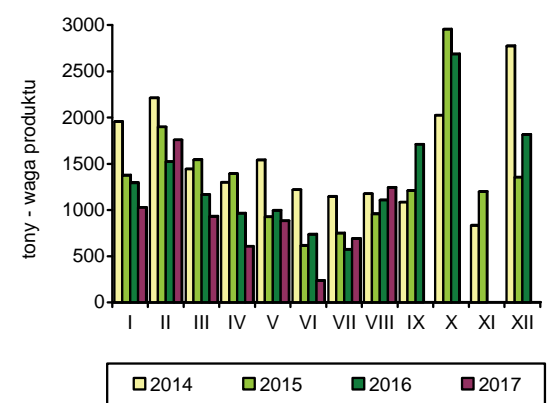
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28.

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-sierpień 2017 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 102,0 tys. ton i były o 5,6% niższe niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. Zwiększyły się połowy szprotów (o 13,5% do 61,1 tys. ton) oraz łososi (2-krotnie do 4,0 tys. sztuk), a wyładunki pozostałych ważniejszych gatunków ryb były niższe niż przed rokiem. Połowy dorszy obniżyły się o 37,3% do 4,1 tys. ton, storni o 25,2% do 9,2 tys. ton, a śledzi o 16,0% do 23,7 tys. ton. Wykorzystanie kwot połowowych na koniec sierpnia 2017 r. wyniosło: dla szprotów 81,4%, dla śledzi 47,4%, dla dorszy 40,0%, a dla łososi 66,9%.

W okresie styczeń-lipiec 2017 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 241,0 tys. ton i była o 2,1% niższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spadek produkcji obserwuje się przede wszystkim w asortymencie ryb wędzonych (o 21,7% do 40,1 tys. ton), w tym podaż wędzonych łososi ograniczono o 13,4% do 28,9 tys. ton. Produkcja wyrobów wysokoprzetworzonych zwiększyła się o 1,8% do 125,2 tys. ton, w tym konserw i prezerw o 3,1% do 48,1 tys. ton, przy niższej niż przed rokiem produkcji marynat (o 1,0% do 42,9 tys. ton). Podstawowym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębianym były tradycyjnie śledzie (56,9 tys. ton, spadek o 1,6%). W okresie styczeń-lipiec 2017 r. produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich była podobna jak przed rokiem i wyniosła 32,1 tys. ton, natomiast podaż całych mrożonych ryb morskich oraz mrożonych filetów z ryb morskich zwiększono o ok. 10% do odpowiednio 13,2 i 19,0 tys. ton.

Pogorszyła się sytuacja ekonomiczno-finansowa sektora przetwórstwa ryb. W I półroczu 2017 r. duże i średnie zakłady (zatrudnienie powyżej 9 osób) zanotowały stratę netto w wysokości 41 mln zł wobec 38 mln zł zysku odnotowanego rok wcześniej. Było to między innymi wynikiem wzrostu udziału kosztów finansowych w przychodach oraz wzrost kosztów materiałowo-surowcowych. Przychody ogółem zwiększyły się o 12,2% do 5,61 mld zł, w tym ze sprzedaży produktów o 13,7% do 4,81 mld zł. Ponownie zdecydowanie wyższe było tempo wzrostu przychodów uzyskiwanych ze sprzedaży eksportowej (wzrost o 15,3% do 3,12 mld zł) niż realizowanej w kraju (wzrost o 10,8% do 1,69 mld zł). Nakłady inwestycyjne zwiększono o 27% do 84 mln zł.

W okresie styczeń-lipiec 2017 r. eksport ryb, owoców morza oraz ich przetworów wyniósł 282,9 tys. ton o wartości 4,59 mld zł i był odpowiednio o 2,1 i 8,1% większy niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. Na poziomie roku poprzedniego utrzymał się wolumen eksportu filetów i mięsa z ryb (44,3 tys. ton) oraz przetworów

i konserw z ryb (76,6 tys. ton), przy 3,1% spadku sprzedaży ryb wędzonych (do 30,4 tys. ton). W ujęciu gatunkowym więcej wyeksportowaliśmy produktów z mintajów. (o 30% do 8,4 tys. ton), makreli (o 16% do 14,9 tys. ton) oraz łososi (o 2,3% do 48,7 tys. ton), przy ograniczeniu wywozu dorszy (o 19% do 11,2 tys. ton) oraz śledzi (o 9% do 34,6 tys. ton). Ceny większości grup produktów były w analizowanym okresie wyższe niż przed rokiem. Wolumen importu sektora rybnego wyniósł w okresie styczeń-lipiec 2017 r. 301,4 tys. ton i był taki sam jak przed rokiem. Wartość importu zwiększyła się natomiast o 8,2% do 4,83 mld zł. Wyższe ceny płacono przede wszystkim za dorsze, łososie, makrele, śledzie, pstrągi i tuńczyki. Spośród podstawowych grup produktów zwiększono przede wszystkim przywóz ryb mrożonych (o 10,3% do 64,8 tys. ton), przy ograniczeniu importu ryb świeżych i chłodzonych (o 3,9% do 89,9 tys. ton) oraz filetów i mięsa z ryb (o 7,7% do 96,2 tys. ton). Import łososi wyniósł 84,5 tys. ton (wzrost o 6,4%), śledzi 40,5 tys. ton (spadek o 16,1%), dorszy 30,4 tys. ton (spadek o 3,9%), makreli 28,5 tys. ton (wzrost o 16,3%) oraz mintajów 22,8 tys. ton (wzrost o 11,1%).

W okresie styczeń-sierpień 2017 r. ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów wzrosły przeciętnie, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, o 4,2%, natomiast w relacji sierpień 2017 r. do grudnia 2016 r. tempo wzrostu było zdecydowanie niższe i wyniosło 2,0%. Wzrost cen detalicznych ryb i owoców morza był średniorocznie o 0,5 pkt. proc. wyższy od wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych ogółem, ale o 0,6 pkt. proc. niższy niż głównego substytutu jakim jest mięso i jego przetwory. Relacje te poprawiły się przede wszystkim do silnie drożejącej wieprzowiny (wzrost cen o 10,3%), natomiast w porównaniu do drobiu, którego ceny w okresie styczeń-sierpień 2017 r. były stabilne, uległy pogorszeniu. W okresie styczeń-sierpień 2017 r. najbardziej podrożały ryby i owoce morza suszone, wędzone lub solone (o 7,6%) oraz ryby świeże i chłodzone (o 6,3%). Ceny pozostałych grup produktów rybnych wzrosły o 1,6-2,7%.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łośność bałtycki
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2016 VIII	563	2 427	143	377	1 870	5 380	1 801	23
IX	1 785	5 193	780	649	1 003	9 410	476	37
X	1 230	3 133	865	645	486	6 359	232	14
XI	1 617	4 351	1 103	780	219	8 070	1 002	103
XII	1 584	3 192	1 095	727	161	6 759	1 827	1 573
2017 ^{a,b} I	7 268	2 600	637	1 997	96	12 598	4 404	380
II	10 763	1 770	368	2 103	105	15 109	6 037	404
III	23 092	5 127	754	2 197	306	31 476	9 749	605
IV	11 547	2 369	575	679	645	15 815	9 406	1 017
V	6 411	2 848	859	781	1 412	12 311	5 191	1 558
VI	1 327	2 126	553	453	644	5 103	133	12
VII	466	2 877	200	495	375	4 413	1 370	38
VIII	222	3 947	141	485	399	5 194	1 051	20
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	39,4	162,6	98,6	128,6	21,3	96,5	58,4	87,0
<u>I-VIII 2017</u> <u>I-VIII 2016</u>	113,5	84,0	62,7	74,8	54,6	94,4	96,1	212,8

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 08.09.2017 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MG MiŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
				ślędzie	sardynki i szproty	makrele		
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2016 VII	4 353	4 315	6 395	14 397	6 975	1 020	944	29 460
VIII	4 762	4 874	7 479	17 469	8 323	863	1 124	34 584
IX	5 337	6 052	7 424	19 134	9 207	1 162	1 332	37 947
X	5 890	5 580	8 287	20 699	10 173	1 214	1 314	40 456
XI	6 022	6 312	9 563	21 457	10 820	1 195	1 259	43 354
XII	5 371	6 333	11 437	22 222	12 293	1 280	1 563	45 363
2017 I	4 424	5 237	6 406	17 672	7 774	1 247	1 432	33 739
II	4 119	5 099	6 881	19 819	10 051	1 305	1 470	35 918
III	4 759	9 106	7 888	22 401	10 824	1 331	1 584	44 154
IV	5 094	6 461	7 027	17 205	7 418	1 121	1 446	35 787
V	4 608	4 072	6 014	17 029	7 033	1 107	1 237	31 723
VI	4 713	4 427	5 458	17 466	6 978	1 312	1 252	32 064
VII	4 366	3 645	5 958	13 656	6 833	624	869	27 625
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VII 2017</u> <u>VII 2016</u>	100,3	84,5	93,2	94,9	98,0	61,2	92,1	93,8
<u>I-VII 2017</u> <u>I-VII 2016</u>	100,5	108,5	81,3	101,8	98,4	98,8	119,6	97,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	176,2
2016 VII	32,7	9,4	5,3	4,0	8,5	34,3	10,8	6,0	3,1	11,8
VIII	29,0	10,5	5,5	4,5	3,0	43,7	13,8	7,2	3,5	15,9
IX	37,0	11,4	7,6	4,7	5,2	53,3	19,2	8,9	4,1	16,8
X	36,5	11,8	6,9	5,2	5,2	57,6	20,8	11,8	4,0	16,7
XI	44,3	12,3	7,3	6,1	9,4	61,4	22,4	9,4	4,9	19,3
XII	45,6	12,8	6,8	7,3	11,1	51,7	19,5	8,0	5,1	13,9
2017 ^c I	39,4	10,7	6,3	4,5	9,3	43,9	15,4	9,8	3,3	12,1
II	40,6	12,3	6,6	4,5	7,6	48,2	17,4	11,8	3,9	11,3
III	56,5	13,1	8,3	5,6	8,4	52,4	18,9	10,6	4,6	14,0
IV	44,2	10,0	7,0	4,3	5,9	38,5	10,9	8,2	3,2	12,5
V	43,2	11,2	6,5	3,8	8,6	41,8	12,2	9,5	3,6	12,8
VI	31,5	11,0	5,9	3,6	6,2	37,9	10,9	8,5	3,2	11,6
VII	27,5	8,2	3,7	4,1	7,3	38,7	10,5	6,4	3,3	15,6
Wskaźnik zmian (%)										
VII 2017 / VII 2016	84,1	87,6	70,1	102,8	85,6	112,8	97,6	106,3	104,8	132,3
I-VII 2017 / I-VII 2016	102,1	99,8	100,3	96,8	104,0	100,0	92,4	110,3	105,2	96,0

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności; ^b z eksportem burtowym; ^c dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Filipiny
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,66	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	15,41
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,29	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,05
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2016 VII	7,73	8,12	4,69	5,90	5,12	7,60	6,84	13,92	29,41	14,19
VIII	7,92	7,76	4,54	5,68	4,93	8,15	5,77	14,24	25,69	14,09
IX	7,85	8,24	4,59	5,46	-	7,62	5,27	13,31	25,26	15,28
X	7,84	8,33	4,89	5,69	4,22	6,99	5,58	13,79	28,29	15,87
XI	8,45	8,31	5,19	5,76	5,34	6,28	5,39	13,58	29,17	16,04
XII	8,31	8,31	5,45	5,84	5,77	7,43	6,15	14,22	32,12	12,16
2017 ^a I	8,34	8,22	5,45	5,02	5,57	7,99	6,45	14,74	33,48	17,68
II	8,53	7,83	5,27	5,62	5,39	8,28	5,83	14,30	30,18	17,03
III	7,84	7,21	5,25	5,29	5,29	7,81	6,05	13,70	28,21	15,06
IV	7,98	7,27	4,95	5,18	5,17	7,39	6,43	13,56	28,38	16,14
V	7,22	7,04	5,20	5,26	5,47	8,72	5,89	13,32	28,87	-
VI	6,89	6,22	5,33	4,95	2,71	7,21	6,98	12,03	28,94	15,65
VII	5,93	5,62	4,97	5,08	5,15	7,46	5,44	12,70	28,41	15,44
Wskaźnik zmian (%)										
VII 2017 / VII 2016	76,7	69,2	106,0	86,1	100,6	98,1	79,5	91,2	96,6	108,8
I-VII 2017 / I-VII 2016	97,7	99,2	116,0	101,2	101,7	90,1	93,2	101,5	101,8	124,0

^a dane wstępne; ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	2,73	1,10
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	2,58	1,19
2016 VII	11,57	27,52	27,97	26,27	57,95	55,37	97,76	2,52	-
VIII	11,47	26,94	24,01	26,18	56,29	57,04	95,64	2,75	-
IX	11,20	31,30	27,89	26,65	55,84	56,72	76,90	2,60	1,05
X	11,55	27,14	27,98	26,44	61,34	58,01	82,80	2,86	1,85
XI	11,75	26,88	26,74	25,46	60,85	56,50	77,70	2,96	1,68
XII	11,98	29,25	23,86	27,91	65,59	57,87	83,29	-	1,84
2017 ^a I	11,70	24,03	18,03	23,19	62,95	54,49	108,09	-	1,54
II	11,49	24,69	25,05	24,06	66,19	51,29	113,44	3,47	1,38
III	11,45	24,37	26,00	24,22	63,82	53,08	122,19	3,46	1,39
IV	11,64	23,61	24,86	23,47	68,13	55,83	159,04	3,09	1,03
V	11,69	23,15	26,60	23,47	69,55	55,83	182,18	3,46	0,84
VI	11,39	24,48	27,47	24,24	69,28	58,62	221,95	2,34	-
VII	11,19	27,22	32,39	33,63	61,49	55,90	-	-	-
Wskaźnik zmian (%)									
VII 2017 / VII 2016	96,7	98,9	115,8	128,0	106,1	101,0	x	x	x
I-VII 2017 / I-VII 2016	110,4	88,3	103,6	95,1	120,5	103,4	120,1	131,3	108,4

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi		
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2016 VI	11,80	-	13,70	61%	15,36	63%	14,85	-	10,60	85%	11,27	74%
VII	11,77	-	13,41	59%	15,25	63%	14,66	-	10,61	85%	11,42	74%
VIII	11,81	-	13,45	59%	15,68	65%	14,70	-	10,64	85%	11,53	74%
IX	11,70	-	13,50	59%	15,56	65%	14,89	-	10,65	84%	11,86	76%
X	11,76	-	13,78	59%	15,71	65%	15,15	-	10,67	83%	12,08	76%
XI	11,08	-	13,59	58%	15,72	64%	15,13	-	10,82	84%	12,25	75%
XII	11,10	-	13,91	60%	15,73	64%	15,25	-	10,85	84%	12,35	76%
2017 I	11,49	-	13,98	60%	15,67	64%	15,66	-	10,89	84%	12,45	76%
II	11,69	-	14,08	60%	15,76	64%	15,88	-	10,88	83%	12,57	76%
III	11,79	-	14,00	60%	15,77	64%	15,96	-	11,25	86%	12,61	76%
IV	12,37	-	14,90	64%	15,95	65%	17,87	-	11,27	87%	12,56	76%
V	12,31	-	14,41	62%	15,86	64%	17,51	-	11,49	88%	12,51	75%
VI	12,46	-	14,23	61%	16,12	65%	17,69	-	11,48	88%	12,50	75%
VII	12,31	-	14,30	61%	15,75	64%	17,48	-	11,51	87%	12,39	74%
VIII	12,38	-	14,06	60%	15,27	62%	17,62	-	11,55	87%	12,41	74%
Wskaźnik zmian (%)												
VIII 2017 / VIII 2016	104,8	x	104,5	x	97,4	x	119,9	x	108,6	x	107,6	x
I-VIII 2017 / I-VIII 2016	105,0	x	104,3	x	103,9	x	116,2	x	107,6	x	112,3	x

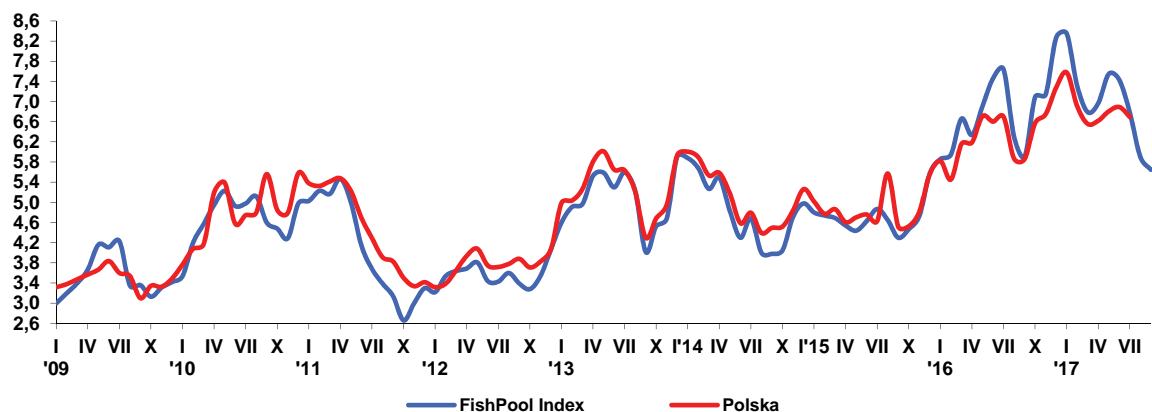
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

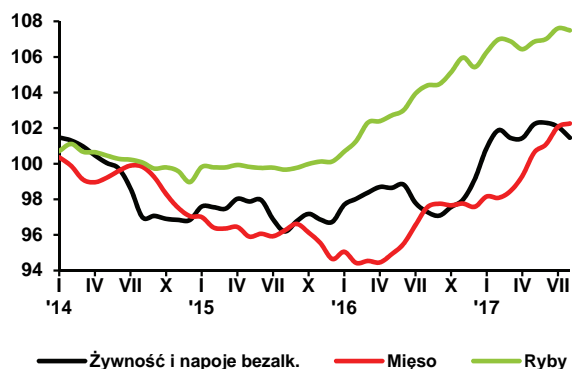
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2013I-XII	21,83	26,65	75,66	31,94	16,54	25,35	27,50	33,41	16,05	14,60	22,01
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2016 VI	24,19	32,41	82,00	32,74	15,58	25,16	27,75	32,94	15,28	-	22,49
VII	24,09	32,42	85,00	33,09	15,57	25,19	28,00	33,18	15,40	-	22,78
VIII	24,15	32,48	87,40	33,24	15,54	25,06	28,19	33,29	15,47	-	22,89
IX	24,09	32,54	88,80	33,14	15,59	25,32	28,31	33,00	15,55	-	23,04
X	24,15	32,58	90,60	33,24	15,60	25,23	28,56	33,18	15,90	-	23,16
XI	24,36	32,74	94,50	33,84	15,73	25,39	28,81	33,00	16,21	14,80	23,25
XII	24,40	32,87	95,30	33,68	15,64	25,35	28,81	32,71	16,32	13,53	23,31
2017 I	24,58	33,13	97,50	33,59	15,96	25,32	28,63	32,65	16,46	14,91	23,43
II	24,54	32,92	100,00	33,67	16,18	25,39	28,63	32,76	16,49	15,18	23,47
III	24,65	32,80	101,00	33,41	16,15	25,35	28,75	32,71	16,57	-	23,22
IV	24,45	32,56	101,00	33,37	16,03	25,16	28,63	32,59	16,51	-	23,26
V	24,80	32,63	102,10	33,41	16,14	25,32	28,88	33,06	16,66	-	23,35
VI	24,76	32,57	102,60	33,37	16,10	25,45	29,00	33,06	16,57	-	23,29
VII	24,71	32,48	102,30	33,21	16,13	25,55	29,19	33,12	16,67	-	23,57
VIII	24,67	32,31	102,80	33,28	16,13	25,87	30,06	33,12	16,66	-	23,35
Wskaźnik zmian (%)											
<u>VIII 2017</u> <u>VIII 2016</u>	102,2	99,5	117,6	100,1	103,8	103,2	106,6	99,5	107,7	x	102,0
<u>I-VIII 2017</u> <u>I-VIII 2016</u>	102,6	101,3	125,5	101,8	103,5	101,1	104,2	98,9	109,2	102,9	103,1

Źródło: Dane GUS.

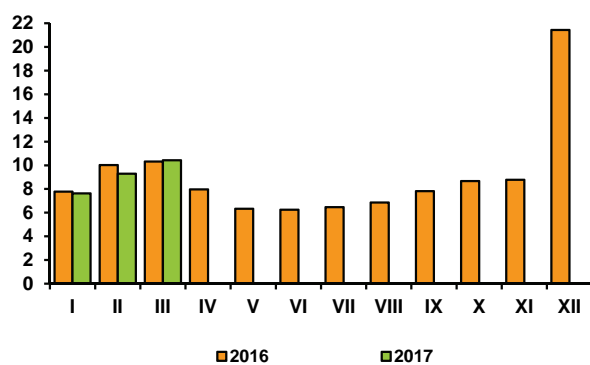
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

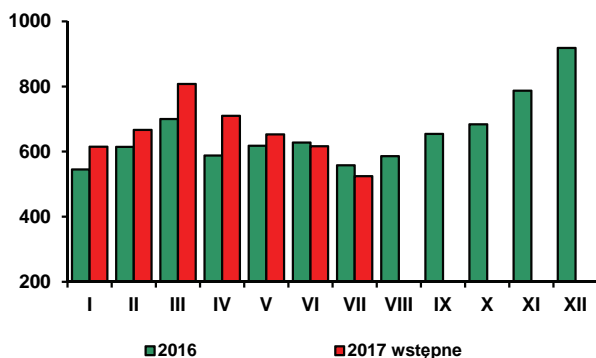
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2013=100)

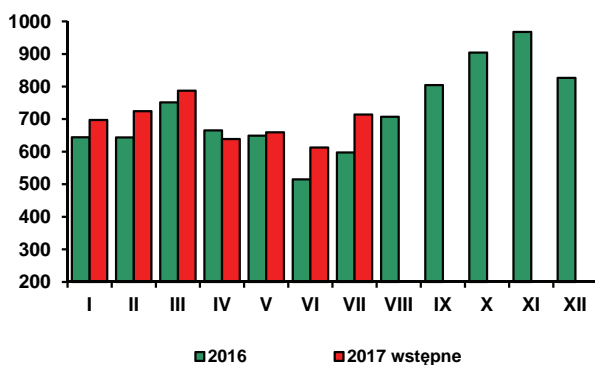
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W sierpniu 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,6%, po spadku o 0,2% w lipcu br. Ceny żywności zmalały o 0,7%, przy wzroście cen napojów bezalkoholowych o 0,2%. Najbardziej potaniały warzywa (o 8,1%) i owoce (o 4,0%). Spadły ceny wszystkich monitorowanych przez GUS warzyw świeżych, z wyjątkiem sałaty, w tym m.in. buraków o 20,4%, ogórków o 17,5%, pomidorów o 15,0%, ziemniaków o 14,8, a kalafiorowych o 13,7%. W grupie owoców obniżyły się m.in. ceny jagodowych (o 15,8%), bananów (o 11,5%) i owoców cytrusowych (o 1,3%), wzrosły natomiast ceny jabłek (o 2,3%). Mniej niż w lipcu br. konsumenci płacili za cukier (o 2,2%), ryż (o 0,7%), mięso drobiowe (o 0,6%) i wieprzowinę (o 0,2%) oraz nieznacznie – za ryby i owoce morza (o 0,1%). Ceny pozostałych grup artykułów żywnościowych wykazywały tendencję wzrostową. Istotnie podrożało masło (o 8,7%), śmietana (o 1,8%) i margaryny (o 1,7%). Wzrosły ceny napojów i deserów mlecznych oraz dżemów, marmolady i miodu (po 1,0%), jaj (o 0,9%), wędlin, makaronów i czekolady (po 0,6%), serów twarogowych i dojrzewających (po 0,5%), tłuszczów wieprzowych (o 0,4%), a także pieczywa, mąki i mięsa wołowego (po 0,3%). Droższa niż przed miesiącem była herbata (o 0,3%) i kawa (o 0,2%), tańsze natomiast soki owocowe i warzywne (o 0,4%).

W sierpniu 2017 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 4,3% wyższe niż w analogicznym miesiącu 2016 r., przy wzroście łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 1,8%. Wzrost cen żywności wyniósł 4,6%, a napojów bezalkoholowych 1,6%. Podrożały wszystkie grupy produktów spożywczych, z wyjątkiem owoców cytrusowych i bananów, których ceny obniżyły się odpowiednio o 5,6% i 12,6%. Najbardziej, bo o 21,5% wzrosły ceny tłuszczów jadalnych, głównie za sprawą wydatnej zwyżki cen masła sięgającej 33,2%. Wzrostowi cen masła towarzyszył wzrost cen tłuszczów wieprzowych o 7,4% i roślinnych o 4,4%. Ceny jaj zwiększyły się o 6,7%, a owoców o 5,3%. Wzrost cen owoców był efektem mniejszej niż przed rokiem krajowej podaży owoców jagodowych, pestkowych, w tym zwłaszcza wiśni i czereśni oraz wczesnych odmian jabłek. W sierpniu br. za jabłka konsumenci musieli zapłacić o 28,8% więcej, a za owoce pestkowe i jagodowe odpowiednio o 27,1% i 12,4% więcej niż rok wcześniej. Do wzrostu cen mięsa i jego przetworów (o 4,8%) przyczyniła się głównie znacząca zwyżka cen mięsa wieprzowego (o 7,7%) i wędlin (o 5,1%). Ceny mięsa wołowego podniosły się o 3,3%, a drobiowego o 1,5%. W wyniku znaczącego wzrostu krajowych cen skupu mleka (o 33,2%) oraz cen produktów mlecznych na rynkach światowych (wg FAO o 42,1%), w sierpniu br. krajowe ceny mleka i jego przetworów ukształtowały się na poziomie średnio o 5,8% wyższym niż w sierpniu ub. roku. Ceny serów dojrzewających zwiększyły się o 8,5%, jogurtów o 7,8%, śmietany o 7,6%, mleka spożywczego pitnego o 3,8%, a twarogów o 3,0%. Łączne ceny cukru, dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych były w sierpniu br. o 3,3% wyższe niż rok wcześniej. Ceny dżemów, marmolad i miodu podniosły się o 3,9%, lodów o 7,2%, cukru i czekolady po 3,3%, a wyrobów cukierniczych o 1,4%. Ceny ryb i owoców morza wzrosły przeciętnie o 3,0%, w tym ryba i owoców morza suszonych, solonych i wędzonych o 6,1%, ryba świeżych o 2,3%, a mrożonych o 1,6%. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili również za pieczywo i produkty zbożowe (średnio o 2,6%), w tym za pieczywo o 3,2%, makarony o 2,7%, pozostałe wyroby piekarskie o 2,5%, ryż o 1,5%, a mąkę oraz kasze i ziarna zbóż po 1,3% więcej. Nieco droższe niż w analogicznym miesiącu ub. roku były warzywa (o 0,8%). Najbardziej podrożały ogórki (o 16,7%), kapusta (o 8,0%) i buraki (o 7,4%), przy stabilizacji cen ziemniaków oraz spadku cen warzyw kalafiorowych (o 10,6%), pomidorów (o 7,6%) i cebuli (o 1,5%). W sierpniu br. za napoje bezalkoholowe konsumenci płacili o 1,6% więcej niż rok wcześniej. Wzrost cen kawy wyniósł 3,9%, kakao i czekolady w proszku 3,7%, a herbaty 2,9%, przy wzroście cen wód mineralnych i źródłanych o 0,4% oraz soków owocowych i warzywnych o 0,1%.

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-sierpień 2017 r., w stosunku do analogicznego okresu 2016 r., wyniósł 3,7%, przy inflacji 1,9%. W br. żywność była jedną z najsilniej drożejących grup towarów i usług konsumpcyjnych. Bardziej niż żywność, bo o 5,3% podrożały jedynie towary i usługi związane z transportem, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 9,9%.

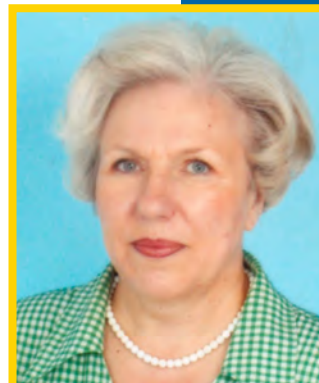
Relatywne podrożenie żywności oraz wzrost inflacji hamujący tempo wzrostu realnych dochodów ludności nie wpłynęły negatywnie na konsumpcję. Poprawa sytuacji na rynku pracy, stosunkowo wysoka dynamika wzrostu płac, świadczenia na dzieci z programu Rodzina 500+ i ograniczenie (według NBP) stopy oszczędności pozwoliły gospodarstwu domowemu na zwiększenie konsumpcyjnych wydatków. Z danych GUS wynika, że w sierpniu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ było o 4,6% wyższe niż przed rokiem, a liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy zmniejszyła się o 15,6%. W końcu sierpnia br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 7,0% i była o 1,4 pkt. proc. mniejsza niż przed rokiem. Nominalna dynamika wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób wyniosła w sierpniu br. 6,6%, wobec wzrostu o 4,7% w analogicznym okresie ub. roku. W sierpniu br. odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej w cenach stałych w skali roku o 6,9% (w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób), w tym żywności, napojów i wyrobów tytoniowych o 4,4%. W okresie styczeń-sierpień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w cenach stałych zwiększyła się o 3,3%.

Można przypuszczać, że przyspieszenie dynamiki płac nominalnych (w ujęciu rocznym) w IV kwartale br., co z uwagi na narosłe na rynku pracy nierównowagi jest bardzo prawdopodobne, będzie sprzyjało dalszemu wzrostowi popytu na żywność. Jednakże biorąc pod uwagę wyższy niż przed rokiem poziom inflacji, ograniczający rzeczywistą siłę nabywczą wynagrodzeń, tempo wzrostu popytu na żywność w ostatnich miesiącach br. może być wolniejsze niż rok wcześniej. Z badań GUS wynika, że we wrześniu br. podmioty handlu detalicznego optymistycznie postrzegały przewidywaną sprzedaż i bardziej pozytywnie niż w sierpniu oceniały koniunkturę, lecz pogorszeniu uległy nastroje konsumenckie dotyczące bieżących i przyszłych ocen sytuacji finansowej gospodarstwa domowego.

Według metodologii Eurostatu (HICP), w sierpniu 2017 r., w porównaniu z sierpniem 2016 r., w UE-28 ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 1,7%, a w strefie euro i w Polsce odpowiednio o 1,5% i 1,4%. Towary i usługi konsumpcyjne podrożały we wszystkich krajach unijnych. Najwyższą inflację odnotowano w Luksemburgu (4,6%), w Estonii (4,2%), na Łotwie (3,2%) i w Wielkiej Brytanii (2,9%), a najniższą w Irlandii (0,4%), Grecji i Rumunii (po 0,6%) oraz w Bułgarii (0,7%).

W sierpniu br. w UE-28 ceny żywności były o 1,7% wyższe, a w strefie euro o 1,2% wyższe niż w analogicznym miesiącu ub. roku. W 23 krajach przewyższyły one poziom sprzed roku, w jednym były stabilne, a w czterech pozostałych były niższe niż rok wcześniej. Najwyższy ich wzrost odnotowano na Łotwie (o 6,8%), w Estonii (o 6,2%), Czechach (o 5,2%) i na Słowacji (o 4,4%). Na Węgrzech i na Litwie oraz w Chorwacji, Danii, Holandii i w Polsce żywność podrożała o 3,1-4,0%, w tym w Polsce o 3,9%. W Hiszpanii jej ceny nie uległy zmianie, a obniżyły się na Cyprze (o 2,8%), w Irlandii (o 1,7%), w Grecji (o 1,2%) oraz w Finlandii (o 0,1%).

Według FAO, w sierpniu 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności spadły o 1,3%. Potaniały trzy z pięciu monitorowanych grup artykułów rolno-spożywczych, tj. zboża (o 5,4%), cukier (o 1,7%) i mięso (o 1,2%). Podrożały natomiast oleje roślinne (o 2,5%) i produkty mleczne (o 1,4%). W sierpniu br. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 6,0% wyższy niż rok wcześniej. Zadecydował o tym wzrost cen produktów mlecznych (o 42,1%), zbóż (o 6,8%) i mięsa (o 4,5%). Niższe niż przed rokiem były ceny cukru (o 28,6%) i olejów roślinnych (o 2,7%).

**Krystyna
Świątlik**

¹ W podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu 2017 r.

Wyszczególnienie	VIII 2017			I – VIII 2017
	VII 2017=100	VIII 2016=100	XII 2016 = 100	I – VIII 2016 = 100
O G Ó Ł E M	99,9	101,8	100,5	101,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,4	104,3	102,3	103,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	99,9	100,9	100,6	101,0
Odzież i obuwie	97,5	94,3	91,6	94,5
Mieszkanie	100,1	101,6	101,1	101,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	102,0	101,3	101,6
w tym nośniki energii	100,2	101,6	100,7	101,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,1	100,3	100,4
Zdrowie	100,1	101,0	101,6	100,8
Transport	102,0	101,6	95,8	105,3
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	93,0	103,5	102,2	109,9
Łączność	99,5	101,2	101,2	100,2
Rekreacja i kultura	99,7	101,8	102,4	101,3
Edukacja	100,1	101,0	100,3	100,9
Restauracje i hotele	100,1	102,4	102,0	102,0
Inne towary i usługi	99,8	101,7	100,7	102,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w sierpniu 2017 r.

Wyszczególnienie	VIII 2017			I-VIII 2017
	VII 2017 = 100	VIII 2016=100	XII 2016=100	I-VIII 2016=100
Żywność (bez napojów)	99,3	104,6	102,4	103,9
Pieczywo i produkty zbożowe	100,3	102,6	102,1	101,8
Pieczywo	100,3	103,2	102,4	102,3
Ryż	99,3	101,5	101,3	101,7
Makarony	100,6	102,7	102,6	101,5
Mięso i przetwory	100,2	104,8	104,8	104,8
Mięso wieprzowe	99,8	107,7	105,6	110,3
Mięso wołowe	100,3	103,3	102,1	102,6
Drób	99,4	101,5	109,2	100,3
Przetwory mięsne i wędliny	100,6	104,8	103,4	104,2
Ryby i owoce morza	99,9	103,0	102,0	104,2
Mleko, sery i jaja	100,7	105,9	103,1	104,3
Artykuły mleczarskie	100,7	105,8	103,1	104,2
Mleko	100,4	103,8	101,4	102,4
Sery twarogowe	100,5	103,0	101,9	101,8
Sery dojrzewające i topione	100,5	108,5	102,8	106,9
Jaja	100,9	106,7	103,4	105,0
Oleje i pozostałe tłuszcze	105,0	121,5	113,1	113,0
Masło	108,7	142,9	122,2	125,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,4	107,4	103,5	105,4
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,7	104,0	105,9	102,9
Oleje roślinne	100,6	102,9	102,7	102,4
Owoce	96,0	105,3	111,3	105,6
Jabłka	102,3	128,8	151,4	107,9
Owoce cytrusowe	98,7	94,4	143,9	103,1
Banany	88,5	87,4	95,6	95,8
Warzywa	91,9	100,8	87,4	101,4
Ziemniaki	85,2	100,1	118,5	88,2
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,1	103,4	101,9	103,8
Cukier	97,8	103,3	97,0	114,7
Napoje bezalkoholowe	100,2	101,6	101,8	101,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5	99,8	100,5	100,4	101,2
	2017	101,8	101,0	99,6	100,0	100,8	100,1	99,8	99,4				
Pieczywo i produkty zbożowe	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,4	100,1	100,0
	2017	100,4	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,3				
Mięso	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0	100,2	99,9	100,1	99,8
	2017	100,6	99,9	100,4	100,9	101,3	100,5	101,0	100,2				
Ryby i owoce morza	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4	100,1	100,6	100,8	99,5
	2017	100,8	100,7	99,9	99,6	100,4	100,1	100,6	99,9				
Mleko, sery, jaja	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2	100,1	100,8	100,8	101,0
	2017	101,0	100,6	100,2	99,7	100,3	100,1	100,5	100,7				
Tłuszcze	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1	101,4	102,3	102,0	101,0
	2017	101,6	100,7	100,1	98,1	102,7	100,5	104,0	105,0				
Owoce	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8	96,5	96,7	98,8	104,3
	2017	107,7	102,5	100,3	99,1	105,8	100,8	99,1	96,0				
Warzywa	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2	97,9	103,9	102,8	109,3
	2017	106,9	106,4	94,6	100,1	97,4	98,2	92,5	91,9				
Cukier i wyroby cukiernicze	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0	101,2	100,5	100,0	99,8
	2017	100,8	99,8	99,6	100,3	100,7	99,9	100,6	100,1				
Cukier	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7	104,8	101,4	100,0	100,2
	2017	100,3	100,3	100,0	99,6	100,2	99,4	99,4	97,8				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	2017	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9				
III. Średnia płaca ^a	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	2017	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8				

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2	100,4	100,4	101,2	100,8
	2017	103,3	103,9	103,1	102,8	103,7	103,7	104,4	104,3				
Pieczywo i produkty zbozowe	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,4	100,8	101,1	101,0
Mięso	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3	101,2	101,6	102,3	103,1
	2017	103,2	103,8	104,1	105,1	105,9	105,8	105,7	104,8				
Ryby i owoce morza	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7	104,7	105,1	105,8	105,3
	2017	105,2	105,6	104,5	103,9	104,0	103,9	103,6	103,0				
Mleko, sery, jaja	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2	98,4	99,3	100,3	101,5
	2017	102,5	103,4	103,8	104,0	104,6	104,9	105,4	105,9				
Tłuszcze	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8	101,6	104,2	106,4	108,1
	2017	109,6	110,4	111,4	108,9	112,3	112,8	116,9	121,5				
Owoce	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6	102,3	98,9	100,4	104,1
	2017	107,4	105,6	103,7	102,4	108,1	106,2	106,6	105,3				
Warzywa	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8	94,3	92,5	94,4	100,9
	2017	104,1	108,7	101,3	99,0	97,8	98,0	101,6	100,8				
Cukier i wyroby cukiernicze	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8	105,5	105,2	104,9	105,6
	2017	105,2	104,2	103,2	103,0	103,8	103,9	104,1	103,4				
Cukier	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2	127,8	127,5	127,6	127,7
	2017	126,8	121,6	116,6	114,4	113,8	112,4	111,5	103,3				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	2017	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8				
III. Średnia płaca ^a	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	2017	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6				

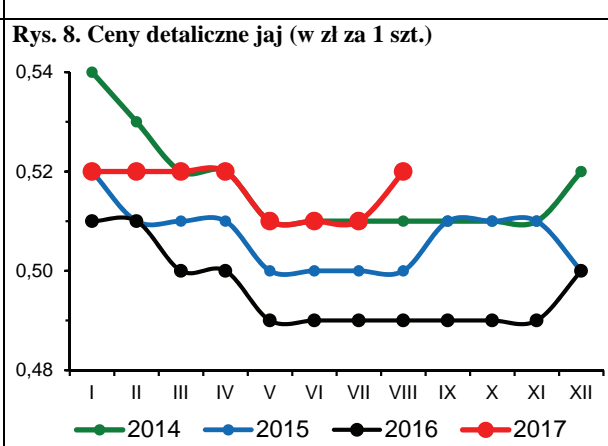
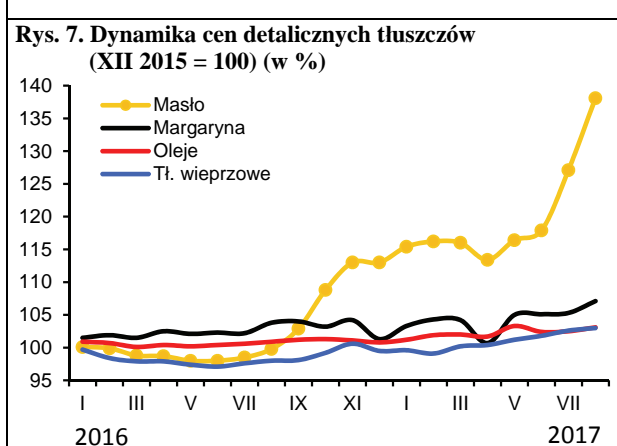
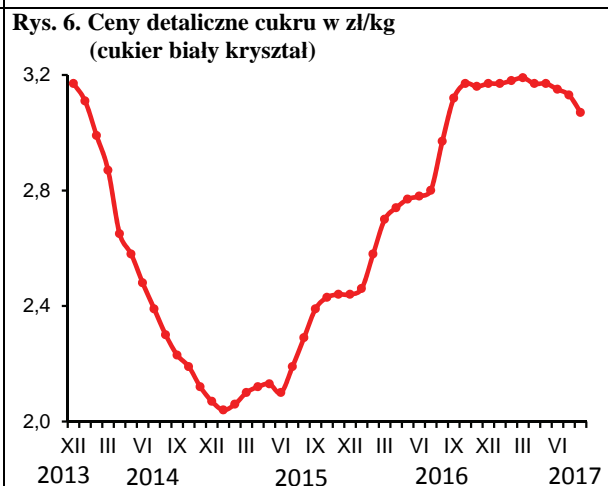
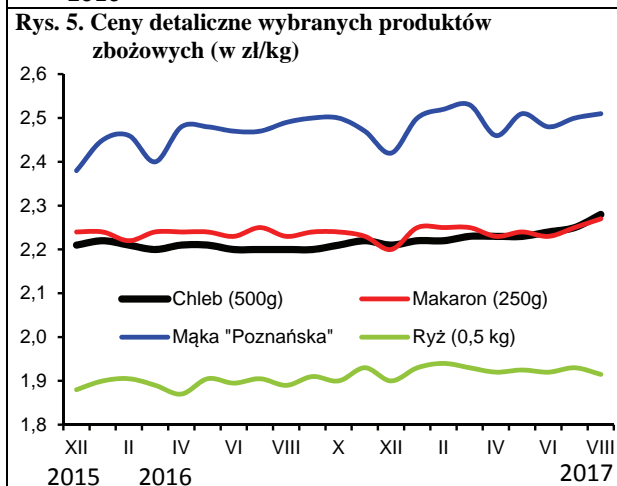
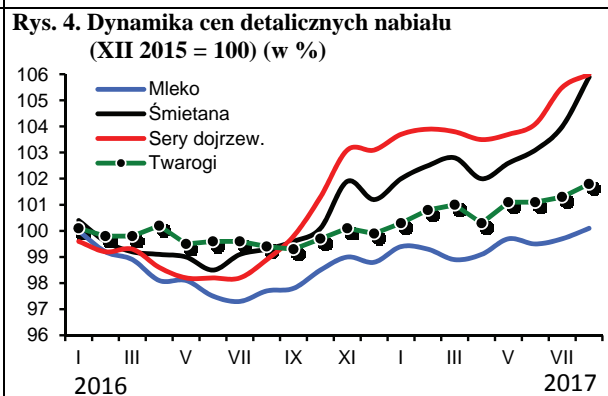
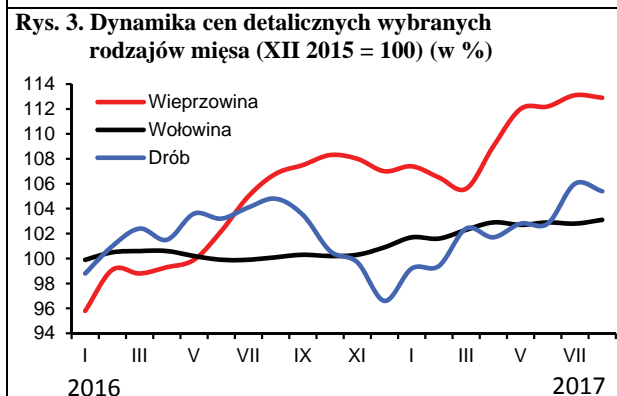
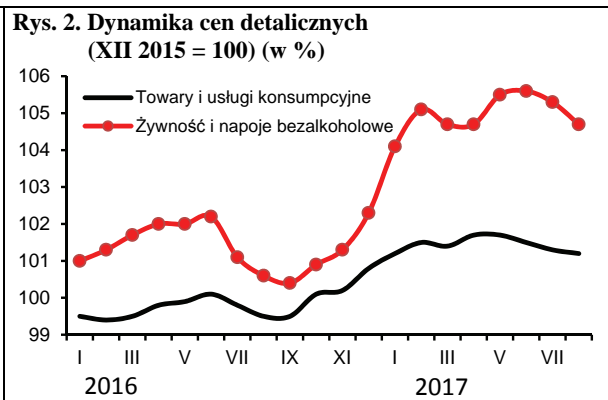
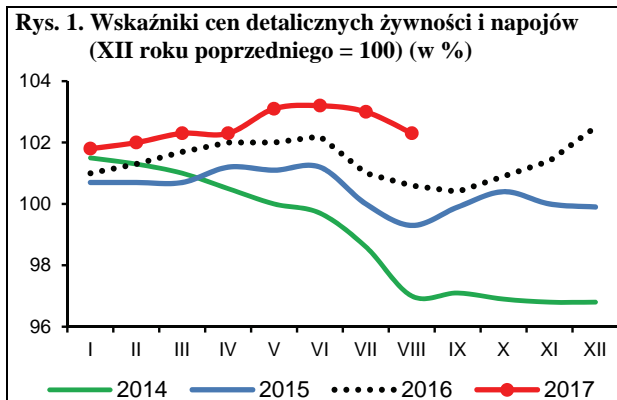
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2016 r. b – 2017 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	3,80	3,81	3,78	3,74	3,81	3,79	3,81	3,78	3,82	3,80	3,86	3,80
	b	3,86	3,88	3,86	3,84	3,85	3,84	3,86	3,83				
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,21	2,22	2,21
	b	2,22	2,22	2,23	2,23	2,23	2,24	2,25	2,28				
Makaron – 250 g	a	2,24	2,22	2,24	2,24	2,24	2,23	2,25	2,23	2,24	2,24	2,23	2,20
	b	2,25	2,25	2,25	2,23	2,24	2,23	2,25	2,27				
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,45	2,46	2,40	2,48	2,48	2,47	2,47	2,49	2,50	2,50	2,47	2,42
	b	2,50	2,52	2,53	2,46	2,51	2,48	2,50	2,51				
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,03	26,06	26,21	26,03	25,93	25,94	26,12	26,18	26,24	26,32	26,33	26,20
	b	26,81	27,00	26,95	27,04	27,05	27,12	27,16	27,27				
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,68	32,57	32,61	32,59	32,59	32,47	32,44	32,55	32,56	32,38	32,17	32,53
	b	32,88	32,56	32,91	33,24	33,20	33,30	33,22	33,30				
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg ^a	a	13,69	13,65	13,49	13,55	13,62	13,89	14,25	14,46	14,50	14,57	14,41	14,61
	b	17,39	16,80	16,55	17,32	18,13	17,91	18,01	17,88				
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,83	6,64	6,84	6,67	7,05	6,96	7,12	7,23	7,06	6,74	6,67	6,50
	b	6,60	6,66	6,94	6,89	6,88	6,94	7,25	7,26				
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	23,92	24,08	24,09	24,12	24,04	24,43	24,65	24,92	24,86	25,04	25,08	24,96
	b	25,01	25,16	24,97	25,12	25,25	25,41	25,60	25,75				
Kielbasa „Toruńska” – 1kg ^b	a	15,37	15,27	15,26	15,20	15,09	15,31	15,10	15,53	15,59	15,64	15,93	15,83
	b	17,34	17,37	17,18	17,35	17,45	17,75	17,58	17,77				
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	23,71	23,86	23,92	24,13	24,09	24,19	24,09	24,15	24,09	24,15	24,36	24,40
	b	24,58	24,54	24,65	24,45	24,80	24,76	24,71	24,67				
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,80	2,76	2,75	2,71	2,72	2,69	2,69	2,70	2,70	2,70	2,74	2,78
	b	2,79	2,78	2,73	2,73	2,77	2,75	2,76	2,76				
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,05
	b	1,06	1,06	1,06	1,07	1,07	1,06	1,07	1,08				
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,16	13,14	13,21	13,23	13,16	13,32	13,20	13,24	13,21	13,24	13,32	13,31
	b	13,41	13,37	13,30	13,21	13,33	13,38	13,41	13,43				
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,85	17,80	17,53	17,33	17,11	17,02	17,32	17,75	18,45	19,17	20,08	20,55
	b	20,99	20,89	20,61	20,55	20,51	20,62	20,93	21,32				
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	5,78	5,77	5,75	5,73	5,68	5,68	5,72	5,76	5,80	5,85	5,99	6,02
	b	6,07	6,13	6,10	6,03	6,11	3,13	6,22	6,35				
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,51	0,51	0,50	0,50	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,50
	b	0,52	0,52	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,52				
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,96	3,96	3,90	3,84	3,82	3,83	3,89	4,03	4,19	4,51	4,70	4,90
	b	5,02	5,03	4,99	4,98	5,03	5,12	5,78	6,37				
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,87	3,86	3,92	3,96	3,98	3,90	3,88	3,95	3,85	3,76	3,95	3,88
	b	3,87	3,86	3,87	3,91	3,94	3,88	3,84	3,90				
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,90	5,82	5,76	5,81	5,79	5,81	5,82	5,83	5,90	5,91	5,88	5,88
	b	5,95	6,10	6,18	6,07	6,21	6,11	6,09	6,16				
Słonina – 1 kg	a	5,47	5,39	5,38	5,36	5,30	5,31	5,39	5,45	5,48	5,53	5,61	5,68
	b	5,68	5,67	5,72	5,78	5,87	5,90	5,96	5,99				
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,68	1,66	1,66	1,65	1,66	1,63	1,62	1,62	1,62	1,64	1,65	1,66
	b	1,66	1,63	1,65	1,65	1,66	1,66	1,67	1,67				
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,46	2,58	2,70	2,74	2,77	2,78	2,80	2,97	3,12	3,17	3,16	3,17
	b	3,17	3,18	3,19	3,17	3,17	3,15	3,13	3,07				
Jabłka – 1 kg	a	2,64	2,65	2,62	2,60	2,58	2,62	2,76	2,78	2,52	2,32	2,35	2,36
	b	2,37	2,36	2,43	2,49	2,78	3,23	3,47	3,55				

^a od 2017 r. - bez kości, ^b od 2017 r. - „Podwawelska”. Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W sierpniu 2017 r. odnotowano wzrost cen większości środków produkcji dla rolnictwa, przy czym w największym stopniu podrożały bezpośrednio nośniki energii. Wyższe niż przed miesiącem były również ceny materiałów budowlanych oraz maszyn rolniczych. Niewielki popyt na nawozy mineralne skutkował dalszym spadkiem ich cen. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż były w sierpniu mniej korzystne niż miesiąc wcześniej.

Istotną cechą rynku nawozów mineralnych jest sezonowość zakupów i związane z tym zmiany cen. W sierpniu popyt na nawozy mineralne był wyraźnie mniejszy niż w pierwszej połowie roku, co zmuszało dystrybutorów do wprowadzania obniżek cen w celu zminimalizowania kosztów magazynowania. Obniżkom krajowych cen sprzyjają również stosunkowo niskie ceny nawozów w handlu światowym. W sierpniu przeciętny spadek cen nawozów mineralnych na krajowym rynku wyniósł 0,6%, przy czym staniały przede wszystkim nawozy azotowe. Saletrzak potaniało o 1,4%, mocznik o 1,3%, a saletra amonowa o 0,9%. W porównaniu z początkiem roku nawozy mineralne były średnio o 1,4% tańsze, przy czym w przypadku nawozów azotowych odnotowano umiarkowany wzrost cen. Nawozy mineralne były w sierpniu 2017 r. średnio o 5,2% tańsze niż rok wcześniej. Obniżki cen dotyczyły głównie nawozów wieloskładnikowych i potasowych. Zdecydowanie najmniej potaniały nawozy azotowe.

Do końca bieżącego roku ceny nawozów powinny jeszcze zmaleć o kilka procent. Dystrybutorzy nawozów będą prawdopodobnie wprowadzać posezonalne obniżki cen w celu przygotowywania powierzchni magazynowych pod dostawy na nowy sezon. Obniżkom cen nawozów na krajowym rynku będą ponadto sprzyjały stopniowo malejące ceny nawozów w handlu światowym.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż pogorszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Na zakup 1 kg NPK należało w sierpniu 2017 r. przeznaczyć równowartość 5,4 kg pszenicy, tj. o 0,4 kg więcej niż miesiąc wcześniej oraz o 0,7 kg mniej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,0 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (6,8 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były natomiast nieznacznie lepsze niż w lipcu, ale nadal lepsze niż rok wcześniej. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 65 kg żywca wieprzowego, tj. o 1 kg mniej niż w poprzednim miesiącu i o 3 kg mniej niż rok wcześniej.

W sierpniu 2017 r. odnotowano wzrost cen nawozów mineralnych w handlu światowym. Ceny nawozów były średnio 2,5%¹ wyższe niż miesiąc wcześniej, głównie z powodu wzrostu cen mocznika² (o 7,6%). W przypadku pozostałych nawozów zmiany cen były symboliczne. Ceny nawozów na światowym rynku w lipcu 2017 r. były przeciętnie o 1,9% niższe niż rok wcześniej. W kolejnych miesiącach pod wpływem stopniowej poprawy koniunktury na podstawowych rynkach rolnych spadkowy trend cen prawdopodobnie zostanie zahamowany.

Podwyżki cen paliw ropopochodnych w handlu światowym wpłynęły na wzrost cen bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku. Ceny podwyższono w sierpniu przeciętnie o 1,1%, w tym najbardziej podrożał gaz propan-butan (o 2,7%), olej napędowy (o 2,4%) oraz benzyna 95-oktanowa (o 2,1%). Bezpośrednie nośniki energii były w sierpniu 2017 r. średnio o 4,4% droższe niż rok wcześniej. Wyraźny wzrost cen odnotowano w przypadku węgla kamiennego (o 10,6%),

gazu propan-butan LPG (o 8,0%) oraz oleju opałowego (o 5,8%).

W sierpniu 2017 r. ceny na światowym rynku surowców energetycznych wzrosły średnio o 4,4%³. O wzroście cen zdecydowały podwyżki cen ropy naftowej, w tym ropy Brent o 5,5%. Ropa Brent była w sierpniu 2017 r. o 11,3% droższa niż rok wcześniej. Wyższe ceny w porównaniu z rokiem poprzednim są m.in. konsekwencją porozumienia krajów zrzeszonych w OPEC w sprawie ograniczenia wydobycia surowca oraz spadku zapasów w USA. Rosnącym cenom ropy naftowej towarzyszy wzrost cen gazu ziemnego. W ciągu 12 miesięcy podrożał on przeciętnie o 10,0%.

Na rynku maszyn rolniczych popyt nadal jest stosunkowo niewielki, co wynika z relatywnie niskiego poziomu wsparcia zewnętrznego (opóźnienia we wdrażaniu działań inwestycyjnych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020). W okresie styczeń-sierpień 2017 r. liczba rejestracji nowych ciągników wzrosła o 6,6% w porównaniu z analogicznym okresem bardzo słabego pod tym względem 2016 r.⁴ Przypuszcza się, że tendencje w sprzedaży większości pozostałych środków mechanizacji rolnictwa mogły być podobne. Niewielkiej sprzedaży maszyn w sierpniu towarzyszył jednak umiarkowany wzrost cen. Ceny maszyn rolniczych były o 0,4% wyższe niż miesiąc wcześniej i o 4,1% wyższe niż rok wcześniej, na co duży wpływ miały podwyżki cen w pierwszym kwartale bieżącego roku.

W sierpniu 2017 r. średnie ceny materiałów budowlanych wzrosły o 0,5%, a środków ochrony roślin nie zmieniły się. W okresie 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych wzrosły przeciętnie o 1,8%, a ceny środków ochrony roślin o 1,4%.

**Arkadiusz
Zalewski**

- 1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.
- 2 Notowania fob Yuzhnyy
- 3 Na podstawie indeksu zmian cen surowców energetycznych obliczanego przez Bank Światowy
- 4 Informacje Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego na podstawie danych CEPIK

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VIII 2016	VIII 2017	VIII 2017 VII 2017	VIII 2017 XII 2016	VIII 2017 VIII 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saetrzak 28%N	1 dt	111,40	107,44	98,6	100,4	96,4	6,03	0,73
Saetra amonowa 34%N	1 dt	127,12	122,36	99,1	100,4	96,3	5,65	0,68
Mocznik 46%N	1 dt	146,64	148,88	98,7	104,8	101,5	5,08	0,61
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	1 dt	92,72	86,84	100,4	96,0	93,7	6,82	0,82
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	1 dt	161,20	151,68	99,4	97,2	94,1	5,96	0,72
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	213,52	195,40	99,7	95,5	91,5	4,80	0,58
Sól potasowa 60%K ₂ O	1 dt	164,92	154,08	100,0	96,9	93,4	4,03	0,49
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	188,04	172,08	99,4	97,6	91,5	4,83	0,58

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VIII 2016	VIII 2017	VIII 2017 VII 2017	VIII 2017 XII 2016	VIII 2017 VIII 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	44,92	45,26	100,2	100,5	100,8	71,10	8,56
Dursban 480 EC	1 l	51,42	49,13	99,6	95,9	95,5	77,18	9,29
Decis Mega 50 EW	250 ml	36,47	36,56	100,1	100,7	100,2	57,43	6,91
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	40,05	41,78	100,3	103,2	104,3	65,63	7,90
Gwarant 500 SC	1 l	53,73	53,50	100,0	99,6	99,6	84,04	10,11
Miedzian 50 WP	1,5 kg	66,12	66,65	100,2	100,6	100,8	104,70	12,60
Roundup	1 l	36,32	37,30	100,2	103,1	102,7	58,59	7,05
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	79,70	83,46	100,4	104,8	104,7	131,10	15,78
Fusilade Forte	1 l	133,32	137,53	100,2	103,1	103,2	216,04	26,00
Chwastox Extra 300 SL	1 l	19,04	19,58	99,9	102,1	102,8	30,76	3,70
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,61	34,73	100,3	101,3	100,3	54,56	6,57

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VIII 2016	VIII 2017	VIII 2017 VII 2017	VIII 2017 XII 2016	VIII 2017 VIII 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	1 t	751,69	831,53	101,5	107,7	110,6	1306,20	157,19
Ekogroszek	1 t	777,04	807,85	100,8	102,1	104,0	1269,01	152,71
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,35	4,47	102,1	94,5	102,8	7,02	0,84
Olej napędowy	1 l	4,14	4,31	102,4	93,3	104,1	6,77	0,81
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,60	2,75	100,7	91,4	105,8	4,32	0,52
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,75	1,89	102,7	82,2	108,0	2,97	0,36
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,10	32,26	100,0	99,8	100,5	50,68	6,10
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	12,71	12,95	99,8	101,4	101,9	20,34	2,45
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,64	0,65	100,0	101,6	101,6	1,02	0,12

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VIII 2016	VIII 2017	VIII 2017 VII 2017	VIII 2017 XII 2016	VIII 2017 VIII 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	21,14	21,16	99,9	101,2	100,1	33,24	4,00
Wapno	1 t	584,39	597,91	100,4	102,2	102,3	939,22	113,03
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	153,49	162,76	100,5	106,9	106,0	255,67	30,77
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3358,83	3421,84	101,0	101,4	101,9	5375,18	646,85
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,01	13,55	100,0	103,5	104,2	21,28	2,56
Dwuteownik gruby	1 t	3422,39	3435,73	100,4	100,6	100,4	5397,00	649,48
Blacha dachowa	1 m ²	28,47	30,10	99,8	104,8	105,7	47,28	5,69
Tynk „Atlas”	25 kg	51,66	50,53	101,7	99,9	97,8	79,37	9,55
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,14	1,14	100,0	100,9	100,0	1,79	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	699,99	719,01	100,4	102,5	102,7	1129,45	135,92
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	729,43	749,90	100,0	102,2	102,8	1177,98	141,76
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	67,95	67,78	102,1	102,7	99,7	106,47	12,81
Okno drewniane szklone	1 szt.	1819,67	1879,66	99,8	102,1	103,3	2952,65	355,32
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1673,28	1648,55	100,6	101,1	98,5	2589,62	311,64

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

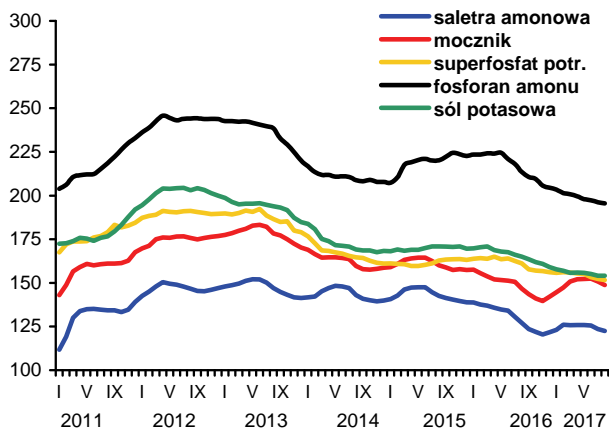
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VIII 2016	VIII 2017	VIII 2017 VII 2017	VIII 2017 XII 2016	VIII 2017 VIII 2016	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	567222,9	565372,3	99,5	100,8	99,7	8881,12	1068,76
Kombajn do ziemniaków	84673,4	88245,6	100,9	103,6	104,2	1386,20	166,82
Samochód dostawczy	103772,1	107966,3	99,7	102,7	104,0	1695,98	204,10
Rozrzutnik obornika 2-osiovy	52201,7	53573,0	100,0	102,0	102,6	841,55	101,27
Siewnik poplonów	3415,5	3456,7	100,2	101,4	101,2	54,30	6,53
Ciągnik Ursus 11054	174936,8	179619,0	100,1	102,1	102,7	2821,54	339,54
Ciągnik 90 kW	213679,7	228193,5	101,0	104,7	106,8	3584,57	431,37
Przyczepa do ciągnika samowładowca	37731,0	40272,6	101,6	102,3	106,7	632,62	76,13
Kopaczka elewatorowa	15643,3	16224,7	99,5	102,7	103,7	254,87	30,67
Zestaw uprawowo-siewny	53560,4	55413,1	100,4	103,9	103,5	870,45	104,75
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7688,9	8229,6	100,4	106,5	107,0	129,27	15,56
Prasa zwijająca, stałokomorowa	65040,5	66791,7	99,7	102,4	102,7	1049,19	126,26
Opryskiwacz 400 l	5348,7	6220,4	101,3	108,1	116,3	97,71	11,76
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	8495,2	8497,1	101,0	100,0	100,0	133,48	16,06
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14839,8	15049,4	100,1	101,1	101,4	236,40	28,45
Plug 4-skibowy	12774,1	12558,2	102,0	98,6	98,3	197,27	23,74
Kultywator 2,1-2,8 m	4246,1	4921,6	101,2	107,5	115,9	77,31	9,30
Glebogryzarka	6000,0	6056,2	100,4	101,2	100,9	95,13	11,45
Rozsiewacz nawozów zawieszany	5621,1	6310,4	101,9	109,0	112,3	99,13	11,93
Dojarka 2 konwie ^a	7183,0	6964,1	97,8	98,1	97,0	109,39	49,85
Dojarka z rurociągiem ^a	41644,8	41842,2	100,0	100,5	100,5	657,28	299,51
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18096,0	18707,8	100,1	100,4	103,4	293,87	133,91

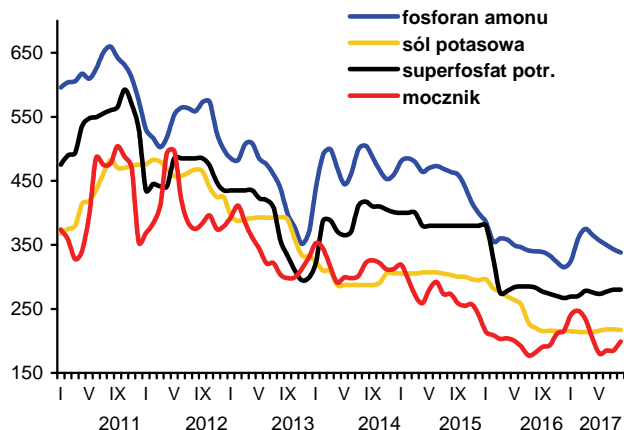
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

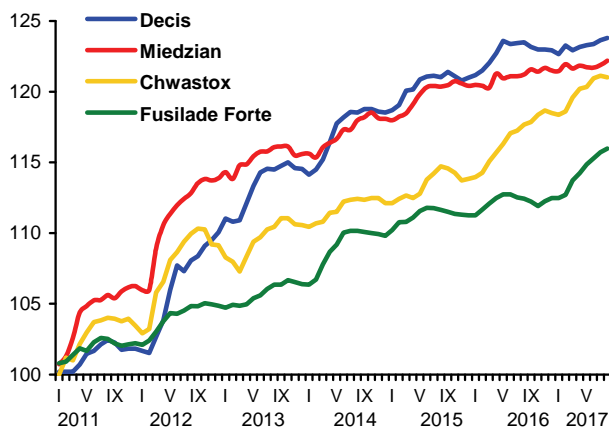
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

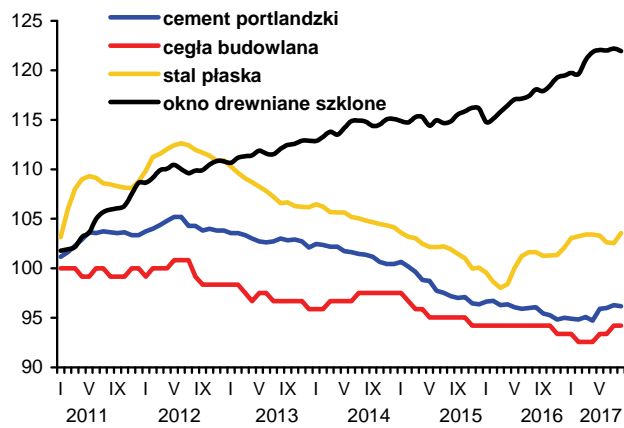
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych w handlu światowym (USD/t)

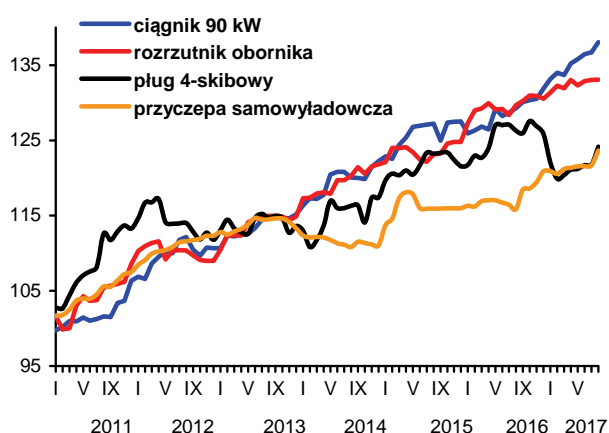
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

